

Вісник Національного банку України

2/2006

**Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України**

Видається з березня 1995 року № 2 (120) ♦ Лютий 2006

Здано до друку 27.01.2006 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄЄВ О.І. (голова),	КРЮЧКОВА І.В.,	РИЧАКІВСЬКА В.І.,
БУРЯК С.В.,	ЛАНДІНА Т.В.,	САВЛУК М.І.,
БАЖАЛ Ю.М.,	МАТВІЄНКО В.П.,	САВЧЕНКО А.С.,
ГАЙДАР Є.Т.,	МЕЛЬНИЧУК М.О.,	СЕНИЦЬ П.М.,
ГАЛЬ В.М.,	МИЩЕНКО В.І.,	СМОВЖЕНКО Т.С.,
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,	МОРОЗ А.М.,	ФЕДОСОВ В.М.,
ГЕБЕЦЬ В.М.,	ОСАДЕЦЬ С.С.,	ХОФМАНН Лутц,
ГРЕБЕНІК Н.І.,	ПАЛАМАРЧУК А.Б.,	ШЕВЦОВА О.Й.,
ГРУШКО В.І.,	ПАСІЧНИК В.В.,	ШЛАПАК О.В.,
ДОМБРОВСЬКИ Марек,	ПАТРИКАЦ Л.М.,	ШУМИЛО І.А.,
ІЛАРІОНОВ А.М.,	ПЕТРИК О.І.,	ЮЩЕНКО В.А.,
КРАВЕЦЬ В.М.,	ПОДОЛІВ І.В.,	ЯРЕМЕНКО С.О.,
КРОТЮК В.Л.,	РАЄВСЬКИЙ К.Є.,	ЯЦЕНЮК А.П.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор
Заступник головного редактора
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"
Заступник начальника відділу
Редактор з питань бухгалтерського обліку, розрахунків та інформаційно-програмного забезпечення
Редактор з питань валютного регулювання та міжнародних банківських зв'язків
Відповідальний секретар
Головний художник
Літературний редактор
Дизайнери

Коректори

Оператор
Реклама і розповсюдження:

Фото:

Черговий редактор

ПАТРИКАЦ Л.М.
КРОХМАЛЮК Д.І.
ПАПУША А.В.
РУДКО І.М.

КОМПАНІЄЦЬ С.О.

БАКУН О.В.
ЛІПІНСЬКА С.М.
КОЗИЦЬКА С.Г.
КУХАРЧУК М.В.
ПЛАТОНОВА Н.Г.
ХАРУК О.В.
СІЛВЕРСТОВА А.І.
ГОРБАНЬ Н.В.
ЛИТВИНОВА Н.В.
ГРЕБІШКОВ В.І.
ГРИЦЕНКО М.Р.
НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.
ГОЛОВАТЕНКО О.В.
ХМАРА В.П.
МІЛЕВСЬКИЙ Л.А.
ПАПУША А.В.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України 09.06.1994 р., свідоцтво KB № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.

Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного економічного університету

Публікації в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видається у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування
Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:
просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна
Формат 60 × 90 / 8. Друк. офсетний. Фіз. друк. арк. 9.4
Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 10.2

Тираж 2000 прим.

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність викладених фактів несе автор, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавець.

© Вісник Національного банку України, 2006

ЗМІСТ

НУМІЗМАТИКА І БОНІСТИКА

Про введення в обіг банкноти номіналом 100 гривень зразка 2005 року	2
Про введення в обіг ювілейної монети "Всеволод Голубович"	42
Про введення в обіг ювілейної монети "500 років козацьким поселенням. Кальміуська паланка"	42
Про введення в обіг ювілейної монети "Олексій Алчевський"	43
Про введення в обіг ювілейної монети "Ілля Мечников"	43
Про введення в обіг пам'ятної монети "Рік Собаки"	44
План випуску пам'ятних і ювілейних монет України на 2006 рік	45

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

В.Берніков Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у 2005 році	5
В.Погребна СЕМП НБУ: міжбанківські розрахунки у 2005 році	26

МАКРОЕКОНОМІКА

А.Гриценко, Т.Кричевська Монетарна стратегія: шлях до ефективної грошово-кредитної політики. Стаття друга. Архітектура монетарних стратегій і зарубіжний досвід їх формування та застосування	8
В.Лепушинський Дія каналів монетарної трансмісії в економіці України	28
Індекси споживчих цін та цін виробників промислової продукції в Україні у 1991—2005 рр.	46
Основні макроекономічні показники розвитку України у грудні 2000—2005 років.	48

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

О.Береславська Ревальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки	20
Офіційний курс гривні щодо євро, долара США та російського рубля у 2005 році, встановлений Національним банком України	52
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за грудень 2005 року)	53
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за грудень 2005 року)	54

ФОНДОВИЙ РИНОК

Ринок державних цінних паперів України у грудні 2005 року	24
---	----

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Динаміка облікової ставки НБУ в 1992—2005 рр.	25
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у грудні 2005 року	71

БАНКИ, ПРАВО, КОНСУЛЬТАЦІЇ

Практичні питання регулювання банківської діяльності	32
--	----

НОВІ КНИГИ

Г.Бардиш Перший український інвестиційний словник	37
---	----

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА

В.Єфіменко, М.Коцупатрий, В.Лінник 100 років від дня народження Прокопа Німчинова	38
---	----

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

О.Єременко Європейський банк реконструкції та розвитку: членський склад і підписний капітал	40
---	----

БАНКИ УКРАЇНИ

Найвища оцінка менеджменту	44
Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2006 року	49
Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2006 року	50
Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій	56
Нумерація операцій, на які Національний банк України надає банкам банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій	68
Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. — 01.01.2006 р.)	69

АНОТАЦІЇ

	72
--	----

Банкноти України

Про введення в обіг банкноти номіналом 100 гривень зразка 2005 року

Національний банк України з 20 лютого 2006 року вводить в обіг банкноту номіналом 100 гривень зразка 2005 року.

Розмір банкноти — (75 × 142) мм.

Переважаючий колір банкноти — жовто-зелений.

ЛИЦЬОВИЙ БІК БАНКНОТИ

Праворуч від центру лицьового боку банкноти розміщено портрет Тараса Шевченка. Під портретом, праворуч, напис **ТАРАС ШЕВЧЕНКО**. Зазначені елементи дизайну виконано фарбою темно-оливкового кольору.

Ліворуч від портрета, у верхній частині банкноти, розміщено декоративний елемент із зображенням малого Державного герба України, виконаний у двох кольорах: темно-оливковому та червоно-коричневому.

У верхній частині поля водяного знака, паралельно довгій стороні банкноти надруковано напис **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, який поділено на зони темно-оливкового та червоно-коричневого кольорів. Нижче розміщено підпис Голови Національного банку України і напис **ГОЛОВА**, виконані фарбою червоно-коричневого кольору.

Біля лівого краю банкноти розміщено елемент для людей з послабленим зором у вигляді квадрата темно-оливкового кольору.

У нижній частині поля водяного знака фарбою, колір якої змінюється під час розглядання банкноти під різними кутами зору з бузкового (малиново-фіолетового) на оливково-зелений, надруковано цифрове позначення номіналу — **100**. Праворуч від нього розміщено частину наскрізного елемента — зображення гривні часів Київської Русі.

Уздовж правого краю короткої сторони банкноти розміщено смугу з декоративними елементами, в якій надруковано цифрове позначення номіналу. Праворуч від смуги вертикально розміщено напис **СТО ГРИВЕНЬ**. Смугу та напис виконано у двох кольорах: темно-оливковому та червоно-коричневому.

Фон центральної частини банкноти утворює фрагмент живописної роботи Т.Шевченка “Катерина”, а також орнамент із цифрами **100**.

Дизайн лицьового боку банкноти доповнюють орнаменти і захисні антисканерні сітки.

ЗВОРОТНИЙ БІК БАНКНОТИ

Фон центральної частини зворотного боку банкноти утворює краєвид Чернечої гори біля Черкас. Праворуч від центру розміщено постаті кобзаря та хлопчика — фрагмент живописної роботи Т.Шевченка. Колір зазначених зображень переходить із вишневого у фіолетово-чорний.

Біля лівого краю банкноти вертикально розміщено напис **СТО ГРИВЕНЬ**.

Уздовж трьох сторін банкноти розміщено геометричні орнаменти, виконані з використанням жовто-зеленого, жовтого, рожевого, темно-зеленого, оливкового, коричневого, вишневого та фіолетово-чорного кольорів.

У верхній частині вертикального орнаменту розміщено логотип Національного банку України, під яким міститься напис **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, у центральній частині — цифрове позначення номіналу **100**. Всі зазначені елементи дизайну виконано фарбою вишневого кольору.

У центрі нижнього орнаменту розміщено цифрове позначення номіналу **100**, виконане тонкою лінією (негатив).

У нижній частині банкноти праворуч розміщено рік затвердження зразка банкноти — **2005**, праворуч від якого розміщено частину наскрізного елемента — зображення гривні часів Київської Русі.

У правому нижньому куті розташовано цифрове позначення номіналу **100** вишневого кольору.

Серійний номер надруковано горизонтально двічі: у лівому нижньому куті фарбою червоного кольору та в правому верхньому куті фарбою чорного кольору. Кожний номер складається з двобуквенної серії і семизначного номера.

Дизайн зворотного боку банкноти доповнюють захисні антисканерні сітки.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ ЗАХИСТУ

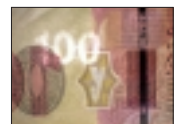
Банкнота надрукована на спеціальному тонованому папері зі світло-оливковим відтінком, який відповідає переважачому кольору зображень, що є на банкноті.

Папір містить багатотоновий локальний водяний знак, світлий елемент водяного знака (цифрове позначення номіналу — **100**), захисну стрічку та захисні невидимі при денному світлі волокна.

1. ВОДЯНИЙ ЗНАК — зображення портрета Тараса Шевченка, що повторює портрет, надрукований на лицьовому боці банкноти. Зображення розміщене локально з лівого краю лицьового боку банкноти і видиме під час розглядання банкноти проти світла.

2. СВІТЛИЙ ЕЛЕМЕНТ водяного знака — зображення цифрового позначення номіналу, розміщене у правій нижній частині зображення портрета Тараса Шевченка.

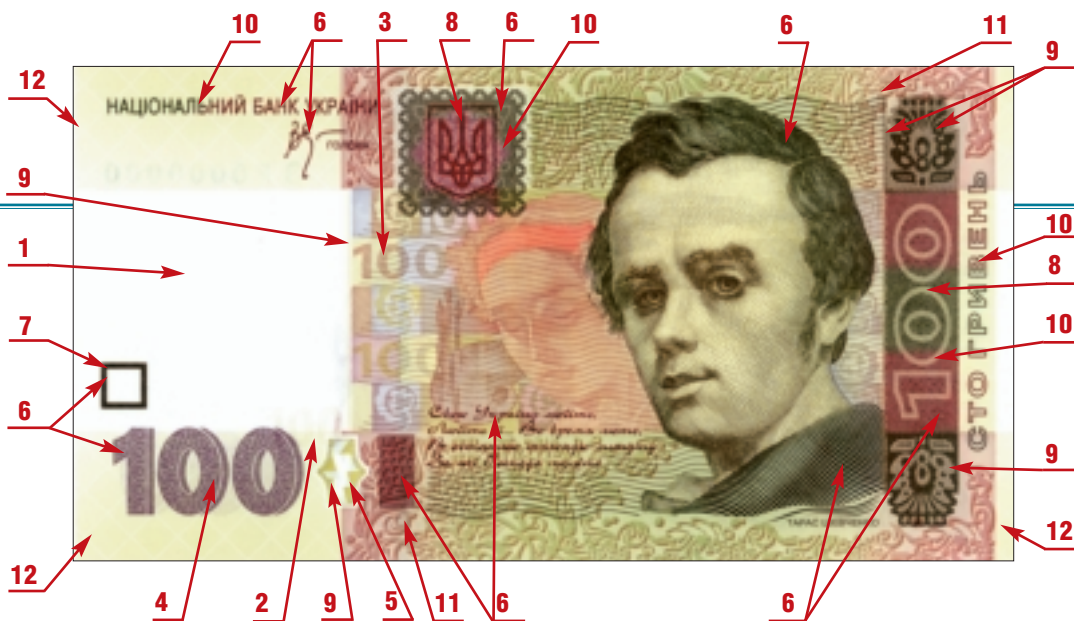

3. ЗАХИСНА СТРІЧКА — повністю занурена в товщу паперу полімерна стрічка, видима праворуч від поля водяного знака під час розглядання лицьового боку банкноти проти світла. За допомогою збільшу-

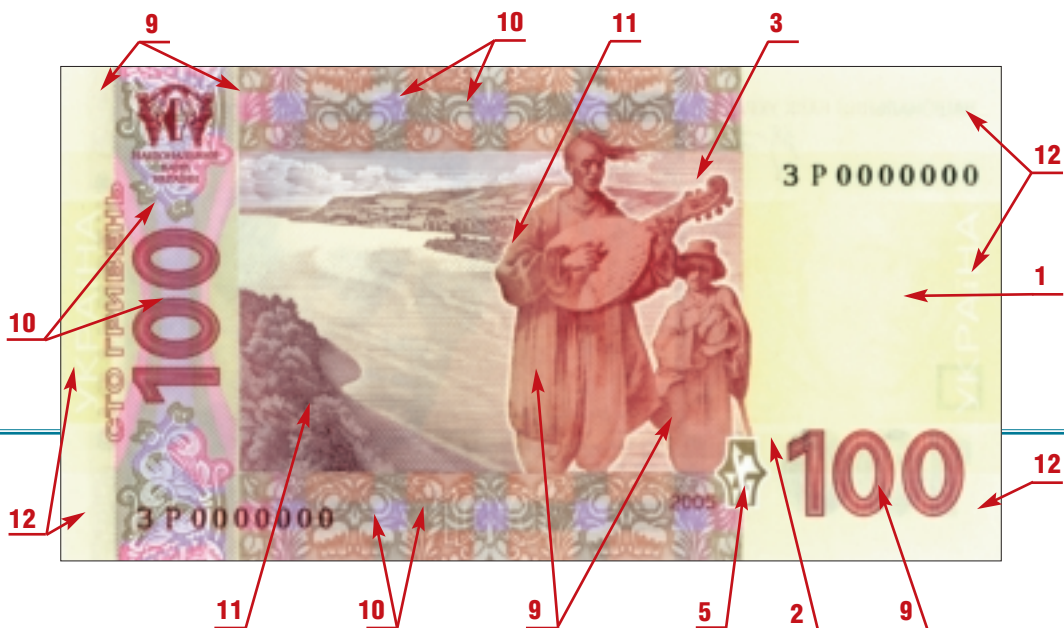

Банкнота номіналом 100 гривень зразка 2005 року

лицьовий бік

зворотний бік

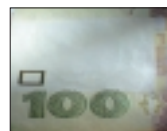
вального скла на стрічці можна побачити прозорі зображення у прямому та перевернутому вигляді: **100 ГРН**, елемент малого Державного герба України — тризуб і мікротекст цифрового позначення номіналу — **100**.

4. ОПТИЧНО-ЗМІННА ФАРБА (ОВІ)

— фарба, якою виконано цифрове позначення номіналу **100**, розміщене в нижній частині поля водяного знака на лицьовому боці банкноти. Фарба змінює колір під час розглядання банкноти під різними кута-

ми зору: бузковий (малиново-фіолетовий) — під час розглядання цифр **100** перпендикулярно до поверхні зображення; оливково-зелений — під час розглядання їх під гострим кутом.

5. НАСКРІЗНИЙ ЕЛЕМЕНТ (СУМІЩЕНЕ ЗОБРАЖЕННЯ)

— зображення, всі елементи якого збігаються та доповнюють один одного під час розглядання банкноти проти світла (зображення гривні часів

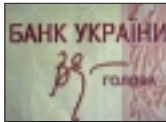
Київської Русі), яке розміщено на межі поля водяного знака в нижній частині лицьового та зворотного боків банкноти. Під час розглядання лицьового боку банкноти проти світла в зображенні проглядається літера У.

6. РЕЛЬЄФНІ ЕЛЕМЕНТИ — елементи, надруковані фарбою, яка виступає над поверхнею паперу і шорсткість яких відчувається на дотик (портрет, написи, цифрові позначення номіналу, мікротекст). Є тільки на лицьовому боці банкноти.

Підвищений рельєф мають такі зображення: окремі ділянки ручної гравюри портрета; напис **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** у верхній частині поля водяного знака; елемент для людей із послабленим зором; цифрове позначення номіналу, виконане фарбою OVI; напис **СТО ГРИВЕНЬ** уздовж правого краю банкноти.

7. ЕЛЕМЕНТ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ІЗ ПОСЛАБЛЕНИМ ЗОРОМ — рельєфне позначення номіналу у вигляді квадрата, розміщене біля лівого краю лицьового боку банкноти.

8. ЛАТЕНТНІ (ПРИХОВАНІ) ЗОБРАЖЕННЯ:

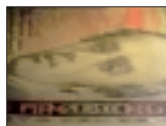
— цифрове позначення номіналу **100**, приховане в декоративному елементі із зображенням малого Державного герба України, розміщене у верхній частині лицьового боку банкноти ліворуч;

— слово **ГРИВЕНЬ**, приховане у вертикальній смузі з декоративними елементами та цифровим позначенням номіналу, розташований на лицьовому боці банкноти праворуч від портрета.

Зображення видимі при розгляданні банкноти на рівні очей проти світла під гострим кутом: темні на світлому фоні — при розгляданні банкноти з довгої сторони, світлі на темному фоні — при розгляданні банкноти з короткої сторони.

9. МІКРОТЕКСТ — написи, що повторюються, і які можна прочитати за допомогою збільшувального скла.

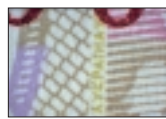
Мікротексти на лицьовому боці банкноти: — напис **НБУ**, виконаний офсетним друком мікрошрифтом (позитив зображення), що обрамляє праворуч зону водяного знака;

— слово **Україна**, виконане офсетним друком мікрошрифтом (негатив зображення), повторюється чотири рази і розміщене вздовж контуру наскрізного елемента всередині;

— декоративні елементи по краях смуги із цифровим позначенням номіналу, яку розміщено вздовж правого краю короткої сторони банкноти, виконані інтагліодруком із позитиву та негативу зображення мікрошрифту **100**; ліворуч смуга обмежена стріч-

кою із мікротексту **СТО ГРИВЕНЬ** (позитив зображення).

Мікротексти на зворотному боці банкноти:

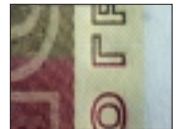
— дві смужки, виконані мікрошрифтом **УКРАЇНА** (позитив зображення), що обрамляють смугу орнаменту, розміщену вздовж лівої сторони банкноти;

— постаті кобзаря та хлопчика, виконані мікрошрифтом **100** (позитив зображення, цифри зі змінною товщиною);

— цифрове позначення номіналу у правому нижньому куті банкноти, наповнене мікрошрифтом **100** (негатив зображення).

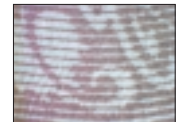
10. ОРЛОВСЬКИЙ ДРУК — спеціаль-

ний друк, який забезпечує точне збігання фарб на межі двох різних кольорів без розривів і зміщення елементів дизайну. На лицьовому боці банкноти — портрет, напис **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, декоративний елемент із зображенням малого Державного герба України, смуга з декоративними елементами та цифровим позначенням номіналу вздовж правого краю короткої сторони банкноти. На зворотному боці — антисканерні сітки, орнаменти і підклади під малюнками.

11. РАЙДУЖНИЙ ДРУК — спеціаль-

ний друк, що забезпечує поступовий перехід одного кольору елементів без їх розривів і зміщення в інший (на лицьовому боці — перехід від бокових країв до середини, на зворотному боці — переходи в горизонтальних орнаментах та у центральному малюнку банкноти).

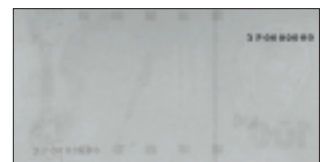

12. АНТИСКАНЕРНА СІТКА — розміщені

під різними кутами тонкі лінії захисних сіток з обох боків банкноти, які під час копіювання або сканування банкноти можуть утворювати на копії "муар".

Крім елементів захисту для візуального визначення, банкнота має елементи захисту, які визначаються в ультрафіолетових, інфрачервоних променях та мають магнітні властивості.

Банкнота номіналом 100 гривень зразка 2005 року в інфрачервоних променях.

Банкнота номіналом 100 гривень зразка 2005 року в ультрафіолетових променях.

До уваги користувачів банкнот! У разі відсутності на банкноті захисних елементів або їх невідповідності зазначеним вимогам банкноту слід пред'явити у відповідне територіальне управління Національного банку України або управління Міністерства внутрішніх справ України.

Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у 2005 році

Із 2006 року ми започаткували публікацію регулярних оглядів розвитку Національної системи масових електронних платежів, у яких знайомитимемо читачів із новинами та динамікою розвитку НСМЕП. У матеріалі, який публікуємо в цьому числі журналу, наведено статистичну звітність щодо роботи НСМЕП у 2005 році за даними головного процесингового центру НСМЕП.

У 2005 році НСМЕП, працюючи в режимі промислової експлуатації, відзначила значну подію свого розвитку — емісію мільйонної картки. Того ж року в архітектурі побудови системи з'явилися зміни: до діючих процесингових центрів НСМЕП ГПЦ (м. Київ) та РПЦ (м. Харків) підключився перший процесинговий центр банківського рівня — БПЦ, який дає можливість банку знизити свої витрати на програмно-технічні засоби для роботи в НСМЕП. З аналізу темпів розвитку системи у 2005 році можна зробити такі висновки відносно попередніх років:

- кількість учасників НСМЕП збільшилася до 30 автоматизованих карткових систем банків, включаючи і Національний банк України. 27 із них активно працюють у міжбанківському режимі. До цієї кількості слід додати ще кілька банків, які нині підключаються на обслуговування у БПЦ;

- значно розширилася географічна зона обслуговування із застосуванням карток НСМЕП — нині таких міст і населених пунктів України близько 200;

- емітовано близько 1 млн. 103 тис. карток, причому це працюючі картки, з реальними клієнтами. Темпи емісії карток у 2005 році дещо знизилися порівняно з 2003 і 2004 рр. Зауважимо також, що зниження темпів емісії карток за перше півріччя 2005 року характерне в цілому для всіх карткових платіжних систем, що працюють в Україні.

Значно зросла загальна кількість банкоматно-термінального обладнання НСМЕП — нині його 2 417 одиниць. За

дванадцять місяців 2005 року обсяг загальних оборотів на 2,8 мільярда грн. перевищив показник 2004 року. А загальні накопичувальні обороти за операціями з картками НСМЕП нині перевищили 21 млрд. грн. Річні міжбанківські обороти 2005 року перевищили аналогічний показник 2004 року на 38 мільйонів грн. Це пояснюється значним поширенням інфраструктури обслуговування та зростання кількості клієнтів із картками НСМЕП у різних географічних регіонах нашої держави.

Не можна не сказати і про зростання та стабілізацію показників денних значень оборотів: якщо у 2004 році середньоденні обороти становили близько 25—30 млн. грн. за день зі зростанням наприкінці року, то у 2005 році це 40—50 млн. грн. за день зі зростанням у грудні до 80—90 млн.

Спектр операцій із картками НСМЕП постійно розширюється і нині дає змогу власникам карток НСМЕП, крім отримання готівки в банкоматах, виконувати платежі за комунальні послуги, ваучери мобільного зв'язку, кабельне телебачення та поштові грошові перекази з можливістю виконання усіх цих платежів по Інтернету. З такими можливостями можна ознайомитися на інтернет-сайті: www.interplat.com.ua. Дуже цікаві пропозиції надають своїм клієнтам — власникам карток банки-члени НСМЕП (див., наприклад, сайт www.imex.odessa.ua): йдеться про кіоски інформаційного самообслуговування, оплату комунальних і телефонних послуг, кабельного телебачення, Інтернету, мобільної та IP-телефонії тощо.

Віктор Берніков

Начальник головного процесингового центру Національної системи масових електронних платежів Центральної розрахункової палати Національного банку України

Національна система масових електронних платежів (НСМЕП) працює в режимі промислової експлуатації із жовтня 2004 року. Досвід її роботи показав, що це сучасна, повноцінна, високозахищена, надійна смарт-карткова платіжна система, орієнтована передусім на оффлайн-виконання безготівкових розрахунків. Користуючись картками НСМЕП, громадяни України нині можуть оплачувати товари та послуги безготівковим шляхом, а також і через Інтернет. НСМЕП бере участь у державних цільових програмах побудови соціальної і транспортної картки, а також у супутніх карткових проектах.

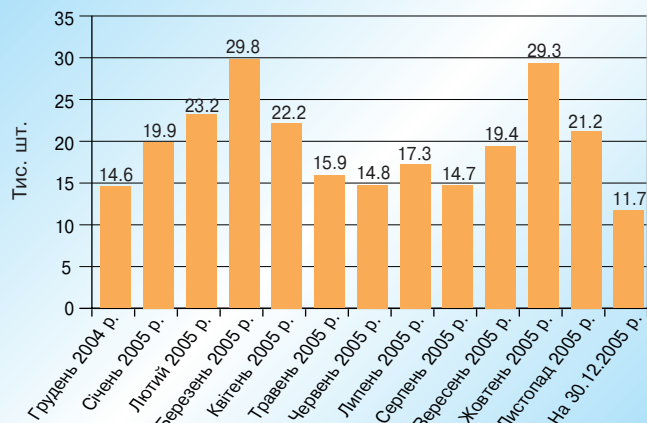
Національна система масових електронних платежів

Головний процесинговий центр

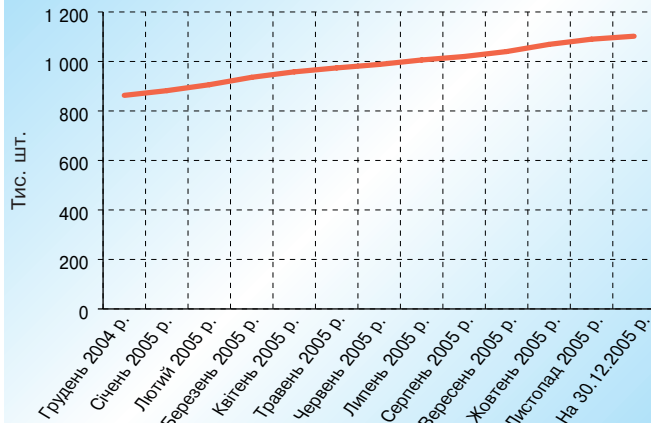
За станом на 30.12.2005 р.

Емітовано карток	1 102 666 шт.
Встановлено терміналів	2 417 шт.
Зростання оборотів НСМЕП	21 051 837 098 грн.
Міжбанківські наростаючі обороти	229 207 063 грн.

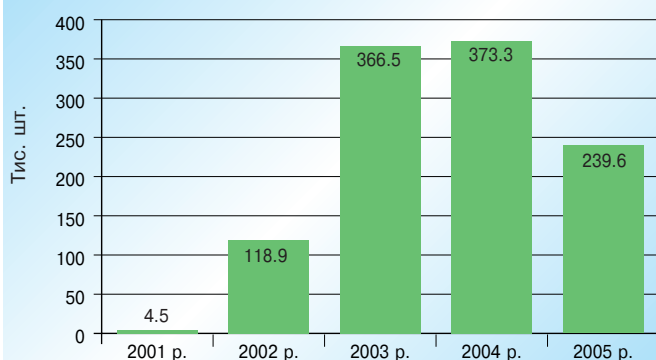
Емісія карток НСМЕП по місяцях

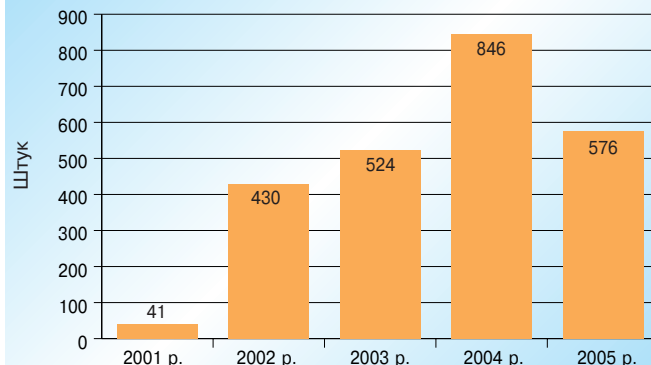
Динаміка зростання кількості карток НСМЕП

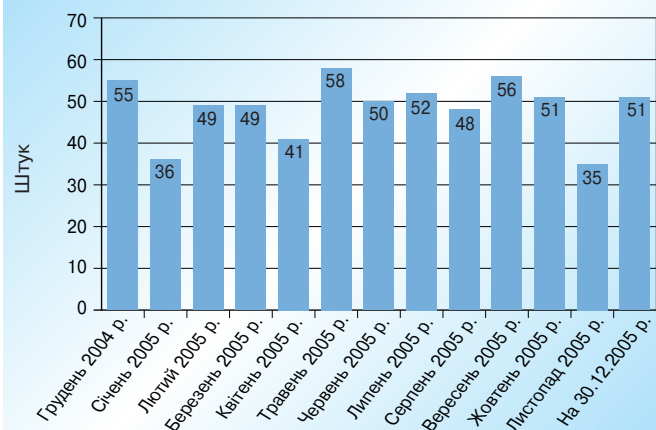
Емісія карток НСМЕП по роках

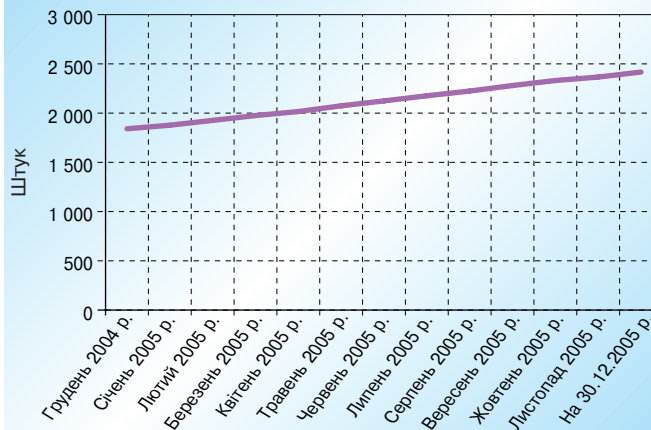
Динаміка введення в дію терміналів НСМЕП по роках

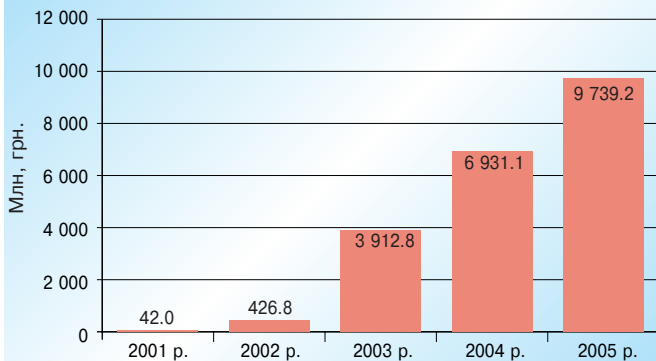
Динаміка зростання кількості терміналів НСМЕП по місяцях

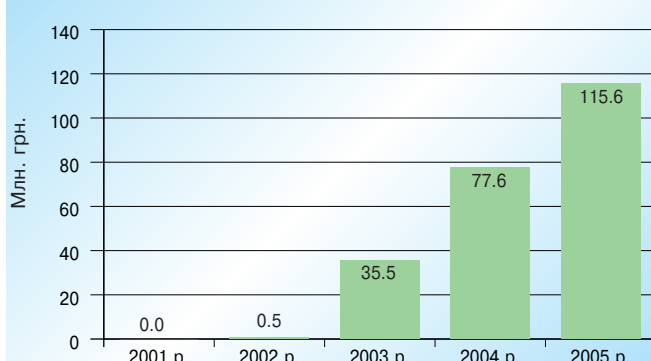
Динаміка зростання кількості терміналів НСМЕП

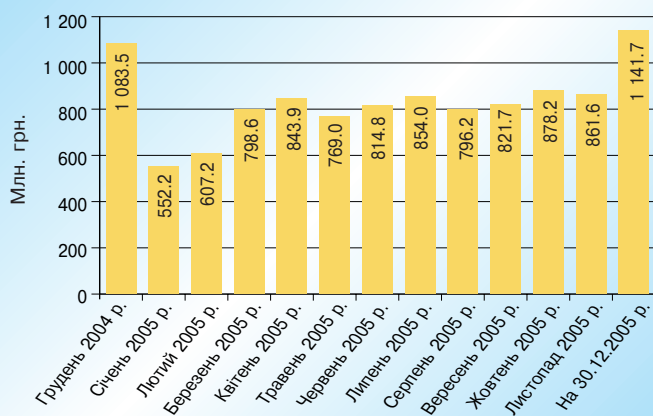
Річні обороти НСМЕП

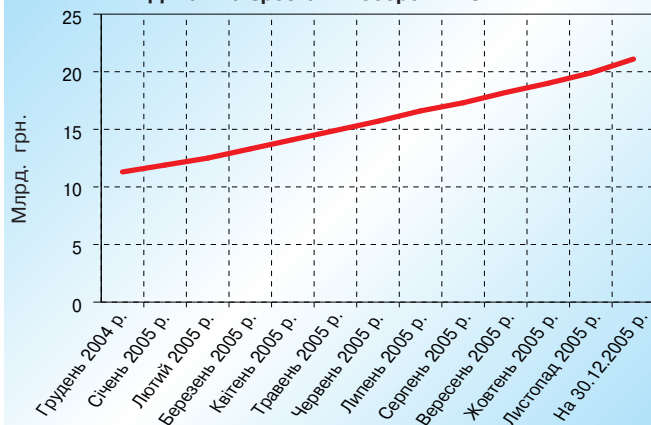
Річні міжбанківські обороти НСМЕП

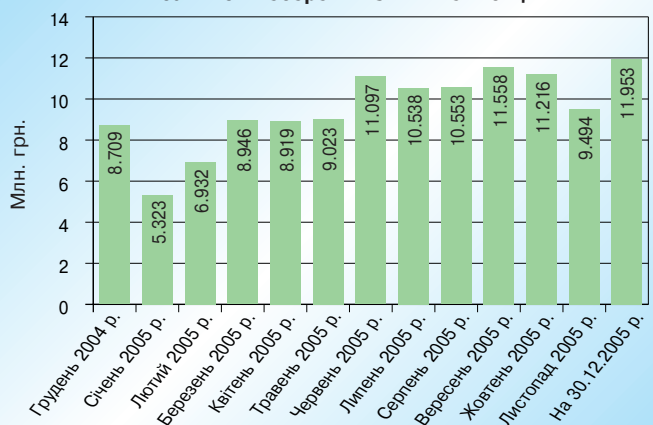
Обороти НСМЕП по місяцях

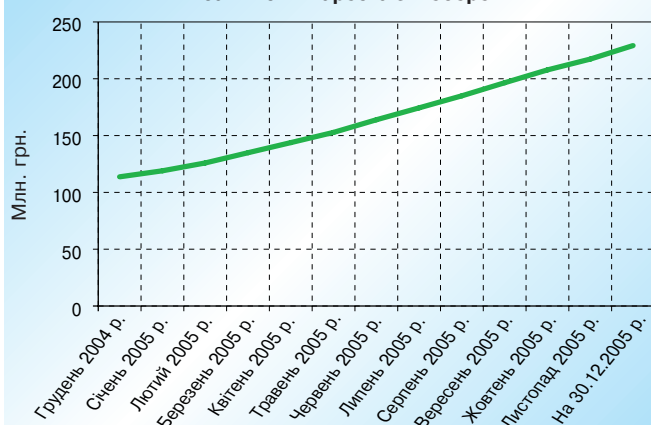
Динаміка зростання оборотів НСМЕП

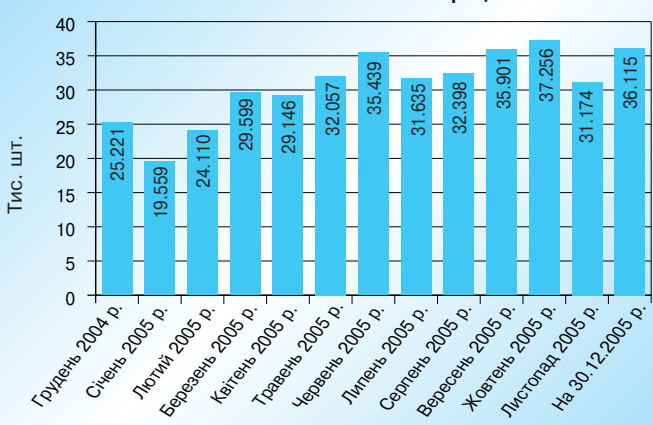
Міжбанківські обороти НСМЕП по місяцях

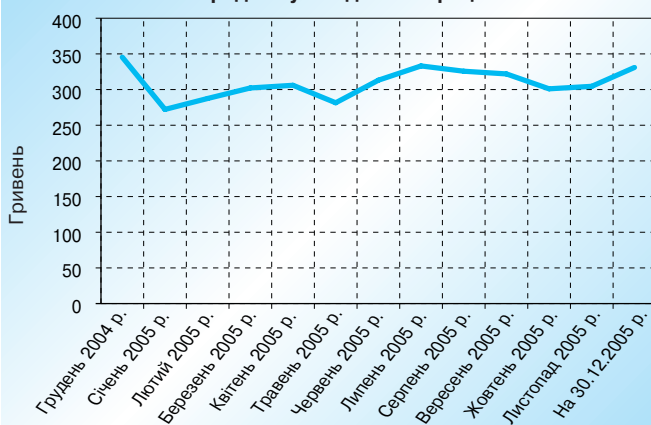
Міжбанківські наростаючі обороти

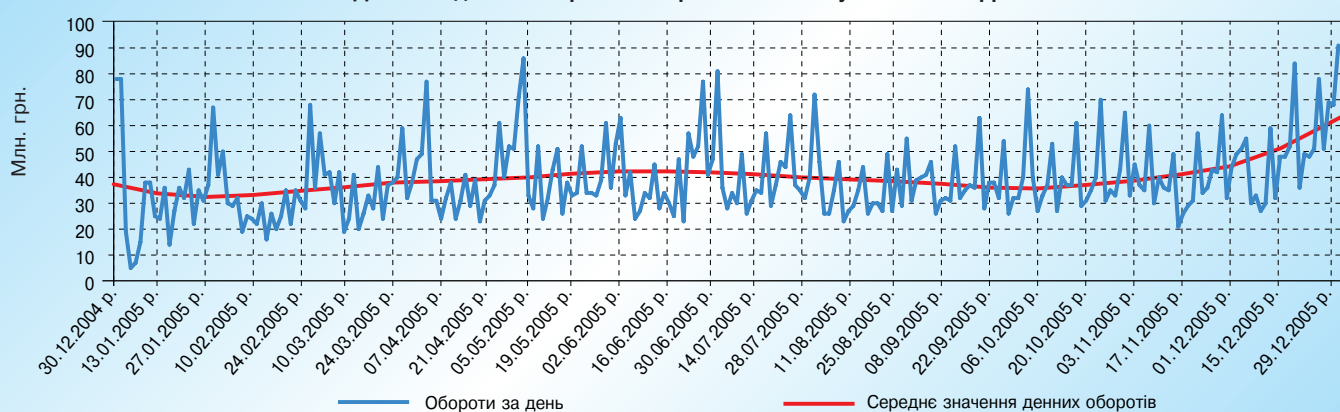
Кількість міжбанківських операцій

Середня сума однієї операції

Динаміка денних оборотів за картками НСМЕП у 2004–2005 рр.

Концепції/

**Андрій
Гриценко**

Заступник керівника апарату
Ради Національного банку
України — керівник експертно-
аналітичного центру з питань
грошово-кредитної політики.
Доктор економічних наук,
професор

**Тетяна
Кривецька**

Старший науковий співробітник
Інституту економіки та
прогнозування Національної
академії наук України. Кандидат
економічних наук

Монетарна стратегія: шлях до ефективної грошово-кредитної політики.

Стаття друга. Архітектоніка монетарних стратегій і зарубіжний досвід їх формування та застосування¹

Продовження циклу статей, присвячених теоретичним основам та світовому досвіду розроблення і практичного втілення монетарних стратегій. Нагадаємо, що в попередній публікації автори узагальнили роль і значення комунікації центральних банків в інституційній архітектоніці монетарної політики. У цій статті мова піде про один із найважливіших інститутів такої комунікації — монетарну стратегію.

МОНЕТАРНА СТРАТЕГІЯ: СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ

Спеціальний аналіз монетарних стратегій повинен базуватися на вивченні їх побудови відповідно до суті цього інституту і націлювати на гармонізацію його складових. У загальному вигляді це завдання можна визначити як дослідження архітектоніки монетарних стратегій [1, с. 154—157].

Сучасні гроші як представники вартості в обміні базуються на інституті довіри, що забезпечує їх суспільну оцінку. На неї, крім об'єктивних факторів, впливають також зміни споживчих, інвестиційних та політичних настроїв. Якщо в період функціонування повноцінних (забезпечених золотом) грошей ефективність їх функціонування мало залежала від розуміння природи цього явища, то тепер таке розуміння необхідне. Причому не лише органам влади, а й суспільству в цілому.

Суспільна міжчасова оцінка грошей через товари (рівень цін), гроші інших держав (обмінний курс) та гроші даної держави (відсоткова ставка) формується в результаті одержання й обробки економічними агентами приватної й офіційної інформації. Під приватною ми розуміємо інформацію, яку економічні агенти отримують у процесі своєї діяльності, під офі-

ційною — за посередництва спеціальних державних установ. Пріоритетним для центрального банку та інших органів влади є завдання оптимізації саме офіційної інформації.

Як свідчить сучасна практика проведеної монетарної політики, управління суспільними очікуваннями відбувається на двох рівнях — надання короткострокових сигналів про майбутні дії монетарної влади та на рівні формування суспільної оцінки відповідності сукупності окремих дій монетарної політики й оголошених довгострокових її цілей. На першому рівні економічні агенти оцінюють заяви органів влади та їх представників і намагаються віднайти в них так звані “кодові слова”, аби передбачити наступні рішення щодо монетарної політики й оптимізувати свою поведінку на короткостроковому проміжку часу (до прийняття відповідного рішення органом монетарної влади). Особливе значення такий “пошук кодів” має для фінансових ринків. Зважаючи на це, центральний банк формує лексичні засоби, які використовує під час спілкування з фінансовими ринками, прагнучи, щоб останні інтерпретували одержану інформацію в бажаному руслі. Однак (як зазначає чимало дослідників, серед них — А.Бліндер [Blinder] та О.Іссінг [Issing]), центральний банк у такому випадку може потрапити в

¹Продовження. Початок у “Віснику НБУ” № 11 за 2005 р.

пастку — зазначені кодові слова можуть перетворитися у квазізобов'язання і спровокувати втрату довіри суспільства в разі їх “невиконання” в майбутньому [2]. *Отже, в короткостроковій комунікації центральний банк балансує між наданням економічним агентам певних сигналів і роз'ясненням суспільству, що монетарна політика здійснюється в умовах невизначеності.*

Другий — середньо- та довгостроковий рівень управління суспільними очікуваннями — в основному формується монетарною стратегією. Знову ж таки сучасна практика комунікації центральних банків виявила, що на цьому рівні економічні агенти роблять висновки про те, як монетарна політика реагує на екзогенні шоки пропозиції і попиту, і на основі цього оптимізують свою поведінку. Як і на короткостроковому рівні комунікації, проблема центрального банку полягає в тому, що визначена законодавчо ціль центрального банку далеко не завжди виконується буквально і що сфера оптимізації не описується реченням чи абзацом у нормативному або іншому офіційному документі. *Тому завданням монетарної стратегії як довгострокової комунікації стає пояснення суспільству меж визначених законом повноважень центрального банку і цілей монетарної політики, формування суспільної оцінки їх оптимальності й позитивних очікувань щодо спроможності центрального банку ці очікування задовольняти.*

Поняття “стратегія” в загальному сенсі визначається як довгостроковий план дій, розроблений для досягнення конкретної цілі. Початково ця категорія застосовувалася у військовій справі, а потім поширилася на інші сфери. Економічна наука на макrorівні найчастіше послуговується категоріями “стратегія економічного розвитку” та “економічна стратегія”.

В “Економічній енциклопедії” за редакцією С.Мочерного “стратегія економічного розвитку” визначається як “економічна політика, спрямована на досягнення економічного розвитку в довгостроковий період” [3, с. 483]. В “Экономической энциклопедии” за редакцією Л.Абалкіна дається три визначення “економічної стратегії”: 1) “довгострокові, принципові установки, плани, наміри уряду, адміністрації регіонів, керівництва підприємств, фірм із питань виробництва, доходів і витрат, бюджету, податків, капіталовкладень, цін, соціального захисту”; 2) “мистецтво управління”;

3) “загальний план ведення цієї роботи, виходячи з дійсності, що склалася на даному етапі розвитку”.

Оскільки монетарна стратегія є водночас стратегією центрального банку як організації, то для розуміння її сутності важливими є також мікро-економічні підходи. У стратегічному менеджменті стратегію розглядають як “визначення і виявлення цілі організації через довгострокові цілі, програми дій і пріоритетів розміщення ресурсів”, “узгоджений, уніфікований та інтегрований характер рішень” [4]. Відповідно стратегічне управління визначається як управлінська діяльність, що передбачає постановку стратегічних цілей і завдань організації та підтримання тривалих взаємовідносин між нею і оточенням, що забезпечує досягнення поставленої мети [3, с. 482]. Категорія стратегії є однією з основних у теорії ігор (одним із головних її визначень є, власне, “наука про стратегічне мислення”) [5]. У теорії ігор стратегія гравця — це певний план дій для будь-якої ситуації, яка може виникнути; вона повністю визначає поведінку гравця. Стратегія гравця визначає його дії на будь-якому етапі гри, для будь-якої з можливих історій гри до цього етапу [6].

У 90-х роках ХХ століття сформувалася категорія стратегії монетарної політики. В економічній літературі зустрічаються два підходи до її визначення. *Вужчий, технічний розглядає стратегію монетарної політики як функцію реагування центрального банку, що відображає процес перетворення інформації про стан і роботу економіки (дані, моделі) в політичні рішення з метою досягнення встановлених цілей.* У цьому випадку монетарна стратегія наближається за своїм змістом до правила монетарної політики. Правило в об'єктивному сенсі — це рівномірність, одноманітність буття, подій чи дій, виражених у поняттях [7]. Правила політики визначають як прив'язку набору дій до набору умов, які оцінюються з метою прийняття рішення про виконання дії [8].

Ідея правила в політиці відповідає доктрині *laissez-faire* та неокласичній теорії. Дослідження проблеми правил у монетарній політиці має досить тривалу історію: вагомий внесок у її розробку зробили Г.Торнтон (1802), У.Бегхот (1873), К.Віксель (1907), І.Фішер (1920, 1926), Г.Саймонс (1936), М.Фрідман (1948, 1960) [9, 10, 11, 12, 13, 14].

Г.Саймонс у статті “Правила проти органів влади в монетарній полі-

тиці”, опублікованій 1936 року в “Журналі політичної економії”, писав: “Ліберальне вчення вимагає організації нашого економічного життя значною мірою через індивідуальну участь у грі з визначеними правилами... Установлені, стабільні, законодавчі правила гри щодо грошей набувають першочергового значення для виживання системи, побудованої на вільному підприємстві”. Є різні визначення правил монетарної політики — від широких: “наперед визначений основний принцип проведення монетарної політики” або “систематичний процес прийняття рішень, за якого інформація використовується послідовним і передбачуваним чином” до суто технічних: “специфічна формула, що визначає процедуру застосування інструменту грошово-кредитної політики” [15].

Дослідження правил монетарної політики, що активізувалося в 90-х роках ХХ століття, можна класифікувати як спробу теоретичного осмислення і формалізації в найбільш узагальненому вигляді сучасної практики проведення монетарної політики. Фактично такі праці з'явилися у відповідь на поширення монетарного режиму прямого таргетування інфляції. Серед відомих сучасних дослідників правил монетарної політики — Л.І.О.Свенсон., Г.Рудебуш, М.Кінг, Ч.Гударт, Л.Болл, Н.Батіні, Р.Харрісон, С.Мілард, Д.Хендерсон, У.МакКіббін та інші.

Правила політики можуть бути обумовленими і необумовленими. Необумовлене правило — це негнучке зобов'язання щодо номінального якоря, яке забороняє будь-яку реакцію на економічні умови (наприклад, правило Фрідмана). Сучасні дослідження пропонують гнучкі, обумовлені правила політики. Вони можуть бути спеціальними (*ad hoc*), що пов'язують інструмент політики з певним набором макроекономічних змінних, і оптимальними, виведеними з експліцитної задачі оптимізації. Найвідомішим прикладом спеціального правила є правило Тейлора. Цей учений запропонував Федеральній резервній системі США дотримуватися простого принципу, згідно з яким центральний банк встановлює федеральну резервну ставку залежно від змін інфляції та реального ВВП-розриву:

$$r = p + 0.5 y + 0.5 (p - 2) + 2, \quad (1)$$

де r — федеральна резервна ставка;
 p — рівень інфляції за попередні чотири квартали;

y — процентне відхилення реально-

го ВВП від тренду [16, с. 202].

За цим правилом федеральна резервна ставка зростає, якщо інфляція перевищує цільовий рівень на 2% або якщо реальний ВВП зростає понад тренд. Якщо ж і інфляція, й реальний ВВП перебувають на рівні тренду, то федеральна резервна ставка дорівнюватиме 4% (тобто 2% у реальному вираженні).

Популярно правило Тейлора подають так:

$i_t = r^* + \pi^* + 0.5x_t + 1.5(\pi_t - \pi^*)$, (2)
де i_t — номінальна федеральна резервна ставка;

r^* — рівноважна реальна відсоткова ставка;

π^* — цільовий рівень інфляції;

π_t — поточний рівень інфляції;

x_t — ВВП-розрив.

Дж. Тейлор, як і багато інших дослідників, наголошує, що застосування правила в монетарній політиці не повинно бути суто механічним. Воно не вимагає, аби відсоткова ставка змінювалася лише у відповідь на зміну інфляції та ВВП-розриву. Натомість потребує, щоб на ці змінні центральний банк реагував послідовно і систематично.

Рекомендації Дж.Тейлора Федеральному комітету відкритого ринку застосовувати це правило базувалися не лише на прагненні уникнути надмірної дискреції і відповідно коливань обсягу виробництва, а й на тому, що воно досить точно описувало фактичну динаміку федеральної резервної ставки в 1987—1992 роках [16, с. 202—203].

Оптимізаційними правилами передбачено проведення політики у такий спосіб, щоб мінімізувати функцію втрат.

В основі оптиміального правила лежить цільова функція — квадратична функція втрат:

$$L_t = \sum_{\tau=0}^{\infty} \delta^{\tau} \frac{1}{2} \left[(\pi_{t+\tau,t} - \pi^*)^2 + \lambda x_{t+\tau,t}^2 \right], \quad (3)$$

де t — даний період часу;

τ — горизонт прогнозування;

δ — дисконтний фактор, $0 < \delta < 1$ (у функції втрат додаються дисконтовані поточні і майбутні втрати);

π^* — інфляційний таргет;

$\pi_{t+\tau,t}$ — прогноз інфляції на період часу $t+\tau$, зроблений у періоді t ;

λ — відносна вага коливань випуску (відхилення ВВП від рівноважного) порівняно з коливаннями інфляції у функції переваг центрального банку ($0 < \lambda < 1$); ситуація, за якої $\lambda = 0$, відображає “жорстке” таргетування інфляції, коли коливання обсягу виробництва до уваги не беруться;

$x_{t+\tau}$ — прогноз ВВП-розриву на період часу $t+\tau$, зроблений у періоді t .

Перевагою оптимізаційних правил є забезпечення багатостороннього підходу до політики, у разі проведення якої до уваги беруться як інфляційна ціль, так і ціль стабілізації обсягу виробництва після різного роду шоків. Вважається, що вони найефективніше забезпечують опрацювання різноманітної інформації про стан економіки. Недоліком цього роду правил є те, що вони передбачають проведення політики у складний спосіб, незрозумілий громадськості, особливо за відсутності одностайності політиків щодо моделі чи цільової функції.

Перевагою простих спеціальних правил є те, що вони не вимагають наявності згоди щодо кожного аспекту специфікації моделі, окрім побудови прогнозів (для яких повна модель не є обов’язковою). Одним із аргументів проти застосування емпіричних правил для проведення монетарної політики може бути закономірність, відома як “закон Гударта”. Згідно із ним монетарні зв’язки руйнуються, якщо їх починають таргетувати. Закон було сформульовано Ч.Гудартом [Goodhart] в результаті аналізу монетарної політики Великобританії у 80-х роках ХХ століття, коли після падіння Бреттон-вудської валютної системи уряд М.Тетчер здійснив невдалу спробу перейти від прямого контролю за кредитами до таргетування грошової маси за посередництвом зміни відсоткової ставки. Лібералізація кредитної політики зумовила порушення стабільних до цього взаємозв’язків, причому значне перевищення монетарних таргетів супроводжувалося економічною рецесією, тому монетарне таргетування у Великобританії в 1985 році було припинено.

Подібно до того, як у квантовій фізиці дослідження елементарної частинки неможливе без взаємодії з нею, яка змінює характеристики частинки, а отже, унеможливорює точне її вимірювання (принцип невизначеності Гейзенберга), за законом Гударта “будь-який виявлений статистичний взаємозв’язок руйнується, якщо починає використовуватися для контрольних цілей”. Зазначимо, що подібний висновок впливає і з так званої “критики Лукаса” — доведення, згідно з яким політика впливає на очікування економічних агентів і змінює їхню поведінку.

Отже, закон Гударта застерігає від перетворення емпіричних взаємозв’язків у правила для політики. На практиці жоден центральний банк не використовує правило Тейлора чи інше емпіричне правило як метод прийняття рішень у процесі прове-

дення монетарної політики, проте емпірична перевірка фактичних правил (проміжних цілей) політики стала окремим напрямом монетарного аналізу. Відповідну методику та оцінку монетарної політики в США, Німеччині, Японії, Великобританії, Франції та Італії було викладено в праці Р.Кларіди, Дж.Галі та М.Гертлера “Правила монетарної політики на практиці: деякий міжнародний досвід” у 1997 році [18]. У Росії за подібною методикою дослідження фактичних проміжних цілей грошово-кредитної політики провів Інститут економіки перехідного періоду [19].

На думку лідера монетаризму М.Фрідмана, популярність правил монетарної політики на основі встановлення відсоткової ставки пов’язана з особливостями генезису центрального банку як інституції: “Центральні банки завжди охочіше працювали з процентними ставками, ніж із монетарними таргетами, значною мірою тому, що багато з них еволюціонували з комерційних банків, а ці банки оперують процентними ставками. Центральним банкам завжди нелегко було використовувати монетарні таргети. На деякий час, після падіння Бреттон-вудської системи і золотого стандарту, інфляція, що стала наслідком цих процесів, змусила центральні банки зосередити увагу на грошових агрегатах. Проте наприкінці 1980-х років взаємозв’язок між кількістю грошей і номінальним ВВП послабився унаслідок банківських реформ, що і призвело до появи так званого підходу таргетування інфляції” [20].

Поряд із технічним підходом до визначення монетарної стратегії застосовується і ширший — інституційний, який наближає стратегію не до правила політики, а до монетарного устрою (monetary framework). У широкому сенсі монетарна стратегія визначається як систематизований устрій для організації і структурування інформації в процесі проведення грошово-кредитної політики. Зазначимо, що навіть Дж.Тейлор не був прихильником розгляду монетарної стратегії як механічної формули. В статті “Дискреція проти правил у практиці” (1993 р.) він навів кілька альтернативних правилу політики понять. Серед них “систематична політика” та “система політики”, які вживалися в “Економічних звітах Президента” (США). Зокрема у Звіті за 1990 рік зазначалося: “Наша Адміністрація підтримуватиме надійну, систематичну програму монетарної політики, що забезпечує максимальне економічне зростання при од-

ночасному контролю і зменшенні інфляції". При цьому Дж.Тейлор акцентував увагу на тому, що за тлумаченням "Оксфордського американського словника" поняття "систематичний" означає "методичний, відповідний до плану, не випадковий" [16, с. 199].

Згідно із цим — широким — підходом монетарна стратегія виконує дві функції. По-перше, вона забезпечує необхідні умови для обробки й оцінки інформації, взаємодії центрального банку з іншими органами влади, створення основи для ефективного прийняття рішень, тобто її метою є досягнення інформаційної ефективності. По-друге, вона забезпечує комунікацію: як зовнішню (пояснення монетарної політики громадськості), так і внутрішню (взаємодію складових центрального банку).

Внутрішня потреба центрального банку в монетарній стратегії зумовлена тим, що в ньому відбуваються складні процеси обробки інформації, в яких бере участь численний персонал, а на рішення щодо монетарної політики впливає багато осіб, у яких можуть бути різні погляди. Саме тому центральні банки можуть використовувати монетарні стратегії для структурування процесу прийняття внутрішніх рішень і розв'язання можливих конфліктів з іншими "гравцями". Як тільки певна монетарна стратегія усвідомлюється суспільством і стає фактором оцінки ним економічного середовища, вона набуває характеру статус-кво і стає досить стійким інститутом і фокальною точкою для "гравців" — представників політики — з відмінними поглядами.

Згідно з підходом Б.Вінклера стратегія монетарної політики існує в трьох вимірах:

1. "Фактична стратегія центрального банку", або процес монетарної політики. Це процес перетворення вхідних даних у вихідні рішення;
2. "Стратегія у сприйнятті політиків" — устрій для внутрішньої комунікації;
3. "Декларована стратегія" — стратегія, оголошена громадськості, засіб зовнішнього пояснення монетарної політики [21, с. 17—18].

ПРИНЦИПИ МОНЕТАРНОЇ СТРАТЕГІЇ

Серед основних принципів, на основі яких будується монетарна стратегія, виділимо такі:

- цілеспрямованість;
- транспарентність;

- визначеність часових горизонтів монетарних цілей;
- відповідальність.

Зупинимося детальніше на кожному з них.

Принцип цілеспрямованості

Монетарна стратегія передбачає чітке визначення системи цілей монетарної політики та співвідношення між ними, що, як правило, виявляється у виборі кінцевих, проміжних та операційних цілей.

Принцип транспарентності

У макроекономічних моделях транспарентність часто ототожнюється з обсягом і мірою точності інформації, яку центральний банк надає громадськості; відповідно надання ширшої інформації про проведення монетарної політики означає більшу транспарентність. У працях, що з'явилися у 80-х роках XX століття після формулювання гіпотези раціональних очікувань і теорії часової непослідовності, поняття надійності (*credibility*) і транспарентності монетарної політики не розділялися. Прагнення центральних банків приховати інформацію пов'язувалося з їх бажанням досягти перевищення обсягу виробництва над потенційним обсягом шляхом генерування неочікуваної інфляції (порушення зобов'язань щодо інфляції). Нині слабкість такої позиції полягає в тому, що більшість сучасних центральних банків, маючи незалежний статус, заявляють, що вони, навпаки, не бажають викликати надлишкової інфляції, а їхня інфляційна ціль чітко специфікується [21, с. 10].

У 90-х роках XX століття вивчення проблем транспарентності виділилося з теорії часової непослідовності в окремий напрям досліджень. Поширення режиму таргетування інфляції і посилення уваги центральних банків до проблем комунікації стало свідченням того, що вони зацікавлені в транспарентності монетарної політики, а проблеми, які при цьому виникають, не пов'язані з феноменом часової непослідовності. Впродовж 1990-х років відповідно змінився і підхід до категорії транспарентності, яка починає визначатися як суспільне розуміння різних аспектів проведення політики, або ж, за визначенням Б.Вінклера, як "міра спільного знання чи спільного розуміння політики різними агентами" [21, с. 13].

Причина недостатньої транспарентності в такому разі криється в існуванні певних природних обмежень опису, донесення до громадськості і ве-

рифікації "фактичної" монетарної стратегії — складного процесу перетворення даних монетарною політикою та прийняття рішень.

Сучасні дискусії щодо оптимального рівня транспарентності стосуються, з одного боку, оптимального обсягу інформації (доцільності оприлюднення певних її видів, зокрема прогнозів щодо відсоткової ставки центрального банку, протоколів та результатів голосування при прийнятті рішень з монетарної політики, тощо), а з іншого — оптимізації самого процесу передачі інформації.

Перша проблема — оптимізація обсягу інформації — пов'язана з тим, що в умовах відсутності повної прозорості монетарної політики збільшення відкритості певного виду інформації не обов'язково сприятиме суспільному розумінню монетарної політики в цілому і навіть, навпаки, може стати дезорієнтуючим фактором. Проблему оптимальної відкритості монетарної політики можна узагальнити і так: за наявності кількох деформацій усунення однієї з них може зменшити суспільний добробут, тому оптимальний ступінь транспарентності в сенсі обсягу оприлюднюваної інформації є чимось на зразок "другого оптимуму".

Друга проблема транспарентності — оптимізація процесу трансмісії інформації — пов'язана передусім із формою передачі інформації, з її спрощенням і концентрацією. Якби агенти були абсолютно раціональними й оптимізували використання інформації, перед центральними банками стояло б завдання задовольняти потреби різних їх груп, що породило б множинність сигналів або додаткову інформаційну асиметрію (між групами агентів). Якщо ж виходити з припущення про обмежену раціональність агентів, то і виникає прагнення подавати суспільству стратегію монетарної політики у вигляді простого правила.

У свою чергу спрощене подання процесів монетарної політики породжує третю проблему транспарентності — проблему "правдивості" — відповідності фактичної монетарної стратегії та декларованої громадськості.

Отже, реалізація принципу транспарентності монетарної стратегії містить внутрішні конфлікти між такими її аспектами, як "відкритість" — обсяг і точність отриманої інформації, "ясність" — ступінь обробки, структурування, концентрації та спрощення інформації з метою збільшення її когнітивної доступності, "правдивість" [21, с. 20—21].

Саме спосіб розв'язання зазначених вище проблем (а не практика проведення монетарної політики) переважною мірою відрізняє монетарні стратегії, скажімо, головних індустріальних країн, що підтверджується емпіричними дослідженнями їх монетарної політики. Тому в сучасній економічній літературі часто трапляються дослідження, автори яких намагаються з'ясувати, чи таргетує інфляцію Федеральна резервна система США; чи є таргетером Європейський центральний банк; що саме таргетував німецький Бундесбанк — інфляцію чи грошову масу?

Залежно від елементів монетарної політики, які є об'єктами комунікації, розрізняють: 1) *цільову транспарентність*; 2) *економічну або знаннєву* (оприлюднення економічних даних, моделей і прогнозів центрального банку); 3) *процедурну* (інформування щодо внутрішніх рішень центрального банку у сфері монетарної політики, наприклад, шляхом оприлюднення протоколів і результатів голосування); 4) *транспарентність політики* (інформування громадськості щодо зміни відсоткових ставок, заяви про ймовірні майбутні дії); 5) *операційну або ринкову транспарентність* (відкритість щодо впровадження політичних рішень, ринкових інтервенцій і контрольних похибок) [24].

Новітньою тенденцією комунікації центральних банків із суспільством щодо монетарної політики є саме зростання знаннєвої комунікації, що виражається в появі великої кількості публікацій, автори яких намагаються формалізувати поведінку центрального банку (вивести правило проведення монетарної політики чи його цільову функцію) та в оприлюдненні центральним банком експліцитних прогнозів на дедалі триваліші періоди. Оприлюднюючи аналітичні засади монетарної політики, центральний банк не ставить собі за мету вивести суспільство на рівень розуміння монетарної політики вузькими спеціалістами, але засвідчує йому, що керується при проведенні політики певними об'єктивними принципами, а не опортуністичними мотивами чи діє під тиском інших органів влади.

Головний результат транспарентності монетарної політики — це здатність суспільства розуміти мотиви і дії центрального банку. Розуміння дій центрального банку робить суспільні очікування більш чутливими до змін у монетарній політиці, що, в свою чергу, створює довгостроковий інституційний

стимул для проведення ефективної політики центральним банком.

Принцип визначеності часових горизонтів

Часовий горизонт прийняття рішення — це проміжок часу, на який складають прогнози економічні суб'єкти, що приймають управлінські рішення. У статистиці використовується ще поняття “горизонт прогнозування” — граничний строк, у межах якого прогноз виконується із заданою точністю.

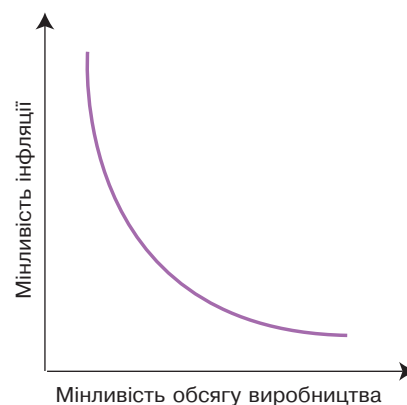
Оскільки таргет встановлюється як кількісне значення цільового показника в середньому за певний проміжок часу, то елементом монетарної стратегії є *горизонт таргетування*, що визначає проміжок часу, на який встановлюється таргет. Він може становити один рік, бути багаторічним чи невизначеним. Водночас центральному банкові поряд зі, скажімо, інфляційним таргетом необхідно мати операційну стратегію його досягнення, що пов'язано з існуванням лагів трансмісії монетарної політики від її інструментів до інфляції. Ще Джевонс 1863 року, проаналізувавши дані Великобританії, дійшов висновку, що “грошова експансія відбувається за один чи два роки до зростання цін” [25]. М.Фрідман 1972 року також виявив, використовуючи дані про динаміку грошового агрегату M2 в США, що “лаг коливається між одинадцятьма і тридцятьма місяцями від монетарного зростання до інфляції”.

Сучасні дослідження доводять, що тривалість таких лагів коливається в межах від трьох до вісімнадцяти кварталів. Отже, виникає ще одна категорія горизонту — *горизонт монетарної політики*, який показує, за який проміжок часу з моменту застосування відповідного інструменту центральний банк прагне досягти інфляційного таргету [26]. Та якщо ми обговорюємо оптимальне значення горизонту, постає потреба розділяти поняття горизонту, за який монетарна політика *спроможна*, і горизонту, за який вона *повинна* впливати на економіку. В зв'язку із цим деякі дослідники розрізняють *контрольний та імпліцитний горизонти* монетарної політики [27]. *Контрольний* визначає проміжок часу, за який центральний банк технічно може вплинути на інфляцію, тобто коли λ у функції втрат (формула (3)) дорівнюватиме 0, тобто якщо центральний банк при проведенні політики братиме до уваги лише стабілізацію інфляції.

Використання контрольного горизонту монетарної політики у відкритій економіці як імпліцитного горизонту політики фактично означає майже цілковите зосередження на каналі обмінного курсу трансмісійного механізму, оскільки саме йому властивий найкоротший лаг (прямий вплив на інфляцію — ІСЦ — досягається в середньому в межах року або навіть швидше. Таку політику ще називають “жорстким таргетуванням інфляції”). Тобто на будь-який шок внутрішньої інфляції, що виникає з різних причин, монетарна політика реагуватиме зміною обмінного курсу з тим, щоб за рахунок змін внутрішніх цін імпортованих і експортних споживчих товарів досягти впливу на індекс споживчих цін. Контрольний горизонт відповідно залежатиме від так званого коефіцієнта перекладення (pass-through) змін обмінного курсу — міри, якою імпортери перекладають зміни обмінного курсу на покупців замість покриття їх за рахунок прибутку. Така агресивна політика призводить до надмірної волатильності відсоткових ставок та номінального і реального обмінних курсів, а отже, — до зростання волатильності обсягу виробництва [28].

Якщо ж центральний банк при прийнятті рішення про застосування інструменту монетарної політики бере до уваги також стабілізацію обсягу виробництва, тобто якщо λ у його функції втрат > 0 , то реакція монетарної політики (зміна інструменту) може бути м'якшою, ніж за умови $\lambda = 0$. Отже, *проміжок часу, за який центральний банк після шоку повертає інфляцію до цільового значення, враховуючи як лаги монетарної трансмісії (“технологічне” обмеження), так і співвідношення стабілізації обсягу виробництва та інфляції у своїй цільовій функції (обмеження “переваг” цент-*

Крива Тейлора

рального банку), становить імпліцитний горизонт монетарної політики. Проблема вибору між стабілізацією виробництва та інфляцією було популяризовано у праці Дж. Тейлора "Макроекономічна політика в світовій економіці: від економетричної побудови до практичних дій", опублікованій у 1983 році. Описана ним залежність дістала назву кривої Тейлора (див. рисунок).

Рух по кривій угору, що відображає зростання мінливості інфляції і зменшення мінливості обсягу виробництва, відповідає збільшенню імпліцитного горизонту таргетування, а рух униз — його зменшенню. Отже, імпліцитний горизонт політики залежатиме від того, яку мінливість інфляції центральний банк готовий допустити з метою стабілізації обсягу виробництва. Цей оптимальний імпліцитний горизонт змінюватиметься залежно від природи і тривалості шоків. Інакше кажучи, для різних типів шоків криві Тейлора різні [29].

Кожному з описаних вище підходів до формальної апроксимації сучасної практики монетарної політики з внутрішнім номінальним якорем — за допомогою оптимізаційного і спеціального (емпіричного) правила — відповідає своя концепція горизонту політики, і кожен з них передбачає своє визначення оптимального горизонту.

У випадку мінімізації функції втрат оптимальний горизонт означатиме кількість періодів для повернення після шоку інфляції до таргету. У цьому випадку оптимальний горизонт ще називають "горизонтом стабілізації". Якщо ж монетарна політика апроксимується простим емпіричним правилом на зразок правила Тейлора, то інструмент політики застосовується у відповідь на відхилення прогнозу інфляції від таргету. Тоді оптимальний горизонт політики залежатиме від "глибини" перспективного погляду в майбутнє, котрий використовується в аналітичній моделі [30]. Тобто горизонт політики дорівнюватиме горизонту прогнозування [25, с. 8–12].

Відповідальність (підзвітність) центрального банку

Окрім традиційних аспектів підзвітності центрального банку (серед них — порядок призначення і звільнення його керівного складу, доповіді перед парламентом тощо) нині в деяких країнах практикується публікація "звітів про монетарну політику" чи "звітів про інфляцію", оприлюднен-

ня винятків (escape clauses) (ситуацій, за яких можливе відхилення від таргету) і відповідно оголошення імпліцитних горизонтів політики; підготовка публічних документів (open letter), що пояснюють органам влади і суспільству причини відхилення; заходи, які планується вживати та час повернення до таргету; націлювання на певний очищений показник (наприклад, на чисту інфляцію, яка залежить від монетарних чинників).

МОНЕТАРНІ СТРАТЕГІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Інститут монетарної стратегії може реалізуватися не лише у формі документу з певною назвою. У Сполучених Штатах Америки громадськість розуміє монетарний устрій своєї країни значною мірою завдяки багаторічному історичному досвіду його застосування. У багатьох державах, де практикується таргетування інфляції (передусім у країнах із невизначеним горизонтом таргетування), цьому сприяє вся сукупність інформації, що описує монетарний устрій. Країни ж, які цілеспрямовано здійснюють певні інституційні перетворення, схильні до розробки монетарних стратегій у вигляді документів на визначений середньостроковий період.

Так, Європейський центральний банк (ЄЦБ) прийняв і оголосив стратегію монетарної політики з метою забезпечення послідовного і системного підходу до прийняття монетарних рішень. Її першочергове завдання — забезпечити комплексний устрій, у межах якого приймаються рішення щодо короткострокових відсоткових ставок.

Основними принципами успішної монетарної політики ЄЦБ вважає такі: вона має твердо закріплювати інфляційні очікування; бути далекоглядною, враховувати тривалі лаги; повинна спрямовуватися на середньострокову перспективу; має спиратися на широкую базу статистичних даних і економічних індикаторів [31].

Ще на етапі підготовки до створення монетарного союзу спеціально заснована інституція — Європейський монетарний інститут — провела величезну роботу з метою вибору оптимальної монетарної стратегії Європейського центрального банку. В ході цієї підготовки було підтверджено цілу низку аргументів на користь запровадження монетарного таргетування: 1) застосування таргету підкреслює відповідальність центрального банку за монетарні умови і цінову динаміку

в довгостроковому періоді; 2) монетарне таргетування інформує громадськість про базову орієнтацію центрального банку і сприяє у такий спосіб стабілізації інфляційних очікувань; 3) воно посилює відповідальність центрального банку, відмежовуючи його сферу від сфер відповідальності інших політичних інституцій; 4) монетарні таргети дисциплінують ЄЦБ, оскільки будь-яке відхилення від них потребує публічних пояснень і обґрунтувань.

Мало того, до запровадження Монетарного союзу емпіричні дослідження, які проводилися на основі сконструйованих штучних агрегатів національних статистичних рядів, виявили наявність технічної передумови ефективного монетарного таргетування — стабільність попиту на широку грошову масу в країнах — майбутніх членах зони євро за останні двадцять років. При цьому попит на гроші демонстрував більшу стабільність у сукупності країн, ніж в кожній окремій із них [32, 33, 34, 35]. Навіть МВФ у 1997 році зазначав, що монетарний таргет забезпечить ЄЦБ як новій інституції трансфер устрою, що використовувався одним із найуспішніших центральних банків — Бундесбанком — і таким чином сприятиме трансферу довіри" [36].

Серед аргументів проти побудови монетарної стратегії ЄЦБ на основі монетарного таргетування було те, що утворення монетарного союзу означало істотну зміну режиму політики, а отже, вагомий вплив на динаміку грошової маси і її властивості як індикатора цінової динаміки. Інакше кажучи, створення нового центрального банку та запровадження нової валюти і нового монетарного режиму значно ускладнило б відокремлення тимчасових відхилень від монетарного таргету від більш довготривалих та їх інтерпретацію з метою виявлення майбутніх впливів на динаміку інфляції. З огляду на ці міркування (що фактично є застосуванням до даної ситуації аргументації критики Лукаса) професор О.Іссінг у 1998 році запропонував побудову монетарної стратегії ЄЦБ на основі поєднання елементів монетарного та інфляційного таргетування.

На практиці нині діють три документи стратегічного характеру, видані Європейським центральним банком:

1. Прес-реліз Керівної ради ЄЦБ від 13 жовтня 1998 року "Орієнтована на стабільність стратегія монетарної політики ЄСЦБ". У ньому окреслено

такі елементи монетарної стратегії:

- кількісне визначення первинної цілі єдиної монетарної політики — цінової стабільності;
- середньострокова перспектива цінової стабільності;
- встановлення опорного значення зростання грошового агрегату (так звана “перша опора” монетарної стратегії);
- аналіз широкого спектра економічних і фінансових змінних як індикаторів майбутньої динаміки цін (“друга опора”).

У документі обґрунтовується вибір показника інфляції — гармонізованого індексу споживчих цін, який не повинен перевищувати 2%.

Дві опори стратегії монетарної політики характеризуються так:

- “Гроші відіграватимуть визначну роль. Вона виявлятиметься в оголошенні кількісного опорного значення зростання широкого грошового агрегату. Опорне значення обиратиметься як таке, що відповідає ціновій стабільності. Відхилення поточного зростання монетарного агрегату від опорного значення за нормальних умов сигналізуватиме про ризики ціновій стабільності. Концепція опорного значення не означає зобов’язання механічного коригування відхилень у довгостроковому періоді. Взаємозв’язок між фактичним монетарним зростанням і оголошеним опорним значенням регулярно аналізуватиметься Керівною радою ЄЦБ; результат цього аналізу і його вплив на рішення монетарної політики пояснюватиметься громадськості”.

- “Паралельно з аналізом монетарного зростання порівняно з опорним значенням істотну роль у стратегії ЄСЦБ відіграватиме широка оцінка динаміки цін і загроз ціновій стабільності в єврозоні. Ця оцінка здійснюватиметься з використанням широкого ряду економічних і фінансових змінних як індикаторів майбутньої цінової динаміки” [37].

Зазначеним документом передбачається також регулярне інформування громадськості Керівною радою ЄЦБ про оцінку монетарної, економічної і фінансової ситуації в єврозоні та про причини прийняття рішень у монетарній політиці;

2. Прес-реліз Керівної ради ЄЦБ від 1 грудня 1998 року “Кількісне опорне значення монетарного зростання”.

“Опорне значення встановлюватиметься для широкого монетарного агрегату М3. Він складається з готівки в обігу плюс певні зобов’язання моне-

тарних фінансових інституцій — резидентів єврозони. До таких зобов’язань належать: депозити овернайт, депозити з погодженим терміном погашення до двох років, депозити, що підлягають поверненню за вимогою до трьох місяців, РЕПО, боргові цінні папери з терміном погашення до двох років, цінні папери фондів грошового ринку і чисті папери грошового ринку. Опорне значення монетарного зростання має відповідати і слугувати досягненню цінової стабільності”.

“Опорне значення монетарного зростання має враховувати зростання реального ВВП і швидкість обертання грошей. З погляду середньострокової орієнтації монетарної політики доцільно базувати виведення опорного значення на припущеннях щодо середньострокового тренду реального зростання ВВП і швидкості обертання грошей”. Оцінка тренду зростання реального ВВП становить 2—2.5% за рік. Проте неінфляційне зростання у єврозоні в майбутньому може бути вищим у разі проведення необхідних структурних реформ на ринку праці і товарів. Щодо швидкості обертання грошей середньострокові тенденції мають оцінюватися в світлі інституційних змін, пов’язаних із утворенням монетарного союзу. Враховуючи це та динаміку швидкості обертання грошей за останні двадцять років, передбачається щорічне її зниження на 0.5—1%.

“Керівна рада ЄЦБ прийняла рішення оголосити опорне значення, а не опорний діапазон монетарного зростання, оскільки вважає, що оголошення діапазону може неправильно витлумачитися громадськістю як автоматична зміна відсоткових ставок у відповідь на вихід зростання М3 за межі діапазону”.

“Встановлюючи опорне значення, Керівна рада підкреслює, що річна інфляція має бути нижчою, ніж 2%. Більше того, фактична динаміка швидкості обертання грошей є дещо нижчою, ніж розрахунковий діапазон. Беручи все це до уваги, Керівна рада вирішила встановити опорне значення на рівні 4.5%”. (Опорне значення розраховується за формулою: $\Delta m_t^* = \Delta y_{trend} + \pi_t - \Delta v_{trend}$, де Δm_t^* — зростання кількості грошей, Δy_{trend} — зростання реального ВВП, π_t — середньостроковий показник інфляції, Δv_{trend} — зростання швидкості обертання грошей);

3. Прес-реліз Керівної Ради ЄЦБ від 8 травня 2003 року “Стратегія монетарної політики ЄЦБ”.

Цей документ уточнює кількісне

визначення первинної цілі монетарної політики — підтримки цінової стабільності — як “утримання інфляції на рівні, що не перевищує 2% протягом середньострокового періоду”, зважаючи на небажаність як інфляційних, так і дефляційних процесів та ймовірність завищення інфляції внаслідок специфіки обчислення гармонізованого індексу споживчих цін.

Документ також визначає структуру доповіді президента ЄЦБ про виконання цілі монетарної політики. Вона має починатися з економічного аналізу, в якому визначаються коротко- та середньострокові загрози ціновій стабільності. Відповідно монетарний аналіз передбачає “оцінку середньострокових та довгострокових тенденцій у динаміці інфляції з точки зору тісного взаємозв’язку між грошима і цінами у тривалому часовому горизонті. Як і раніше, в ході монетарного аналізу братиметься до уваги динаміка широкого ряду монетарних індикаторів, що входять до М3, його компонентів і відображень, особливо кредиту, і різних показників надлишкової ліквідності. Монетарний аналіз в основному слугує засобом перехресної перевірки з позиції середньо- і довгострокової перспективи коротко- та середньострокових показників економічного аналізу”. “Щоб підкреслити довгострокову природу опорного значення монетарного зростання як контрольного показника для оцінки монетарної динаміки, Керівна рада також вирішила більше не переглядати опорне значення на щорічній основі. Проте вона продовжуватиме оцінювати відповідні базові умови і припущення” [38].

Зуважимо, що акцент на монетарному аналізі як першій опорі монетарної стратегії та оголошення опорного значення динаміки грошової маси не є типовим для сучасних монетарних устроїв розвинутих країн. Оголошення проміжних цільових орієнтирів для зростання пропозиції грошей було невід’ємним елементом монетарної політики провідних центральних банків у 1970-х роках. Проте в умовах пом’якшення інфляційних процесів у 1990-х роках роль грошових агрегатів у монетарних устроях цих країн значно послабилася. В 2001 році Л.Мейер, член Ради керуючих Федеральної резервної системи США, стверджував: “...Гроші не відіграють жодної ролі в сучасних макромоделях, і практично не відіграють жодної ролі в проведенні монетарної політики, принаймні в Сполучених Штатах” [39].

Оскільки в Україні також періодич-

но порушується питання доцільності оголошення монетарних показників в Основних засадах грошово-кредитної політики, охарактеризуємо дещо детальніше теоретичну й емпіричну аргументацію важливості ролі грошей у сучасній монетарній політиці, що використовується Європейським центральним банком.

Основою теоретичного обґрунтування вагомої ролі грошових агрегатів у стратегії монетарної політики є той факт, що висока і тривала інфляція неможлива без систематичної монетарної підтримки. Натомість сучасні монетарні устрої, які апроксимуються різного роду правилами, що передбачають зміну операційного таргету — відсоткової ставки — у відповідь на зміну певних ендегенних індикаторів, не включають у себе грошові агрегати та їх складові. З одного боку, вони також базуються на принципах монетаризму — адже побудовані на припущенні, що інфляція є монетарним феноменом. Водночас цей підхід далекий від сутності монетаризму — аналізу взаємозв'язку між пропозицією грошей і попитом на реальні грошові залишки.

У фундаментальній науковій публікації ЄЦБ “Background Studies for the ECB’s Evaluation of its Monetary Policy Strategy” виокремлюються три аспекти важливості монетарного аналізу. По-перше, грошові агрегати можуть бути корисними замінниками змінних, які важко (або — з тривалими лагами) піддаються спостереженню. Монетарні агрегати, що практично можуть вимірюватися в реальному часі, мають значну часову перевагу над такими показниками економічної кон’юнктури, як ВВП-розрив чи природна (рівноважна) відсоткова ставка, точні дані про які надходять зі значним запізненням. Історія знає випадки, коли помилки вимірювання ВВП-розриву в реальному часі ставали причиною хибних політичних рішень [40]. Отже, монетарні агрегати можуть слугувати ранніми індикаторами макроекономічної кон’юнктури, оскільки грошові залишки реагують на “справжній” рівень доходу, тоді як центральний банк за припущенням отримує лише “зашумлені”, неточні дані про обсяг виробництва.

По-друге, гроші можуть відігравати важливу структурну роль у трансмісійному механізмі монетарної політики щодо рівня цін. Особливу роль гроші і кредит здатні відігравати, якщо вади фінансового сектору (такі, як раціонавання кредиту і власного капіталу) зумовлюють наявність кре-

дитного каналу монетарної трансмісії. До речі, деякі дослідники недавню тривалу депресію в Японії пов'язують саме з ігноруванням динаміки монетарних і фінансових показників у процесі проведення монетарної політики, що призвело до критичної ситуації на ринку активів.

По-третє, гроші є номінальним якорем для економіки. Низка емпіричних досліджень показує, що монетарним режимам, побудованим на використанні “безгрошових” правил, бракує номінального якоря [41].

Основним завданням і водночас найбільшою проблемою монетарного аналізу є своєчасне виявлення довгострокових інфляційних ризиків і відокремлення їх від короткострокових впливів. Із цією метою ЄЦБ використовує такі інструменти: 1) моніторинг інших монетарних і кредитних індикаторів; 2) різноманітні вимірники рівня ліквідності економіки; 3) комплексний аналіз динаміки МЗ та інших економічних індикаторів; 4) розгляд динаміки грошей і кредитних коштів з урахуванням динаміки цін активів.

Як показують емпіричні ретроспективні дослідження, надмірне зростання цін активів завжди супроводжувалося значним зростанням обсягів грошей і кредитних коштів [42]. Наявність такого емпіричного взаємозв'язку свідчить про те, що грошові і кредитні агрегати можуть бути важливими індикаторами імовірної появи “бульбашок” цін реальних та фінансових активів. Застосування зазначених вище інструментів дало змогу ЄЦБ виявити природу процесів, що зумовили протягом 2001—2004 років значне перевищення (відносно опорного значення) зростання грошового агрегату МЗ, і зробити правильні висновки щодо удосконалення монетарної політики.

Починаючи з другої половини 2004 року посилення монетарної динаміки в єврозоні відбувалося паралельно зі зростанням попиту на кредити приватного сектору, причому найістотніше збільшувалися найліквідніші компоненти МЗ, що було розцінено як наслідок низьких відсоткових ставок. Натомість впливи невизначеності на фінансовому ринку значно зменшилися, про що свідчило зближення динаміки МЗ та скоригованого МЗ. Монетарний аналіз у цій ситуації давав підстави для висновку про зростання інфляційних ризиків, однак, зважаючи на результати економічного аналізу (другої “опори” монетарної стратегії ЄЦБ) рішення про монетарну рестрикцію не приймалося [43].

Досвід оприлюднення стратегій монетарної політики мають і країни Східної та Центральної Європи, які прагнули забезпечити монетарну стабільність у ході швидких інституційних перетворень на шляху до євроінтеграції.

Для України, перед якою нині також актуалізувалися проблеми зміни номінального якоря, збалансування внутрішньої (інфляція) та зовнішньої (обмінний курс) складових стабільності грошової одиниці, на нашу думку, особливо корисним може бути градуалістський підхід **Чеської Республіки** до формування монетарної стратегії. Після скасування прив'язки обмінного курсу крони у грудні 1997 року Чеський національний банк (ЧНБ) почав поступову переорієнтацію монетарної політики на контроль за інфляцією. Було сформовано монетарний режим, що адаптував досвід інфляційного таргетування індустріальних економік до умов розгортання інфляції та інституційних змін.

На *першому етапі* еволюції він характеризувався такими особливостями: 1) поряд із середньостроковим інфляційним таргетом на 2000 рік ($4.5 \pm 1\%$) оголошувалися щорічні короткострокові таргети; 2) таргетувалася інфляція (грудень до грудня на кінець року) та 3) таргетувалася чиста інфляція [44]. Перший елемент — однорічний горизонт таргету — не характерний для “класичного” таргетування інфляції, оскільки є коротшим, ніж середній лаг монетарної трансмісії. Щорічний таргет — це, швидше, прогноз інфляції, ніж орієнтир для застосування інструментів монетарної політики. Їх оголошення Чеським національним банком зумовлювалося прагненням закріпити інфляційні очікування, що закладаються в зарплатні та інші контракти, тривалість яких часто становить один рік, і таким чином сформувати довіру до нового монетарного устрою. Із цією ж метою — зробити інфляційні цілі більш зрозумілими громадськості — таргетувалася не середньорічна інфляція, а інфляція у розрахунку грудень до грудня. Третій же елемент — націлювання на чисту інфляцію — меншою мірою забезпечував суспільну контрольованість і відповідно можливість закріплювати інфляційні очікування, однак сприяв більшій контрольованості цих процесів із боку ЧНБ (див. таблицю 1).

На *другому етапі* еволюції монетарного устрою ЧНБ у квітні 1999 року прийняв “**Монетарну стратегію ЧНБ**” [45], якою встановлювався цільовий орієнтир чистої інфляції

Таблиця 1. Таргети Чеського національного банку для чистої інфляції

Рік	Рівень таргету, %	На період	Час оголошення
1998	5.5–6.5	Грудень 1998 р.	Грудень 1997 р.
1999	4–5	Грудень 1999 р.	Листопад 1998 р.
2000	3.5–5.5	Грудень 2000 р.	Грудень 1997 р.
2001	2–4	Грудень 2001 р.	Квітень 2000 р.
2005	1–3	Грудень 2005 р.	Квітень 1999 р.

Таблиця 2. Таргети Чеського національного банку для загальної інфляції (індексу споживчих цін)

Період діапазону	Місяць	Рівень таргету, %	На період	Час оголошення
Початок діапазону	Січень 2002 р.	3–5	Січень 2002 р.	Квітень 2001 р.
Кінець діапазону	Грудень 2005 р.	2–4	Грудень 2005 р.	

Джерело: www.cnb.cz/en/monetary_policy/inflation_targeting.html

2% $\pm$ 1% на кінець 2005 року. З'явився і новий елемент монетарного устрою — перелік так званих “винятків” — ситуацій, що виправдовують порушення таргету (це в основному різного роду шоки пропозиції). Розроблену стратегію було представлено урядові Чеської Республіки як основу для координації монетарної та економічної політики.

У її вступі (розділ 1) зазначається, що монетарна політика спрямована на підтримку цінової стабільності з мінімальними витратами та без надлишкових коливань випуску. У розділі 2 документу визначено основні принципи встановлення таргетів цінової і монетарної стабільності. Розділом 3 передбачається узгоджене встановлення довгострокового інфляційного таргету — на основі спільного рішення уряду і центрального банку та пропонується величина довгострокового інфляційного таргету щорічного зростання чистої інфляції. З огляду на очікувані темпи регульованих цін та непрямих податків запропоновано поступове зниження темпу чистої інфляції до 2% $\pm$ 1 відсотковий пункт у 2005 році (див. таблицю 1), що передбачало середньорічне його зниження на 0.5%.

У розділі 4 визначено власне процедуру прямого таргетування інфляції. Зокрема, передбачено що урядом спільно із ЧНБ встановлюється довгостроковий цільовий орієнтир цінової стабільності, на основі якого Національний банк у квітні року, який передує плановому, визначає інфляційний таргет на наступний рік і повідомляє його урядові для використання при розробці державного бюджету. У цьому ж розділі обумовлюється низка винятків, що виправдовують відхилення від середньострокового інфляційного таргету — екзогенні й непередбачувані фактори, регулювання на які призводить до економічних

втрат, що перевищують вигоди від дезінфляції.

У розділі 5 обґрунтовується необхідність кооперативного підходу до досягнення цінової і монетарної стабільності; описується доволі гнучкий механізм обміну інформацією між ЧНБ, урядом, парламентом і широкою громадськістю. Національний банк надає середньострокові оцінки кон'юнктури, регулярні щоквартальні звіти про інфляцію. Останні включають також протоколи засідань Ради ЧНБ. У них подається оцінка поточної монетарної ситуації та обґрунтування здійснених заходів монетарної політики. Протоколи також розміщуються на офіційному інтернет-сайті ЧНБ. Урядові, парламенту та широкій громадськості надаються щорічні звіти про розвиток ситуації у монетарній та економічній сферах, а також (двічі на рік) аналіз платіжного балансу. Керівні особи ЧНБ зустрічаються на робочих сесіях із членами парламентського бюджетного комітету, регулярно проводять зустрічі з профспілками, вітчизняними та іноземними аналітиками і журналістами.

На *третьому етапі*, що розпочався у квітні 2000 року, Чеський національний банк оприлюднив ще один стратегічний документ — “*Встановлення інфляційного таргету на 2001 рік*” [46]. Зазначений етап характеризується такими особливостями:

а) відбувся перехід із 12-місячного до узгодженого з бюджетним процесом горизонту таргетування, було оголошено таргет чистої інфляції на грудень 2001 року (див. таблицю 1);

б) спільним рішенням ЧНБ та Міністерства фінансів запроваджено перехід від таргетування лише чистої інфляції до паралельного оголошення щорічних цільових орієнтирів щодо загальної інфляції — індексу споживчих цін. Це стало можливим за-

вдяки формуванню на попередньому етапі ефективної системи кооперації між ЧНБ і Міністерством фінансів та після оголошення Міністерством фінансів у лютому 2000 року на вимогу ЄС середньострокового сценарію змін регульованих цін, податків і платежів “Огляд змін у регульованих цінах до 2002 р.”.

Зокрема таргет чистої інфляції на 2001 рік було встановлено на рівні 3% $\pm$ 1%. При цьому зазначалося, що центральній точці таргету відповідає загальна інфляція в розмірі 5%, а допустимому діапазону коливань чистої інфляції (2–4%) — інтервал коливань загальної інфляції розміром 4.3–5.8%.

На *четвертому етапі*, що розпочався у квітні 2001 року з прийняттям наступного стратегічного документу — “*Встановлення інфляційного таргету на 2002–2005 роки*” [47], ЧНБ повідомив про відмову як від подальшого оголошення короткострокових таргетів, так і від оприлюднення таргетів чистої інфляції (при збереженні діючого середньострокового таргету 1–3% на грудень 2005 року). Натомість було оголошено спадний цільовий діапазон для індексу споживчих цін — із 3–5% у січні 2002 року до 2–4% у грудні 2005 року (див. таблицю 2).

На *п'ятому етапі* ЧНБ повністю перейшов до “класичного” таргетування інфляції. Це ознаменовано прийняттям 11 березня 2004 року найновішого стратегічного документу — “*Інфляційного таргету на період із січня 2006 року*” [48]. Отже, віднині в Чехії інфляційним таргетом стала щорічна зміна ІСЦ в розмірі 3% із максимально допустимими відхиленнями $\pm$ 1%. ЧНБ зобов'язується дотримуватися цього таргету в середньостроковому періоді до вступу Чеської Республіки до зони євро.

Зауважимо, що розглянутий вище монетарний режим забезпечує гнучкість монетарної політики завдяки: 1) ширині коридору коливань; 2) відсутності необхідності щорічного виконання таргету; 3) оголошенню “винятків” — ситуацій, які не вимагають відповідних дій центрального банку з метою приведення фактичного показника інфляції до цільового орієнтиру. Серед них:

♦ значні коливання світових цін на сировину, енергоносії та інші товари;

♦ відчутні коливання обмінного курсу крони, не пов'язані з внутрішньоекономічною ситуацією та внутрішньою монетарною політикою;

♦ значні зміни в умовах сільськогос-

сподарського виробництва, що справляють вплив на ціни на сільськогосподарську продукцію;

- ♦ природні лиха та інші надзвичайні події, які впливають на ціни з боку попиту чи пропозиції;

- ♦ зміни регульованих цін, вплив яких на базову інфляцію перевищує 1—1.5 процентного пункту;

- ♦ зміни непрямих податків.

Досвід середньострокового монетарного планування має також **Польща**. У вересні 1998 року Національний банк Польщі (НБП) затвердив *Середньострокову стратегію монетарної політики на 1999—2003 рр.* [49]. Документ складається з таких частин:

1. “Вступ”. Тут горизонт стратегії обґрунтовується завданням входження до ЄС та Європейського монетарного союзу. Зазначається, що необхідність координації фінансової і монетарної політики є вирішальною для стійкого економічного зростання. Прийняття Середньострокової стратегії має сприяти такій координації, а також — ранньому виявленню можливих конфліктів між монетарною і фінансовою політикою та гармонізації цих двох макроекономічних інструментів;

2. “Монетарна політика в контексті макроекономічних процесів і перспектив інтеграції до ЄС”;

3. “Пряме таргетування інфляції — основний принцип монетарної політики на 1999—2003 роки”. У цьому розділі зазначається, що основної цілі НБП — цінової стабільності — можна досягти, використовуючи прямі або непрямі стратегії. Стратегією прямого досягнення інфляційного таргету припускається наявність стабільних взаємозв’язків між проміжними цілями центрального банку та інфляцією як кінцевою ціллю. Далі йдеться про недоліки запровадження в Польщі двох стратегій непрямого виконання таргету інфляції — таргетування валютного курсу і грошових агрегатів. Натомість стратегія прямого таргетування інфляції передбачає скасування проміжних цілей. Центральний банк реагує на будь-яку наявну інформацію про фактори, що можуть зашкодити виконанню таргету інфляції в даному році;

4. “Досягнення прямого інфляційного таргету”. Рада НБП оголосила середньостроковий таргет монетарної політики як зниження до кінця 2003 року інфляції до рівня, нижчого 4%. Обґрунтовується вибір цільового показника інфляції — індексу споживчих цін. Як бачимо, на відміну від

Чеського національного банку, НБП відразу почав таргетувати загальну інфляцію, прагнучи зробити таргет зрозумілим для широкої громадськості. Водночас із прийняттям “Середньострокової стратегії” було розпочато підготовку до обчислення чистої інфляції. “Стратегією” також передбачалося детальне публічне обговорення ефектів так званих “зовнішніх чинників”, які не впливають на чисту інфляцію, у випадках, “коли певні політичні рішення видаватимуться на перший погляд несумісними з напрямом розходжень між інфляційним таргетом і прогнозним рівнем ІСЦ” [49, с. 11].

Поряд із середньостроковим таргетом стратегією передбачалося також оголошення щорічних цільових показників інфляції у вигляді діапазону. Так, на 1999 рік таргет було встановлено на рівні 8—8.5% (вузький діапазон мав поєднати переваги точкової цілі і цільового діапазону). Щорічні таргети визначалися “Напрямами монетарної політики” на відповідні роки.

“Стратегією” передбачалося, що основним аналітичним документом Ради НБП є “Звіт про інфляцію”, який спочатку публікувався раз у півроку, а потім — щокварталу;

5. “Перехід до плаваючого валютного курсу”;

6. “Інструменти монетарної політики”;

7. “Координація монетарної, фінансової політики та політики доходів”;

8. “Структурні обмеження монетарної стратегії”.

У лютому 2003 року у Польщі прийнято *“Стратегію монетарної політики на період після 2003 року”*. Якщо попередня стратегія була орієнтована на зниження рівня інфляції, то ця ставить за мету стабілізацію інфляції на низькому рівні. На думку польських фахівців, на тлі незначних інфляційних очікувань низька інфляція може дати змогу монетарній політиці бути менш рестрикційною, ніж на попередньому етапі. Водночас монетарна стратегія і надалі базуватиметься на прямому таргетуванні інфляції. Щорічні інфляційні таргети на кінець календарного року було замінено безперервним таргетуванням.

Завдяки такому розширеному часовому горизонту стає можливим врахування лагів монетарної політики і збільшення її гнучкості. Мало того, встановлення безперервного інфляційного таргету відповідає новому відкритому устрою країни. Стратегія

встановлює нову внутрішню ціль центрального банку — сприяння якнайшвидшому приєднанню до єврозони. Таргетом монетарної політики стало досягнення “стабільної інфляції на рівні 2.5% після 2003 року з допустимим діапазоном коливань ± 1 відсотковий пункт” [50].

Документ також містить розділ “Структурні обмеження монетарної стратегії”, які, на думку Ради НБП, збільшують витрати, пов’язані зі стабілізацією інфляції на низькому рівні. Серед них: 1) високі обов’язкові соціальні витрати, що дестабілюють державний бюджет; 2) деформації на ринку праці; 3) обмежене функціонування ринкових механізмів у деяких галузях (виробництво і подача електроенергії, житлове господарство); 4) значна частка державної власності в багатьох важливих секторах економіки; 5) високий ступінь бюрократизації і низька ефективність державного управління.

Середньострокову монетарну стратегію має також Банк **Словенії**. Спрямування його монетарної політики визначається *“Середньостроковою побудовою монетарної політики”* — документом, прийнятим у листопаді 2001 року. Він складається з таких частин: 1) вступ; 2) нормативні вимоги щодо приєднання до Європейського монетарного союзу; 3) шляхи і динаміка переходу до європейського монетарного союзу; 4) економічний прогноз на два наступних роки; 5) фундаментальні засади монетарної політики Банку Словенії.

Цим банком було оголошено довгостроковий таргет інфляції — досягнення до кінця 2005 року середньорічного рівня інфляції у розмірі 3—4% [51, с. 10]. Беручи до уваги складність, взаємозалежність і нестабільність каналів монетарної трансмісії, які до того ж трансформуються внаслідок інституційних змін, що супроводжують перехідний період, Банк Словенії визнає неможливим “визначення стратегії монетарної політики у “монологічній” формі (тобто стратегії монетарного таргетування, таргетування валютного курсу чи стратегії таргетування інфляції)” [51, с. 14]. Тому встановлюючи опорне значення короткострокової цілі монетарної політики, центральний банк Словенії визначає межу зростання монетарного агрегату (з 1997 року це агрегат М3). Проте це не єдиний критерій для прийняття рішень щодо проведення монетарної політики, оскільки є й інші економічні змінні (передусім — валютний курс), які істотно впливають на зростання цін.

Подібно до Європейського центрального банку Банк Словенії буде монетарну політику на двох опорах.

Перша — це кількість грошей в обігу, або всі індикатори, що відображають динаміку агрегату МЗ як одного з ключових критеріїв для проведення монетарної політики. Окрім контролю за МЗ, Банк Словенії здійснює моніторинг окремих його компонентів, особливо агрегату М1. До групи індикаторів, які пояснюють динаміку МЗ, входять: ліквідність банківської системи — її надлишкові резерви, а також векселі у національній валюті з терміном погашення менше одного року (так звана вторинна ліквідність); динаміка короткострокових процентних ставок; структура грошових агрегатів, зокрема частка у них трансакційних грошей та інших активів; кредитна активність комерційних банків, зокрема співвідношення між кредитуванням кінцевого споживання та інвестицій.

Друга опора — моніторинг таких економічних індикаторів, як платіжний баланс, процентні ставки за кордоном, обмінний курс, заробітна плата, діяльність уряду щодо контролю за цінами.

Отже, визначена стратегією системи цілей Банку Словенії включає такі складові:

- ціль якнайшвидшого приєднання до ЄМС;
- довгостроковий орієнтир інфляції: 4% до кінця 2003 року і 3—4% до 2005 року;
- індикатори першої та другої опори монетарної політики: зростання МЗ у 2003 році на 9—15%, збільшення ВВП на 3.9%, зарплат — на 2.5%, зниження дефіциту платіжного балансу та бюджетного дефіциту.

До середньострокового спрямування монетарної політики переходять також Російська Федерація та Республіка Казахстан.

Так, у Росії *Основними напрямками єдиної державної грошово-кредитної політики на 2005 рік* передбачалося, що “в наступний трирічний період урядом Російської Федерації і Банком Росії має бути реалізоване завдання щодо зниження інфляції до 7.5—8.5% в 2005 році, 6.0—7.5% — в 2006 році і 5.0—6.5% — в 2007 році”. У документі також зазначається, що “зниження інфляції до запланованого рівня є головною ціллю грошово-кредитної політики”.

В “Основних напрямках” на 2006 рік Банк Росії спільно з урядом ставить за мету знизити інфляцію до 2008 року до

4—5.5%. У документі так обґрунтовується необхідність середньострокової монетарної стратегії: “За існуючих лагів зростання грошової маси в другій половині року позначається на інфляції наступного року. В зв’язку із цим розширення часового горизонту формування грошово-кредитної політики і встановлення середньострокових (трирічних) цільових орієнтирів із приросту споживчих цін слугуватиме забезпеченню послідовності макроекономічної політики і формуванню позитивних очікувань населення та підприємств. Стратегія грошово-кредитної політики, орієнтована на середньострокову перспективу, розширить можливості маневру у випадку непередбачених змін зовнішньо- і внутрієкономічних факторів кон’юнктурного характеру” [52]. Ціллю грошово-кредитної політики на 2006 рік є “обмеження приросту споживчих цін у межах 7—8.5%”.

Банк Росії також оприлюднює рівень базової інфляції, що відповідає цьому орієнтиру — 6—7.5%. Для моніторингу грошово-кредитних показників і їх відповідності поставленій інфляційній цілі Банком Росії розробляється й оприлюднюється монетарна програма у варіантах, кількість яких відповідає сценаріям прогнозу розвитку російської економіки.

В “Основних напрямках” Банк Росії визначає також прогнозний показник максимального приросту реального ефективного курсу рубля (на 2006 рік він становить 9%). З метою підтримки на відносно низькому рівні волатильності курсу рубля до значимих для Російської Федерації іноземних валют Банк Росії із 1 лютого 2005 року використовує як операційний орієнтир виражену в рублях вартість бівалютного кошика, що складається з долара США і євро, пропорція між якими спочатку була встановлена як 0.1 євро та 0.9 долара США, а в міру адаптації учасників внутрішнього ринку змінювалася на користь євро і з 1 серпня 2005 року дорівнює: 0.35 євро і 0.65 долара США.

Постановою Правління Національного банку Республіки Казахстан № 518 від 8 грудня 2001 року затверджено *Основні напрями грошово-кредитної політики Національного банку Казахстану на 2002—2004 роки*, згідно з якими встановлені починаючи з 2002 року орієнтири грошово-кредитної політики визначаються Національним банком на три роки наперед із щорічним уточненням. Це пов’язано з досягненням у країні відносної макроекономічної стабільності, яка дає

змогу прогнозувати та розробляти стратегічні напрями на більш тривалий період з урахуванням ситуації в економіці й на фінансових ринках.

Діючим документом — *Основними напрямками грошово-кредитної політики на 2005—2007 роки*, затвердженим постановою Правління Національного Банку Республіки Казахстан від 29 січня 2005 року № 10, передбачено три варіанти прогнозів розвитку економіки залежно від зміни ситуації на зовнішньому і внутрішньому ринках: базовий (варіант помірних цін на нафту), варіант високих цін на нафту та варіант низьких цін на нафту. Прогноз основних показників подається за базовим сценарієм. Основна ціль — забезпечення стабільності цін — визначається для цього сценарію як інфляція в середньому за період: у 2005 році — 4.9—6.5%; в 2006 році — 4.8—6.2%; в 2007 році — 4.1—5.5%.

На цей період подається також прогноз таких показників, як ставка рефінансування (на кінець року, %); валові золотовалютні резерви Національного Банку Республіки Казахстан (млрд. дол. США та зміна у %); грошова база (млрд. тенге та зміна у %); грошова маса (млрд. тенге та зміна у %); депозити резидентів (млрд. тенге та зміна у %), кредити банків економіці (млрд. тенге та зміна у %); середньозважена ставка за середньостроковими депозитами фізичних осіб і середньозважена ставка за кредитами юридичним особам [53].

Врахування досвіду розробки і застосування середньострокових стратегій у зарубіжних країнах є необхідною передумовою впровадження виваженої середньострокової монетарної стратегії в Україні.

(Закінчення буде).

Література

1. Гриценко А. Развитие форм обмена, стоимости и денег. — К.: Основа, 2005.
2. Цит. за Issing O. Communication, Transparency, Accountability: Monetary Policy in the Twenty-first Century // Federal Reserve Bank of St. Louis Review. — 2005. — March / April, part 1. — P. 70.
3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3. / Редкол.: С.В Мочерний (відп. секр.) та ін. — К.: Видавничий центр “Академія”, 2002.
4. The Strategy Concept and Process: A Pragmatic Approach. — New Jersey: Prentice Hall; 2nd edition. — 1996. — P. 14.
5. Печерский С.Л., Беляева А.А. Теория игр для экономистов. Вводный курс: Учебное пособие. — СПб: Изда-

тельство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2001. — С. 13.

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Strategy>.

7. Краткая философская энциклопедия. — М.: Изд. Группа "Прогресс". — "Энциклопедия", 1994. — С. 357.

8. SNIA — Storage Networking Industry Association: Dictionary // www.snia.org/education/dictionary/p/.

9. Thornton H. An enquiry into the nature and effects of the paper credit of Great Britain. Reprint edition, ed. by F.A. von Hayek, 1978.

10. Baghot W. Lombard Street: A description of the Money Market. — London: P.S. King, 1873.

11. Wicksell K. The influence of the rate of interest on prices // *Economic Journal*. — 1907. — № 17. — P. 213—220.

12. Simons H.C. Rules versus authorities in monetary policy // *Journal of Political Economy*. — 1936. — № 44. — P. 1—30.

13. Friedman M. A monetary and fiscal framework for economic stability // *American Economic Review*. — 1948. — № 38. — P. 245—264.

14. Friedman M. A program for monetary stability. — New York: Fordham University Press, 1960.

15. Мусеев С. Правила денежно-кредитной политики // *Финансы и кредит*. — 2002. — № 16. — С. 37.

16. Taylor J.B. Discretion versus policy rules in practice // *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*. — 1993. — № 39. — С. 195—214.

17. Crystal K.A., Mizen P.D. Goodhart's Law: Its Origins, Meaning and Implications for Monetary Policy / Prepared for Festschrift in honor of Charles Goodhart to be held on 15-16 November 2001 at the Bank of England — 26 p.

18. Clarida R., Gali J., Gertler M. Monetary Policy rules in Practice: Some International Evidence // *CEPR Discussion paper*. — 1997. — № 1750.

19. Дробышевский С., Козловская А. Внутренние аспекты денежно-кредитной политики России. — М.: Институт экономики переходного периода, Научные труды № 45P. — С. 134—144.

20. Interview: Milton Friedman // *Central Banking*. — 2002. — Vol. XIII. — № 1. — P. 15.

21. Winkler B. Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making // *European central bank working paper series*. — 2000. — August.

22. Mishkin F., Can Central Bank Transparency Go Too Far? / *The future of inflation targeting / Proceedings of a Conference held at the H.C. Coombs Center for Financial Studies, Kirribilli on 9-10 2004; Edey M., Stone A. A Perspective on*

Monetary Policy Transparency and Communication Kirribilli on 9-10 2004. — P. 73—100.

23. Issing O. Communication, Transparency, Accountability: Monetary Policy in the Twenty-first Century // *Federal Reserve Bank of St. Louis Review*. — 2005. — March/April. — part 1. — P. 70.

24. Geraats P.M. Why Adopt Transparency? The Publication of Central Bank Forecasts / *University of California, Berkeley, July 2000*. — P. 2—3; Carpenter S.B. Transparency and Monetary Policy: What Does the Academic Literature Tell Policymakers? / *Division of Monetary Affairs, The Board of Governors of the Federal Reserve System*. — 2004. — April.

25. Batini N., Nelson E. Optimal horizons for inflation targeting. — London: Bank of England, 2000. — P. 8.

26. Plantier C. The appropriate time horizon for monetary policy // *The policy targets agreement: Reserve Bank briefing note and related papers*. — 2002. — September. — P. 1.

27. Apel M., Nessen M., Soederstorm U., Vredin A. Different ways of conducting inflation targeting — theory and practice // *Svedish Riksbank Quaterly Review*. — 1999. — № 4. — P. 17.

28. Svensson L.E.O. Monetary Policy and Real Stabilization // www.nber.org/papers/w9486.pdf. — P. 265, 268.

29. King M. The inflation target five years on // *Bank of England Quaterly Bulletin*. — 1997. — № 37 (4). — P. 434—442.

30. Мусеев С.П. Инфляционное таргетирование. — М. Маркет ДС, 2004. — С. 51—52.

31. The monetary policy of the ECB. — Frankfurt: ECB, 2004. — P. 49—50.

32. King M. No Money, No Inflation — The Role of Money in the Economy // *Bank of England Quaterly Bulletin*. — 2001. — Summer. — P. 162—177.

33. Calza A., Sousa J. Why has broad money demand been more stable in the euro area than in other economies, a literature review / O. Issing (ed.); *Background Studies for the ECB's Evaluation of its Monetary Policy Strategy*. — Frankfurt: ECB, 2003. — P. 229—243.

34. Bruggeman A., Donati P., Warne A. Is the demand for euro area M3 stable? / O. Issing (ed.); *Background Studies for the ECB's Evaluation of its Monetary Policy Strategy*. — Frankfurt: ECB, 2003. — P. 245—300.

35. Bruggeman A., Camba-Mendez G., Fischer B., Sousa J. Structural Filters for Monetary Analysis — *The Inflationary Movements of Money in Euro Area / ECB Working Paper Series*. — 2005. — № 470.

36. World Economic Outlook. — Washington: IMF, 1997. — P. 54.

37. A stability-oriented monetary policy strategy for the ESCB // *Press release 13 October 1998*.

38. The ECB's monetary policy strategy // *Press release 8 May 2003*.

39. Meyer L.H. Does money matter? / *The 2001 Homer Jones Memorial Lecture, St. Louis*. — Missouri: Washington University, March 28, 2001.

40. Issing O. The monetary pillar of the ECB / *The ECM and Its Watchers VII, Conference 3 June 2005* // www.ecb.int/press/key/date/2005/html/sp050603.en.html.

41. Masuch K., Nicoletti-Altimari S., Pill H., Rostagno M. The Role of Money in Monetary Policy Making / *Background Studies for the ECB's Evaluation of its Monetary Policy Strategy*. — Frankfurt: ECB, 2003. — P. 187—223.

42. Issing O. Financial Integration, Asset Prices and Monetary Policy // www.ecb.int/press/key/date/2004/html/sp040510.en.html; Borio C., Lowe P. Asset prices, financial and monetary stability: exploring the nexus // *BIS Working Paper*. — 2002. — № 114, July; Detken C., Smets F. Asset price booms and monetary policy // *ECB Working Paper*. — 2004. — № 364.

43. Issing O. The role of money in the monetary policy strategy of the ECB / *Workshop on "What Central Banks can learn from money and credit aggregates"*, Eltville, 28 October 2005 // www.ecb.int/press/key/date/2005/html/sp05128.en.html.

44. Kotlan V., Navratil D. Inflation Targeting as a Stabilisation Tool: Its Design and Performance in the Czech Republic.

45. CNB Monetary strategy document // www.cnb.cz/en/c_dms.php.

46. The setting of the inflation target for 2001 // www.cnb.cz/en/c_dms.php

47. CNB Czech National bank. The setting of Inflation Target for 2002-2005 // www.cnb.cz/en/c_dms.php.

48. The CNB's inflation target from January 2006 // www.cnb.cz/en/c_dms.php.

49. Medium-Term Strategy of Monetary Policy (1999-2003). — Warsaw: Monetary Policy Council, September, 1998.

50. Monetary Policy Strategy beyond 2003, Warsaw, February 2003. — P. 12 // www.nbp.pl.

51. The Medium-term Monetary Policy framework. — Banka Slovenije. — 2001. — November.

52. Основные направления единой государственной денежно-кредитной политики на 2006 год // www.cbr.ru. — С. 4.

53. Основные направления денежно-кредитной политики на 2005—2007 годы, одобрены постановлением Правления Национального Банка Республики Казахстан от 29 января 2005 года № 10 // www.nationalbank.kz.

**Олена
Береславська**

Провідний науковий співробітник
Науково-дослідного центру з
проблем оподаткування
Національної академії Державної
податкової служби України.
Кандидат економічних наук

В Україні проблеми курсоутворення гривні залишаються актуальними. Зі шпальт періодичних видань практично не сходять питання щодо доцільності ревальвації курсу гривні та її наслідків для економіки. Минулого року ця дискусія була особливо гострою, оскільки відбулася певна корекція курсу гривні у бік його зміцнення. Автор робить спробу дати оцінку деяким аспектам і тенденціям, які стали наслідком ревальвації курсу.

Дослідження

Ревальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки

Минулий 2005 рік пройшов під знаком нової хвилі економічних реформ, які позначилися на всіх сферах соціально-економічної діяльності держави. Не стала винятком і валютна, де відбулися найрадикальніші зміни, пов'язані з лібералізацією ринку та ревальвацією курсу гривні [1, 2, 5]. Ці зміни відбулися в основному в першому півріччі. Ревальвація номінального курсу гривні спостерігалася тільки у перші чотири місяці — основний стрибок стався у квітні, коли гривня зміцнилася на 4.4%. Після цього до кінця року офіційний курс гривні щодо долара було зафіксовано.

Досить швидко зміцнення курсу гривні на фоні дворічної його стабілізації викликало неоднозначну реакцію вчених і практиків. Політика Національного банку в царині курсоутворення отримала і позитивні, і негативні оцінки, особливо з боку експортерів і фахівців-фінансистів. Аргументуючи свою позицію, уряд та керівництво НБУ запевняли, що зміцнення курсу гривні — об'єктивний процес і уникнути його неможливо, оскільки з початку року спостерігався великий приплив капіталу в Україну. При цьому теж доволі поширеною була точка зору, що ревальвація курсу гривні стане сильним антиінфляційним заходом, спроможним зберегти показник інфляції у запланованих урядом межах — на рівні 9.8%.

Зазначимо, що із цього приводу думки суттєво розділилися. Експерти економіки С.Терехін вважав, що зміцнення курсу гривні обов'язково зіграє свою стабілізаційну роль у боротьбі з інфляцією, оскільки здешевить імпорт енергоносіїв та інших напівфабрикатів, які використовують підприємства у виробництві продукції для внутрішнього ринку [3].

Протилежну позицію відстоював заступник Голови НБУ С.Яременко, який говорив, що зміцнення курсу гривні як інструмент боротьби з інфляцією може призвести до негативних наслідків як для цінової динаміки, так

і в плані припливу довгострокових інвестицій. Розрахунки свідчать: ревальвація національної валюти на 10% спричиняється до зниження інфляції на 2%. Але це справедливо лише для ринкової економіки, тоді як у перехідних може призвести до дестабілізації на валютному ринку [1].

На мою думку, з точкою зору С.Яременка можна погодитись, оскільки між зміцненням валютного курсу національних грошей та ціноутворенням немає прямого зв'язку. Аби довести це, звернемося до досліджень учених, які намагалися вивчити і визначити ступінь зв'язку між валютним курсом і цінами, а також виявити чинники, що пояснюють цей зв'язок.

Так, наприкінці 1960-х — на початку 1970-х років дуже популярною була концепція єдиної ціни (для окремих товарів) або паритету купівельної спроможності (для рівня цін). За цією теорією в умовах відсутності арбітражу (з урахуванням трансакційних і транспортних витрат, а також торгових бар'єрів) однакові товари у різних країнах повинні продаватися за однією і тією ж ціною з урахуванням обмінного курсу.

Ця теорія стверджувала: ціни на внутрішньому ринку (при заданих цінах на зовнішньому ринку) повинні реагувати на зміни обмінного курсу у відношенні один до одного. При цьому не враховувалися такі важливі моменти:

1. Товари, вироблені у різних країнах, можуть значно відрізнятися за якістю.

2. Зазначене співвідношення має місце лише для товарів, які безпосередньо можна обмінювати на міжнародному ринку або які відчувають ціновий тиск з боку міжнародної конкуренції (товари, що торгуються), тобто з боку імпорту або його замінників. Проте це зовсім не обов'язково для товарів, що не торгуються, зокрема послуг.

3. Дана концепція спирається на передбачення, що світові ринки інтегровані та конкурентні. Проте це часто су-

перечило емпіричним дослідженням, тому в більшості випадків розглядавана теорія не знаходила підтвердження.

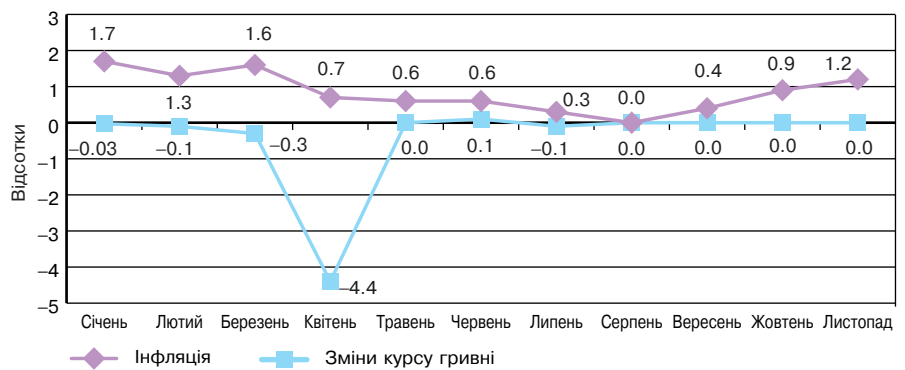
Детальніше вплив валютного курсу на інфляцію розглядається в теорії, яка отримала назву “перенесення змін курсу на ціни товарів” (exchange rate pass-through), або просто ефект переносу. У вихідній позиції цієї теорії передбачалося, що для імпортованих товарів виконується закон єдиної ціни, тому ефект переносу повинен бути повним. Але ця гіпотеза не підтвердилася емпіричними дослідженнями. Пояснення знаходили в тому, що значна частина ціни товару включає послуги маркетингу, які є товаром, що не торгується. Тому коливання обмінного курсу впливають лише на невелику частину загальної ціни імпортованих товарів [4].

Окрема увага у вивченні ефекту переносу приділялася наявності асиметрії в реакції цін на валютний шок. Ціни можуть суттєво реагувати на зростання курсу іноземної валюти або реагувати слабо, чи зовсім не змінюватись, коли він знижується, оскільки підприємства не схильні знижувати ціни. Якщо метою підприємства-імпортера є підтримка своєї ринкової частки, то воно може залишити ціну свого товару постійною при зростанні вартості іноземної валюти. В цьому випадку коливання курсу будуть нейтралізовані змінами прибутку і ніяк не позначатись на цінах.

Ступінь впливу курсу на ціни може залежати від інфляційних очікувань. Якщо монетарні органи суворо дотримуються запланованої мети щодо зниження інфляції, ефект переносу проявлятиметься меншою мірою. Це підтверджується тим, що ефект переносу відображає очікування економічних агентів відносно впливу монетарних і валютних шоків на поточні та майбутні витрати, оскільки контракти укладаються мінімум на рік наперед. Якщо монетарні органи чітко дотримуються визначеної мети, рівень довіри до центрального банку зростає. У зв'язку з цим поведінка підприємств у сфері формування цін змінюється, і вони не обов'язково перекидають витрати, що зросли, на ціни. Тому в умовах низької інфляції ефект переносу буде меншим, оскільки спроможність центрального банку утримувати ціни на певному рівні вища.

Після короткого огляду теорії спробуємо визначити, чи збігається вона з українською реальністю. Зіставлення динаміки курсових змін при девальвації курсу гривні у 1998—1999 рр. і його

Графік 1. Динаміка показників інфляції та зміни номінального курсу гривні у січні — листопаді 2005 року

го ревальвації протягом 2005 року підтверджує, що ціни в Україні суттєво реагували на знецінення гривні і практично зовсім не реагували на його зміцнення (див. графік 1). Таким чином, не підтвердилася теза, що ревальвація курсу гривні є ефективним методом боротьби з інфляцією. Динаміка показника інфляції свідчить: після серпневої стабілізації інфляція з вересня знову почала зростати, але нижчими темпами, ніж у першому кварталі 2005 року.

Разом із тим, не можна заперечувати, що процес ревальвації курсу гривні мав об'єктивні підстави. По-перше, за останні п'ять років у вітчизняному реальному секторі відбулися суттєві якісні зміни, тоді як співвідношення вартості національної та іноземної валют практично не змінювалося, що спричинялося до поступового посилення тиску ринкових чинників на курс гривні [6]. По-друге, з початку 2005 року в Україні спостерігалось зростання обсягів валютних надходжень у вигляді портфельних інвестицій. Так, за інформацією НБУ, лише у січні-лютому обсяги купівлі нерезидентами держоблігацій зросли до 414 млн. із 3 млн. доларів за аналогічний період 2004 року. Це також спричинило значний тиск на курсоутворення гривні. По-третє, за перші два місяці минулого року значно зросли обсяги валютних надходжень від українського експорту — до 6.2 млрд. із 5.5 млрд. доларів за січень — лютий 2004 року. Це, в свою чергу, призвело до істотного збільшення купівлі валюти Національним банком на міжбанківському валютному ринку. Лише за перші три місяці минулого року позитивне сальдо інтервенцій НБУ становило 3.1 млрд. доларів порівняно з 913 млн. доларів за аналогічний період 2004 р.

Збільшення обсягів купівлі валюти НБУ на внутрішньому ринку (див. графік 2) поряд з іншими чинниками (такими, як підвищення соціальних виплат населенню) стимулювало прискорення темпів інфляції у першому кварталі 2005 року.

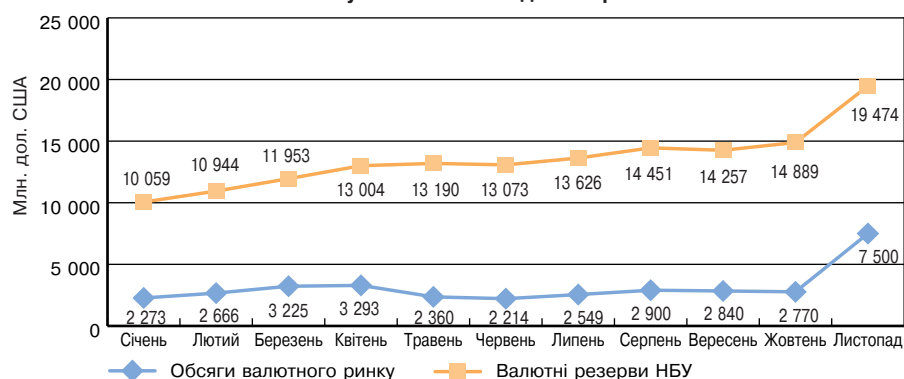
Аби зменшити роль валютного каналу трансмісії грошей, Національний банк відмінив обов'язковий продаж валюти на ринку. Але це суттєво не вплинуло на функціонування ринку, оскільки не було внесено певних корективів у саму систему, яка існувала на той час.

Зазначимо, що механізм роботи міжбанківського валютного ринку після фінансової кризи 1998—1999 рр. зазнав певних змін. Істотне зменшення валютних резервів у 1999 р. змусило поновити обов'язковий продаж валюти на ринку від експортних надходжень, а купувати цю валюту міг лише НБУ. Крім того, проведення операцій на біржовому ринку було припинено з тим, щоб міг функціонувати лише один сегмент валютного ринку. Аби уникнути спекуляцій, банкам дозволили виходити на міжбанківський ринок лише з нетто-продажем або нетто-купівлею валюти; продавати і купувати валюту водночас їм заборонялося. Таким чином, Національний банк став головним суб'єктом і оператором ринку. Із часом завдяки цьому механізму почали швидко зростати валютні резерви НБУ, стабілізувався курс гривні, що позитивно вплинуло на макроекономічний розвиток держави.

Цей механізм досить ефективно працював до початку 2005 року. Проте постійна присутність НБУ на ринку мала і негативні наслідки, такі як деформація валютного каналу грошової трансмісії порівняно з іншими і надмірна пропозиція грошей в обігу, яка збіглася з прискоренням темпів інфляції, спровокованої соціальними виплатами і структурними змінами в економіці. В зв'язку з цим НБУ був змушений внести певні корективи в роботу ринку.

За логікою, відмінивши обов'язковий продаж валюти, НБУ повинен був скоротити свою участь на ринку і

Графік 2. Динаміка обсягів міжбанківського валютного ринку та валютних резервів НБУ у січні — листопаді 2005 р.

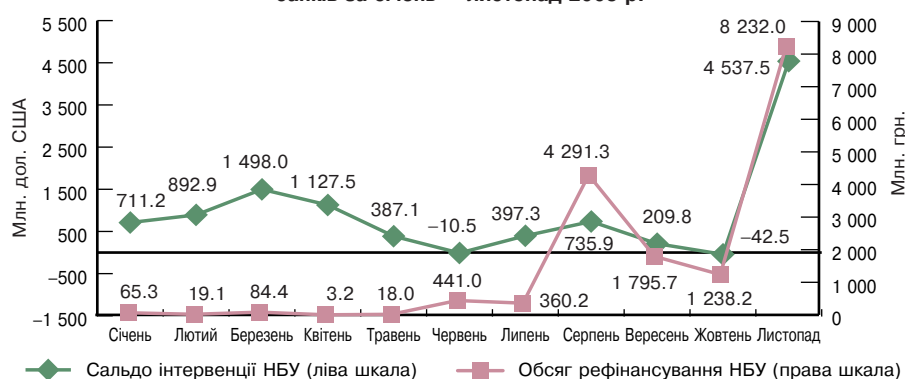
дозволити банкам здійснювати двосторонні операції.

Оскільки питання дозволу здійснення банками двосторонніх операцій ще не було відпрацьовано, Національний банк прийняв рішення не брати участі у торгах. Спочатку це призвело до незначної девальвації, а потім до стрімкого зміцнення курсу гривні, що викликало негативну реакцію у експертів ринку. С.Яременко, наприклад, висловлював упевненість, що «НБУ не може собі дозволити скоротити присутність на міжбанківському ринку, оскільки ринок було побудовано таким чином, що втручання Нацбанку було необхідною частиною його функціонування. І якщо йде НБУ як основний гравець, то робота механізму порушується» [1].

Щоб стабілізувати ситуацію в системі курсоутворення гривні, Національний банк повернувся на ринок і здійснював свої інтервенції, але вже в меншому обсязі, оскільки надходження валюти від портфельних інвесторів було обмежено. З огляду на досить великий попит на держоблігації, Мінфін України суттєво скоротив дохідність на них — із 9.0—12.0% на початку до 5.0—8.0% наприкінці 2005 року. Крім того, Мінфін разом із НБУ внесли певні обмеження на купівлю ОВДП нерезидентами, заборонивши купівлю облігацій із терміном обігу менше одного року. Таким чином, надходження від спекулятивного капіталу на ринок державних облігацій України дещо скоротилися. При цьому також скоротилися обсяги надходження валюти від експорту продукції, оскільки зміцнення курсу гривні разом зі зниженням імпортих митних тарифів, а також погіршенням кон'юнктури на зовнішніх ринках металопродукції призвели до скорочення темпів експорту. Так, за січень-травень 2005 року сальдо зовнішньої торгівлі товарами було позитивним і становило 794.6 млн. доларів, скоротившись практично

но у 2.6 раза порівняно з 2.098 млрд. доларів за аналогічний період 2004 року. Проте вже за січень — вересень 2005 року товарне сальдо стало від'ємним і становило мінус 232 млн. доларів. Загалом за десять місяців минулого року кумулятивне негативне сальдо зросло до 382 млн. доларів. Виникненню негативного сальдо торговельного балансу сприяло зниження темпів експорту і зростання темпів імпорту. Так, за січень — жовтень 2005 року експорт товарів зріс на 8.2%, а імпорт — на 22.3% [5].

Графік 3. Динаміка валютних інтервенцій НБУ й обсягів рефінансування комерційних банків за січень — листопад 2005 р.

Це дало Національному банку змогу фактично не брати участі у торгівлі валютою, а виходити на ринок лише у разі необхідності підтримати курс або у разі виникнення суттєвого дисбалансу в попиті й пропозиції валюти. Сальдо

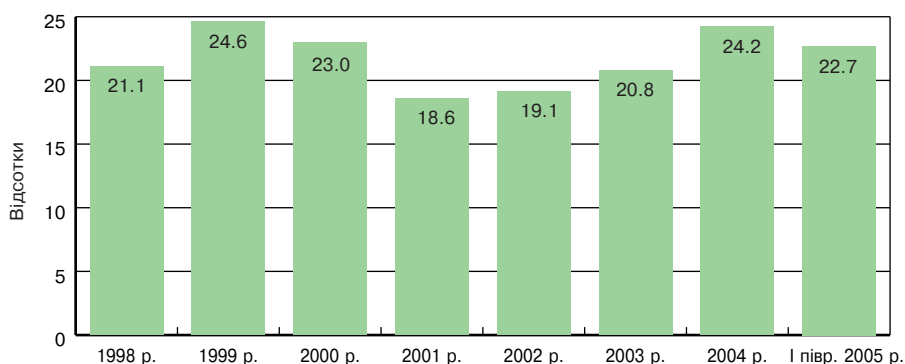
інтервенцій НБУ з 1 498.0 млн. доларів у березні скоротилося до мінус 42.5 млн. доларів у жовтні 2005 року (див. графік 3). Лише в листопаді воно зросло до 4 537.5 млн. доларів у зв'язку з купівлею валюти від продажу акцій «Криворіжсталі». Із травня (див. графік 4) обсяги валютного ринку дещо знизилися, а потім зростали, але не суттєво.

Завдяки скороченню пропозиції грошей через валютний ринок підвищилася ефективність такого важливого інструменту грошово-кредитної політики, як рефінансування комерційних банків, що, в свою чергу, мало підвищити дієвість процентної політики НБУ. В січні минулого року обсяги рефінансування банків становили всього 65.3 млн. грн., а в листопаді — зросли до 8 232.0 млн. грн. (див. графік 3). При цьому на кінець року скоротилася надлишкова ліквідність банків. Так, якщо у квітні вона становила 12.3 млрд. грн., то у грудні — зменшилася до 9.0 млрд. грн. [7, 8].

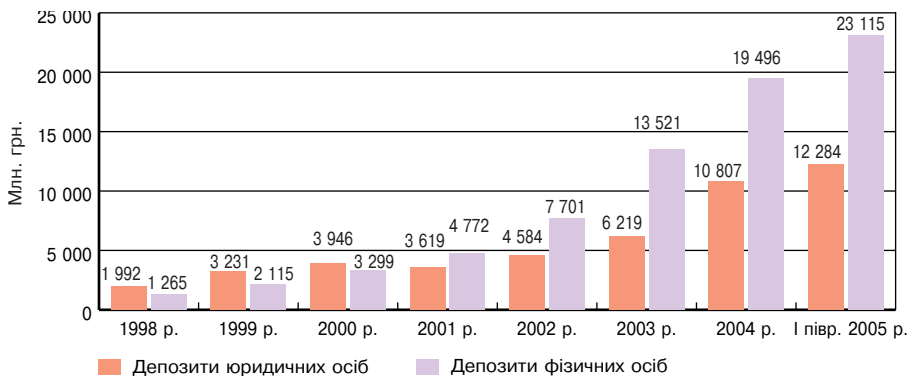
Таким чином, ревальвація курсу гривні та лібералізація валютних відносин спричинили певні позитивні зміни у збалансуванні грошового і валютно-

го ринків, а також у їх функціонуванні. Але вона не стала стимулом для зниження рівня доларизації економіки України, хоча теоретично знецінення долара мало призвести до втрати довіри до нього як засобу нагромадження.

Графік 4. Динаміка рівня доларизації в Україні у 1998 — I півріччі 2005 р.

Графік 5. Динаміка депозитів юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті у 1998 р. — I півріччі 2005 р.

Зазначимо, що проблемам доларизації української економіки і зниження її рівня у вітчизняній літературі приділяється недостатньо уваги. Останнім часом зустрічається все менше публікацій із цього приводу, хоча проблема й досі залишається актуальною.

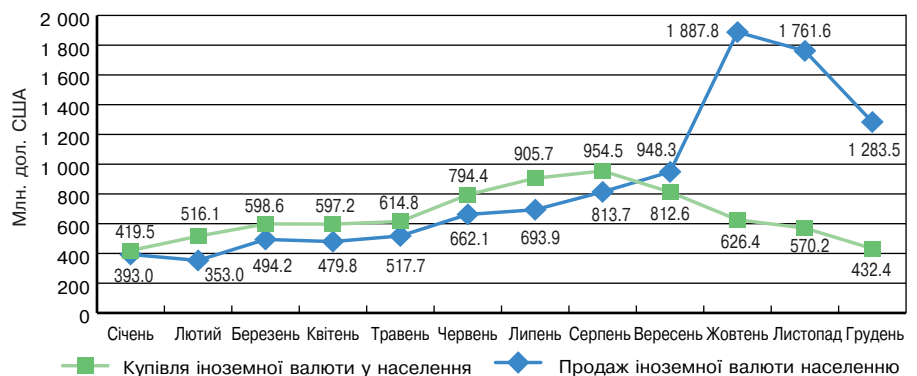
Загальною рисою перехідних економік є нестабільність їх національних валют і високий рівень інфляції. Саме за таких умов перевага надається тій іноземній валюті, яка є резервною у світі, або до якої зберігається висока довіра. Для України і багатьох держав СНД — це американський долар. Попри те, що долар в Україні не став офіційним платіжним засобом, більшість великих угод — купівля нерухомості, дорогих авто тощо — здійснюється за посередництва долара. Результатом обігу двох валют в Україні стало формування бімонетарної системи, що містить у собі негативні наслідки. По-перше, в умовах часткової доларизації економіки Національний банк втрачає монетарні важелі управління, а також можливість повноцінно реалізувати грошово-кредитну політику. Це означає, що до показника пропозиції грошей включається нова складова — обсяг іноземної валюти в обігу, яким не може управляти центральний банк. По-друге, знижується ефективність фіскальної політики. По-третє, відмова від національної валюти на користь іноземної з причин високої інфляції загострює процес знецінення грошей. Є ще один момент — це втрата Україною прибутку у вигляді сеньйоражу, оскільки його отримує країна-донор валюти, тобто США. У результаті бімонетарна система ще більше розхитує економічні процеси.

Найпоширеніша оцінка рівня доларизації — введений МВФ індекс, який

* За класифікацією МВФ, рівень доларизації у країні можна вважати помірним, якщо він становить менше 30%.

дорівнює відношенню депозитів у іноземній валюті до грошової маси М2. Незважаючи на критику цього методу оцінки рівня доларизації, він є, на наш погляд, адекватним віддзеркаленням рівня доларизації депозитів. Стосовно доларизації готівкового ринку, то цей показник доволі важко оцінити за браком відповідної статистичної інформації, тому в розрахунках використовувалась інформація щодо купівлі-продажу валюти населенням.

Графік 6. Динаміка обсягів купівлі-продажу валюти населенням за січень — грудень 2004 р.

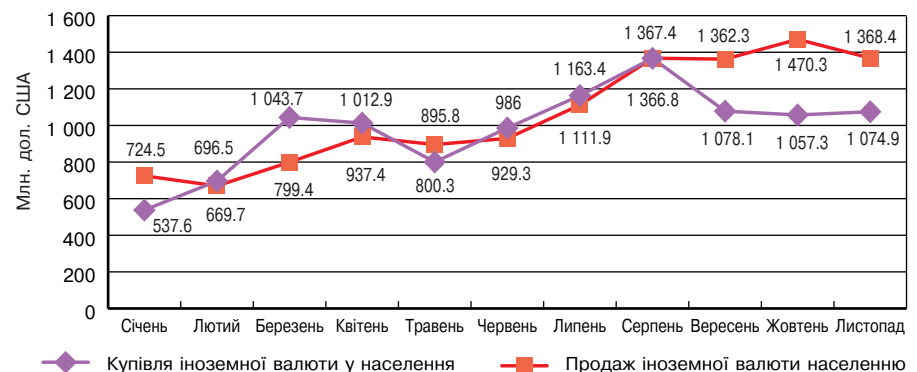

За нашими розрахунками, сьогодні Україна належить до країн з “помірним рівнем доларизації економіки”*, оскільки починаючи з 2001 року в державі спостерігалася позитивна динаміка

ти становило 2.4 млрд. доларів.

Зазначена тенденція спостерігалась і впродовж 2005 року. Лише у квітні, під час стрибка ревальвації курсу гривні (див. графік 6), обсяги проданої валю-

Графік 7. Динаміка обсягів купівлі-продажу валюти населенням за січень — листопад 2005 р.

ти населенням перевищили обсяги її купівлі. Але вже у травні тенденція змінилася на протилежну, а за одинадцять місяців 2005 року від'ємне сальдо операцій становило 818.9 млн. доларів.

Причина проаналізованих тенденцій — у посиленні інфляційних процесів у країні. Зростання темпів інфляції наприкінці 2004 року і продовження цього процесу в 2005 році, а також недотримання інфляційних прогнозів урядом (за 2005 рік рівень інфляції дорівнював 10.3% замість запланованих на початку року 8.0%) підірвали довіру населення до гривні. Незважаючи на стабільне знецінення долара, населення продовжує вкладати кошти в іноземну валюту. У цьому проявляється ефект “гістерезису”, який характеризує інерційність поведінки населення. Затяжна та висока інфляція спонукає населення переводити кошти у долари з метою хеджування ризиків. Коли ж економічна ситуація стабілізується і інфляція знижується, населення продовжує переводити активи в іноземну валюту.

Проведене дослідження дало змогу дійти таких висновків:

1. Ревальвация курсу гривні не стала дієвим антиінфляційним заходом, оскільки між ціноутворенням в Україні і курсовими змінами немає прямої залежності.

2. Зміцнення курсу гривні разом з іншими чинниками негативно вплинуло на український експорт і призвело до зростання темпів імпорту.

3. Зменшення присутності Національного банку України на міжбанківському валютному ринку призвело до посилення ролі рефінансування комерційних банків як інструменту грошово-кредитної політики.

4. Досить високий рівень інфляції та інфляційних очікувань посилює процес доларизації в Україні.

Інформаційні джерела

1. Валютна лібералізація, або знову 5.25. НБУ почав боротися з інфляцією монетарними методами // *Дзеркало тижня*. — 2005. — № 14. — 16–22 квітня.

2. А.Гальчинський. Чи може НБУ проводити незалежну політику? // *День*. — 2005. — № 157. — 1 вересня.

3. Інформація агентства Інтерфакс-Україна від 18 квітня 2005 р.

4. Campa J.M., Golberg L. Exchange Rate Pass-Through into Import Prices: A Macro or Micro Phenomenon? // *NBER Working Paper*. — 2002. — № 8934.

5. Інформація Інтерфакс-Україна від 28 листопада 2005 р.

6. А.Шаповалов. Стратегічні на-

прямки курсової політики України в умовах сталого економічного розвитку // *Дзеркало тижня*. — 2005. — № 43. — 5–11 листопада.

7. Інформація агентства Рейтер від 28 квітня 2005 р.

8. Інформація агентства Рейтер від

27 грудня 2005 р.

9. Інформація агентства Рейтер від 12 липня 2005 р.

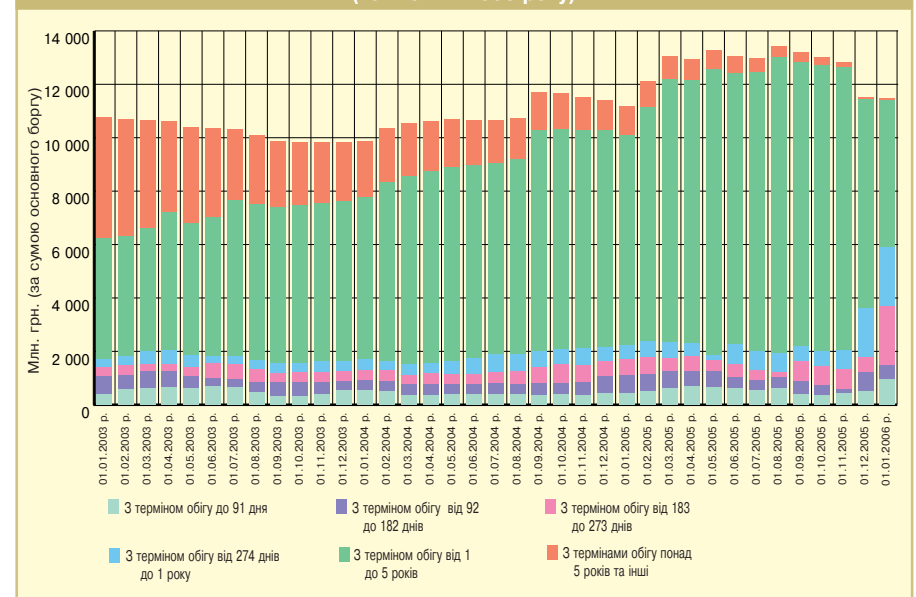
10. Шмыкова С.В., Сосунов К.А. Влияние валютного курса на потребительские цены в России // *Экономический журнал ВШЭ*. — 2005. — № 1. — С. 3–16.

Ринок державних цінних паперів України у грудні 2005 року

Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик за січень — грудень 2005 року

Період	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету, тис. грн.
Січень	1 044 500	1 056 483.99
Лютий	1 000 000	1 086 613.04
Березень	200 000	245 627.51
I квартал	2 244 500	2 388 724.53
Квітень	3 635 769	3 740 334.01
Травень	14 000	13 961.08
Червень	377 500	379 030.05
II квартал	4 027 269	4 133 325.14
I півріччя	6 271 769	6 522 049.67
Липень	627 000	631 368.31
Серпень	0	0.00
Вересень	0	0.00
III квартал	627 000	631 368.31
Жовтень	0	0.00
Листопад	0	0.00
Грудень	0	0.00
IV квартал	0	0.00
Усього з початку року	6 898 769	7 153 417.98

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, що перебувають в обігу (на 1 січня 2006 року)

На замовлення “Вісника НБУ” матеріали підготовлено працівниками департаменту з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку Національного банку України.

Динаміка облікової ставки НБУ в 1992–2005 рр.

За традицією у другому числі журналу публікуємо дані щодо облікової ставки НБУ від початку встановлення центральним банком. Нагадуємо, що Національний банк України почав регулярно встановлювати облікову ставку з кінця 1992 року. Зауважуємо, що починаючи з 1995 року встановлювалася також ломбардна ставка НБУ. Із 07.04.2001 р. по 28 лютого 2004 року вона відповідала розміру процентної ставки за кредитами “овернайт” і визначалася та доводилася до суб’єктів банківської системи щоденно. Починаючи з 1 березня 2004 року ломбардна ставка Національним банком України не оголошується. Натомість Національний банк щоденно оголошує ставки за своїми активними і пасивними операціями. Офіційна інформація про них публікується в Інтернеті на веб-сторінці НБУ за адресою: <http://www.bank.gov.ua/>. Вичерпні дані щодо динаміки ломбардної ставки НБУ востаннє публікувалися у №2 “Вісника НБУ” за 2005 рік.

Період дії		Відсотки річних
від	до	
1992 р.		30.0
16.11.1992 р.	28.02.1993 р.	80.0 ¹
01.03.1993 р.	30.04.1993 р.	100.0
01.05.1993 р.	31.06.1994 р.	240.0
01.07.1994 р.	31.07.1994 р.	190.0
01.08.1994 р.	14.08.1994 р.	175.0
15.08.1994 р.	24.10.1994 р.	140.0
25.10.1994 р.	11.12.1994 р.	300.0
12.12.1994 р.	09.03.1995 р.	252.0
10.03.1995 р.	28.03.1995 р.	204.0
29.03.1995 р.	06.04.1995 р.	170.0
07.04.1995 р.	30.04.1995 р.	150.0
01.05.1995 р.	06.06.1995 р.	96.0
07.06.1995 р.	14.07.1995 р.	75.0
15.07.1995 р.	20.08.1995 р.	60.0
21.08.1995 р.	09.10.1995 р.	70.0
10.10.1995 р.	30.11.1995 р.	95.0
01.12.1995 р.	31.12.1995 р.	110.0
01.01.1996 р.	03.03.1996 р.	105.0
04.03.1996 р.	25.03.1996 р.	98.0
26.03.1996 р.	31.03.1996 р.	90.0
01.04.1996 р.	07.04.1996 р.	85.0
08.04.1996 р.	24.04.1996 р.	75.0
25.04.1996 р.	21.05.1996 р.	70.0
22.05.1996 р.	06.06.1996 р.	63.0
07.06.1996 р.	01.07.1996 р.	50.0
02.07.1996 р.	09.01.1997 р.	40.0
10.01.1997 р.	07.03.1997 р.	35.0
08.03.1997 р.	25.05.1997 р.	25.0
26.05.1997 р.	07.07.1997 р.	21.0
08.07.1997 р.	04.08.1997 р.	18.0
05.08.1997 р.	31.10.1997 р.	16.0
01.11.1997 р.	14.11.1997 р.	17.0
15.11.1997 р.	23.11.1997 р.	25.0
24.11.1997 р.	05.02.1998 р.	35.0
06.02.1998 р.	17.03.1998 р.	44.0
18.03.1998 р.	20.05.1998 р.	41.0
21.05.1998 р.	28.05.1998 р.	45.0
29.05.1998 р.	06.07.1998 р.	51.0
07.07.1998 р.	20.12.1998 р.	82.0
21.12.1998 р.	04.04.1999 р.	60.0
05.04.1999 р.	27.04.1999 р.	57.0
28.04.1999 р.	23.05.1999 р.	50.0
24.05.1999 р.	31.01.2000 р.	45.0
01.02.2000 р.	23.03.2000 р.	35.0
24.03.2000 р.	09.04.2000 р.	32.0
10.04.2000 р.	14.08.2000 р.	29.0
15.08.2000 р.	09.03.2001 р.	27.0
10.03.2001 р.	06.04.2001 р.	25.0
07.04.2001 р.	10.06.2001 р.	21.0
11.06.2001 р.	08.08.2001 р.	19.0
09.08.2001 р.	09.09.2001 р.	17.0
10.09.2001 р.	09.12.2001 р.	15.0
10.12.2001 р.	10.03.2002 р.	12.5
11.03.2002 р.	03.04.2002 р.	11.5
04.04.2002 р.	04.07.2002 р.	10.0
05.07.2002 р.	04.12.2002 р.	8.0
05.12.2002 р.	08.06.2004 р.	7.0
09.06.2004 р.	06.10.2004 р.	7.5
07.10.2004 р.	08.11.2004 р.	8.0
09.11.2004 р.	10.08.2005 р.	9.0
10.08.2005 р.		9.5

¹ Червоним кольором виділено дані на кінець періоду, тобто на 31 грудня року, зазначеного в колонці 1, або на 1 січня року, зазначеного в колонці 2.

На замовлення “Вісника НБУ” матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Аналіз/

СЕМП НБУ: міжбанківські розрахунки у 2005 році

Валентина Погребна

Головний економіст відділу методології та організації переказу грошей між банками департаменту платіжних систем Національного банку України

У рамках спільної програми Світового банку і Міжнародного валютного фонду з оцінки фінансового сектору України державну систему електронних платежів Національного банку України, учасниками якої є всі вітчизняні банки, а розробником та платіжною організацією — НБУ, було визначено системно важливою платіжною системою. Вона успішно виконує покладені на неї функції, про що свідчать підсумки її роботи за 2005 рік.

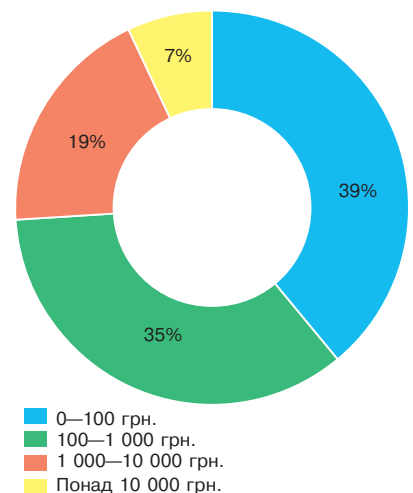
2005 рік — дванадцятий з початку промислової експлуатації Системи електронних платежів Національного банку України (СЕП) та другий рік промислової експлуатації Системи термінових переказів (СТП), які в сукупності становлять Систему електронних міжбанківських переказів Національного банку України (СЕМП). Створена НБУ система електронних міжбанківських переказів нині забезпечує переважну більшість міжбанківських розрахунків і охоплює всю банківську систему країни. У 2005 році через СЕМП виконано 250 278 тисяч початкових платежів на суму 3 118 243 млн. грн., що відповідно на 11 та 32 відсотки більше, ніж у 2004 році. Динаміку зростання здійснених учасниками СЕМП початкових платежів за 2004 — 2005 роки відображено на графіку 1.

Переважну більшість початкових платежів (близько 90% від їх загальної кількості) виконано банківськими установами і 10% — установами Державного казначейства України.

Загальна кількість учасників СЕМП за цей період збільшилася на 20 одиниць і на 01.01.2006 року становила 1 692 установи. Серед них:

- 35 установ Національного банку України;
- 165 банків України — юридичних осіб;
- 1 464 філії банків України;
- 28 установ Державного казначейства України.

Графік 2. Структура початкових платежів за сумою платежів за 2005 рік

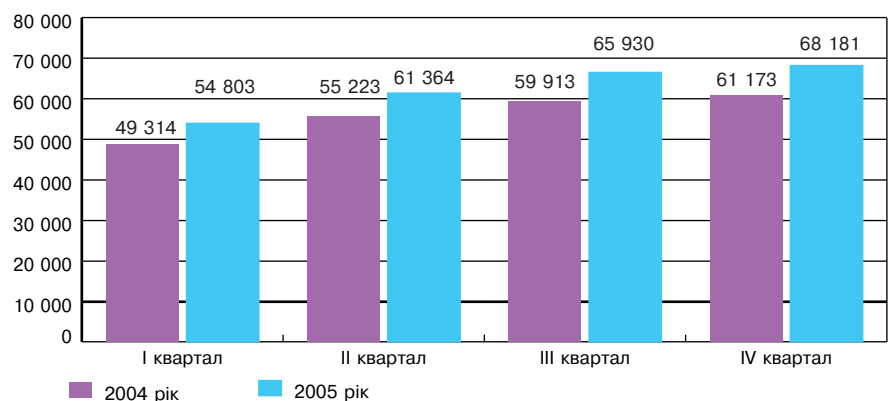

Аналіз структури початкових платежів за їх обсягом свідчить, що найбільшу (74%) частку становлять суми до 1 000 грн. (див. графік 2).

Як і в попередні роки, у 2005-му тривав процес переведення банків та їх філій на обслуговування в СЕМП за тією чи іншою моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку. Зазначимо, що впродовж минулого року цей процес уповільнився, оскільки більшість банків на той час уже обрала зручний для себе спосіб керування роботою філій у СЕМП.

Загалом можливістю працювати в Системі електронних міжбанківських переказів за моделлю скористалися 77 учасників (76 банків та Державне

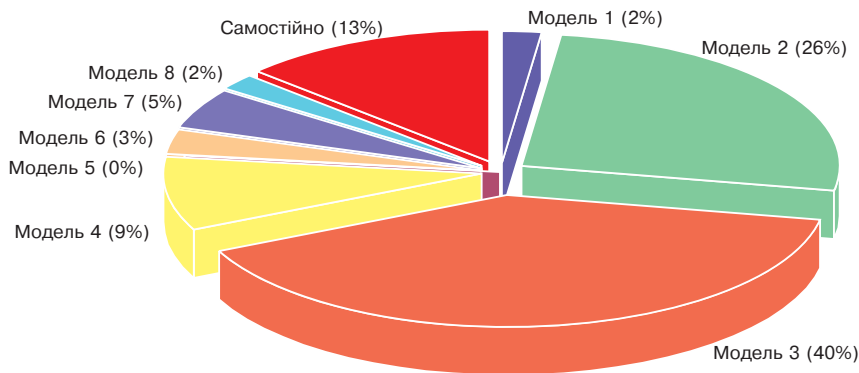
Графік 1. Динаміка зростання кількості початкових платежів через СЕМП (тис. шт.)

казначейство України); 5 із них отримали на це дозвіл Національного банку протягом 2005 року. 87% учасників СЕМП надали перевагу роботі за консолідованим кореспондентським рахунком, тоді як 13% працюють за незалежним кореспондентським рахунком і є самостійними учасниками СЕМП.

Найбільшим попитом серед учасників користується третя модель (див. графік 3). Вона потребує повнофункціональної внутрібанківської платіжної системи, яка використовується для виконання переказів між філіями банку та міжбанківських переказів. Цю модель обрали 682 банківські установи, тобто 40% від загальної кількості учасників СЕМП. Протягом 2005 року ними виконано 101 556 тисяч початкових платежів на суму 1 183 801 млн. грн. Порівняно з 2004 роком кількість початкових платежів, виконаних банками за цією моделлю, збільшилася на 21%, а їх сума — на 27%.

Графік 3. Розподіл учасників СЕМП за моделями

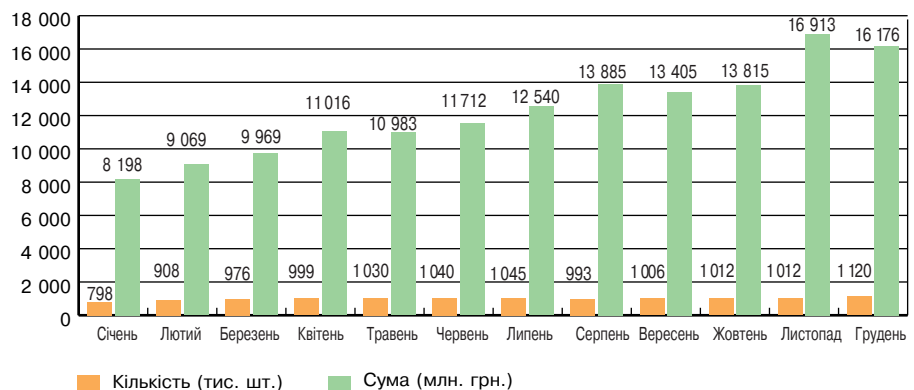

Решта учасників СЕМП (791 установа, або 47% від загальної кількості) працює за 1, 2, 4, 6, 7, 8 моделями. Ними виконано 124 293 тисячі початкових платежів на суму 1 228 163 млн. грн., що перевищує показники 2004 року відповідно на 9 177 тис. шт. (8%) та 353 847 млн. грн. (41%).

За незалежним кореспондентським рахунком у СЕМП працює 219 установ, або 13% від загальної кількості. Порівняно з 2004 роком їх стало на 5 менше. Кількість виконаних ними початкових платежів протягом 2005 року порівняно з 2004 роком зменшилася на 10% і становить 24 429 тисяч шт., проте сума цих початкових платежів збільшилася на 29% (706 279 млн. грн.).

Середньодобова завантаженість систем за кількістю початкових платежів протягом 2005 року коливалася від 798 до 1 045 тисяч (див. графік 4). Порівняно з 2004 роком їх кількість

Графік 4. Середньодобова завантаженість СЕМП у 2005 році

збільшилася на 105 тисяч платежів (12%), а за сумою — на 3 097 млн. грн. (33%).

Упродовж року середньоденний залишок коштів на рахунках учасників СЕМП коливався від 14.23 до 39.43 млрд. грн. Протягом одного банківського дня середньоденна сума залишків на рахунках учасників СЕМП

банків). Приєднання до цієї системи — справа добровільна і залежить від готовності банку до роботи за он-лайнними технологіями. Повільне розширення кола учасників СТП свідчить про те, що нині у них немає гострої необхідності у підключенні до СТП, оскільки швидкість здійснення міжбанківських переказів через Систему електронних платежів цілком задовольняє її користувачів.

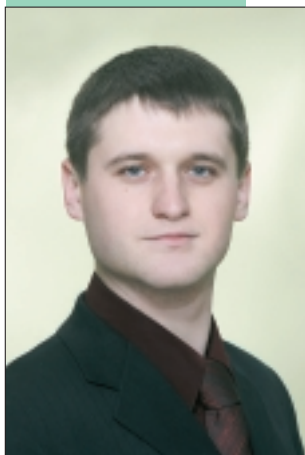
Нині СЕМП НБУ загалом задовольняє потреби банківської системи нашої держави. Втім, триває робота над створенням системи електронних платежів нового покоління, яка замінить діючу СЕМП і включатиме СТП як невід'ємну складову. Зазначена система заснована на сучасних програмно-технічних і технологічних рішеннях та сучасній промисловій системі управління базами даних. У зв'язку з цим Національний банк розробляє нову редакцію Інструкції "Про міжбанківський переказ коштів в Україні", яка забезпечить нормативною підтримкою СЕМП нового покоління.

оберталася близько одного разу.

Послугами СТП у 2005 році користувалося 13 банків (у 2004 році — 7

У січні 2006 року президент АУБ Олександр Сугоняко та голова АББ Фелікс Чернявський підписали в Києві Угоду про співробітництво між Асоціацією українських банків (АУБ) та Асоціацією білоруських банків (АББ).
Фото Олега Головатенка.

**Володимир
Лепушинський**

Провідний економіст департаменту
монетарної політики
Національного банку України,
аспірант Науково-дослідного
економічного інституту
Міністерства економіки України

*У статті відповідно до
основних теоретичних
концепцій досліджується
дія монетарного трансмі-
сійного механізму. За допо-
могою інструментарію під-
ходу векторних авторег-
ресій проаналізовано ко-
роткостроковий взаємоз-
в'язок між грошовою про-
позицією, цінами та реаль-
ним випуском, спричинений
дією каналів монетарної
трансмісії в економіці Ук-
раїни.*

Дослідження

Дія каналів монетарної трансмісії в економіці України

З огляду на те, що Україна в перспективі планує перейти до режиму інфляційного таргетування, особливої уваги заслуговують питання, пов'язані з трансмісійним механізмом монетарної політики та його каналами. Визначення значимості того чи іншого з них дає змогу краще розуміти взаємозв'язки між фінансовим та реальним секторами економіки і на цій основі приймати рішення щодо тактичних цілей грошово-кредитної політики.

За Джоном Тейлором, механізм монетарної трансмісії — це “процес, за допомогою якого рішення щодо монетарної політики втілюються в змінах реального ВВП та інфляції”.¹ На зазначені зміни істотно впливає центральний банк шляхом регулювання кількості грошей в обігу та рівня процентних ставок. Зауважимо, що цей вплив стосується передусім величини сукупного попиту. Можливості ж впливу центрального банку на сукупну пропозицію доволі обмежені. У зв'язку із цим виникає запитання: через які саме кількісні та якісні фінансові змінні, тобто канали монетарної трансмісії, грошово-кредитна політика (процентні ставки, валютний курс, обсяги кредитів тощо) справляє вплив на реальний сектор?

У сучасній економічній літературі виділяють такі основні канали грошово-кредитного передавального механізму:

1. Канал процентних ставок;
2. Канал цін активів;
3. Кредитний канал.

Канал процентних ставок вважають традиційним. Його роль є ключовою в кейнсіанській моделі IS-LM.

Традиційний кейнсіанський погляд на механізм монетарної трансмісії зводиться до такої схеми: якщо пропозиція грошей зростає, то через механізм рівноваги на грошовому ринку знижуються номінальні процентні ставки. Їх зменшення, тобто

зниження вартості залучення капіталу, призводить до зростання інвестиційних витрат, а також до витрат домогосподарств на товари довгострокового використання. Як наслідок, в економіці збільшується сукупний попит, що приводить до зростання випуску. До того ж, зміни попиту впливають на ринкову рівновагу і відповідно на ціни.

Ключовим у зауваженні монетаристів до кейнсіанського підходу аналізу ефектів монетарної політики на реальний сектор економіки є те, що він фокусується лише на одному різновиді ціни активів — відсотковій ставці. Монетаристи ж, розглядаючи трансмісійний механізм, включають до нього ціни на різні види активів та багатство. Отже, канал цін активів може мати кілька варіантів: *q*-теорію Тобіна (*Tobin's q-theory*), канал валютного курсу, ефект багатства.

Важливим різновидом механізму грошової трансмісії на основі цін активів є канал валютного курсу (*exchange rate channel*). З інтернаціоналізацією економік та застосуванням плаваючого валютного курсу дедалі більше уваги приділяється тому, як монетарна політика впливає на курс, а той, у свою чергу, — на чистий експорт і випуск.

Механізм дії каналу валютного курсу можна пояснити так: в умовах монетарної експансії пропозиція грошей зростає, внутрішні процентні ставки відповідно знижуються, що зменшує попит на національні гроші, оскільки депозити в національній валюті стають менш привабливими, ніж в іноземній. Відтак обмінний курс національних грошей падає. Внаслідок девальвації національної валюти вітчизняні товари стають дешевшими за імпортовані, що стимулює зростання експорту і зменшення імпорту. Таким чином в економіці збільшується попит із боку чистого експорту. Крім того, зміни обмінного курсу впливають на ціни в економіці.

З-поміж варіацій кредитного каналу в цій статті розглянемо дію каналу банківського кредитування. Вона

¹ Taylor, J.B. The monetary transmission mechanism: An empirical framework // *Journal of Economic Perspectives*, № 9, 1995. — p. 11—26.

полягає у такій закономірності: з розширенням грошової пропозиції збільшується обсяг депозитів у банках; зі зростанням обсягів ліквідних коштів комерційні банки розширюють пропозицію кредитних ресурсів, що спричиняється до збільшення можливостей щодо інвестування та відповідного підвищення сукупного випуску.

Метою нашого дослідження є виявлення каналів грошово-кредитної трансмісії на основі так званого “підходу векторних авторегресій” (*VAR approach*), запропонованого К.Сімсом у 1970-х роках, та інтерпретація отриманих результатів з урахуванням суб’єктивних оцінок автора.

Понад два десятиріччя тому Крістофер Сімс запропонував нову і багатообіцяючу схему макроеконометричного аналізу — векторні авторегресії (*VAR*). *VAR* є лінійною моделлю, що містить n рівнянь із n змінними, і в якій кожна змінна по черзі пояснюється власними значеннями, взятими з лагами, а також поточними і минулими значеннями решти $n-1$ змінних.

Для інтерпретації результатів моделювання використовуватимемо функцію імпульсних відгуків, за допомогою якої можна простежити за реакцією поточних та майбутніх значень кожного показника на грошовий шок. Під ним ми розуміємо одномоментну зміну грошової пропозиції (за умовчанням — позитивну), яка дорівнює одному стандартному відхиленню коливань грошової пропозиції за весь період спостережень.

Вважаємо за доцільне висловити кілька зауваг щодо правомірності використання методу векторних авторегресій для аналізу грошово-кредитної політики:

1. Векторна авторегресійна модель описує, в кращому випадку, ендегенні взаємодії в рамках обраного набору змінних. Однак зміни (як у грошовому, так і в реальному секторах економіки) можуть відбуватися і під впливом третіх (загальних для них) чинників, що підвищує вірогідність отримання “помилкових” імпульсних функцій відгуків.

2. Отримані імпульсні відгуки змінних на шоки економічної політики часом не відповідають або навіть суперечать певним теоретичним положенням.

3. Залишки регресійних рівнянь у моделі векторної авторегресії, які використовуються для конструювання функцій імпульсних відгуків та

Причинно-наслідковий зв’язок за Грейнджером між змінними, що характеризують канали монетарної трансмісії

Примітка. Суцільна лінія — причинно-наслідковий зв’язок за Грейнджером наявний. Штрихова лінія — причинно-наслідковий зв’язок за Грейнджером не виявлено.

інтерпретуються як шоки економічної політики, мають мало спільного з фактичними шоками; крім того, вони значною мірою залежні від вибору конкретного різновиду моделі.

ОПИС МОДЕЛІ ТА ДАНИХ

Це дослідження проведено на основі щомісячних даних за період із січня 1998-го по липень 2005 року.

Як критерій грошової пропозиції використовуватимемо показник грошової бази, що відображає розширення або звуження грошової пропозиції в результаті здійснюваної грошово-кредитної політики. За показник реального випуску візьмемо ВВП у цінах на початок 1998 року. Як екзогенну застосуємо фіктивну логічну змінну, що відповідатиме періоду кризових явищ в економіці України в серпні — вересні 1998 року та листопаді — грудні 2004 року.

Щодо всіх рядів даних застосуємо стандартні процедури очищення від сезонних та календарних ефектів.

Для емпіричного дослідження каналів грошової трансмісії скористаємося підходом, заснованим на аналізі імпульсних функцій відгуків і статистичних якостей рівнянь у моделі векторної авторегресії. Розглядатимемо різновид моделі, аналогічний тому, що використовувався Дробішевським і Козловською для аналізу каналів монетарної трансмісії в еко-

номії Росії²:

$$Y_t = A(L)'Y_{t-1} + Z_t + E_t \quad (1)$$

$$Y_t = (MB_t, GDP_t, P_t, X_t)',$$

де Y_t — вектор ендегенних змінних, що розглядаються;

E_t — вектор випадкових помилок;

L^i — оператор лага;

Z_t — вектор екзогенних змінних;

MB_t — темп приросту грошової пропозиції (грошова база);

GDP_t — темп приросту реального випуску;

P_t — рівень цін (індекс споживчих цін);

X_t — змінна, що характеризує певний канал грошової трансмісії.

У рамках такого підходу висновок про наявність певного каналу трансмісії грошово-кредитної політики робиться на основі аналізу графіка і статистичної значущості функції імпульсного відгуку реального випуску та інфляції на шок грошової бази і змінної, що характеризує певний канал у моделі, представлений формулою (1).

З-поміж змінних, які відповідають за окремі канали грошової трансмісії і механізм дії яких описано вище, нами було обрано:

- 1) для процентного каналу — середньомісячну ставку за кредитами, що спрямовуються в економіку;

- 2) для каналу банківського кредитування — обсяг вимог банків за кредит-

² Дробышевский С., Козловская А. Внутренние аспекты денежно-кредитной политики России. Научные труды ИЭПП, № 45. — М.: ИЭПП, 2002.

ними зобов'язаннями до суб'єктів господарювання та фізичних осіб у національній валюті;

3) для курсового каналу — реальний ефективний обмінний курс національної валюти і середній обмінний курс (гривні щодо долара США).

Слід зазначити, що вибір змінних, які відповідають за певний канал монетарної трансмісії, є доволі умовним. Наприклад, ставка за кредитами в умовах раціонування кредиту може і не відігравати вирішальної ролі в процесі інвестування.

Зазвичай в аналізі VAR наводяться результати перевірки критеріїв причинності за Грейнджером, які показують, чи допомагають лагові значення однієї змінної передбачити іншу змінну. Згідно з результатами тесту причинності за Грейнджером зміни в пропозиції грошей (грошова база) впливають на всі три змінні, які характеризують досліджувані канали передавального механізму, тобто на залишки за кредитними зобов'язаннями, на процентну ставку за кредитами та реальний ефективний обмінний курс.

Причинно-наслідковий зв'язок між середньою процентною ставкою за кредитами та залишками за кредитними зобов'язаннями в умовах недосконалих фінансових ринків не підтверджується. Однією з причин цього є наявність цілої низки інституційних факторів, які не дають змоги процентній ставці швидко врівноважувати грошові потоки. В зазначених умовах кредитний процес слабо реагує на зміну процентних ставок — навіть значне їх зростання або падіння не призводить до істотного скорочення чи збільшення обсягів кредитів.

Однак підтверджується наявність взаємозв'язку між середніми процентними ставками та реальним ефективним обмінним курсом, що відповідає теоретичним уявленням про канал валютного курсу: зміни в пропозиції грошей впливають на внутрішні процентні ставки, які, в свою чергу, викликають зміни у валютному курсі.

Як бачимо на схемі, між трьома змінними, що характеризують певний канал трансмісійного механізму, і реальним ВВП причинно-наслідковий зв'язок є. Проте на інфляцію впливають лише процентні ставки за кредитами та реальний ефективний обмінний курс. Взаємозв'язку між реальним ВВП та інфляцією у рамках проведеного тесту не виявлено. А між середнім офіційним обмінним курсом та інфляцією і випуском він є.

Розширений тест Дікі-Фуллера часо-

вих рядів зазначених змінних на наявність одиничного кореня засвідчує, що використовувані часові ряди мають різний порядок інтеграції. У нашому дослідженні оцінюється модель векторної авторегресії без урахування корекції помилок.

Згідно із критерієм Акаїка та Шварца визначити оптимальну кількість лагів неможливо: така ситуація характерна для моделей з малою кількістю спостережень. Найкращі характеристики мають моделі з кількістю лагів, яка дорівнює 4. З огляду на це порядок досліджуваної нами моделі становитиме 4.

ПРОЦЕНТНИЙ КАНАЛ

Одержані в ході проведеного дослідження результати функції імпульсних відгуків (див. графіки 1—4) засвідчили, що дія процентного каналу є невиразною. Розширення грошової пропозиції призводить до зменшення ставок за кредитами (див. графік 1). Підвищення процентних ставок, що можна трактувати як посилення

жорсткості монетарної політики, не спричиняє зниження темпів інфляції, а відгук реального випуску є неістотним, має широкий довірчий інтервал (див. графіки 2 і 3). Крім того, відгуки як процентної ставки, так і реального випуску мають істотні коливання і можуть трактуватися неоднозначно.

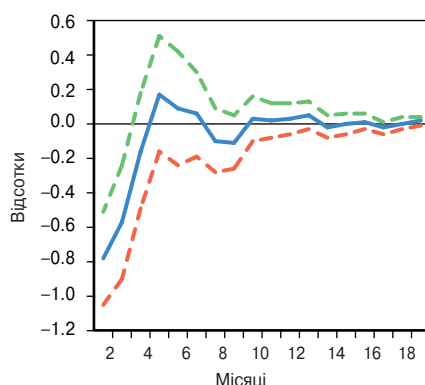
Отримані функції імпульсних відгуків дають підстави для висновку про те, що збільшення процентних ставок за кредитами не супроводжується зменшенням кредитної активності (див. графік 4), тобто обсяги кредитів виявляються нечутливими до змін процентних ставок.

КАНАЛ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

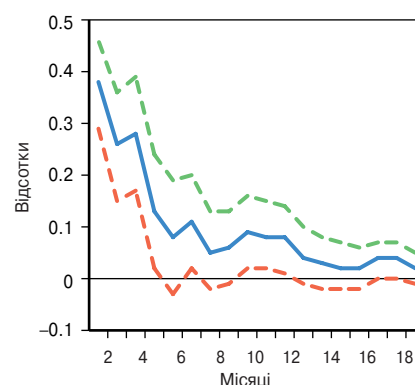
Результати функції імпульсних відгуків підтверджують гіпотезу про існування в економіці України каналу банківського кредитування. У разі розширення грошової пропозиції спостерігається позитивний відгук вимог банків за кредитними зобов'язан-

Графіки 1—4. Функції імпульсних відгуків, що ілюструють дію процентного каналу в економіці України

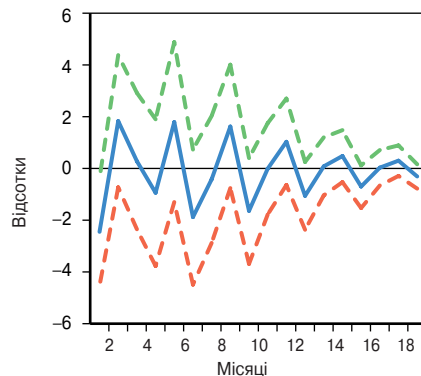
Графік 1. Відгук процентних ставок за кредитами на шоки грошової пропозиції

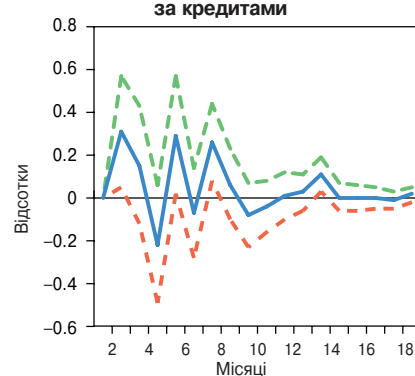
Графік 2. Відгук індексу споживчих цін на шоки процентних ставок за кредитами

Графік 3. Відгук реального ВВП на шоки процентних ставок за кредитами, спрямованими в економіку

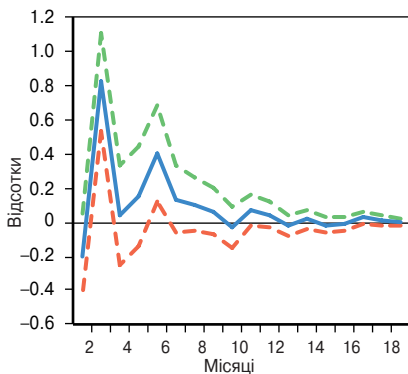
Графік 4. Відгук вимог банків за кредитами, спрямованими в економіку на шоки процентних ставок за кредитами

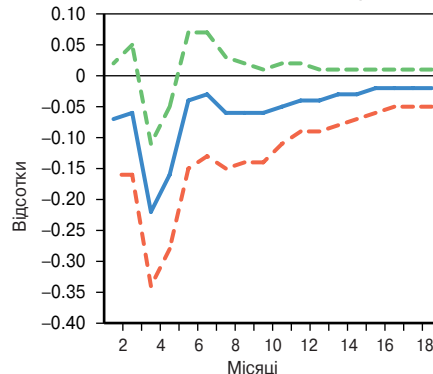
Примітка. Суцільна лінія — відгук на одне стандартне відхилення, штрихові лінії — діапазон у межах ± 2 стандартні помилки.

Графіки 5–8. Функції імпульсних відгуків, що ілюструють дію каналу банківського кредитування в економіці України

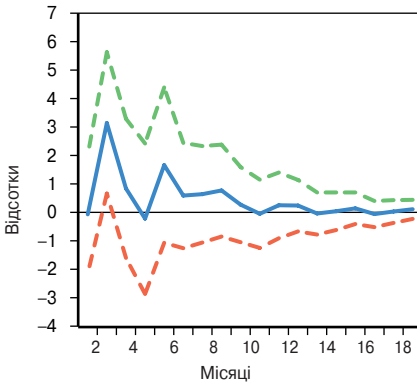
Графік 5. Відгук вимог банків за кредитами, спрямованими в економіку, на шоки грошової пропозиції

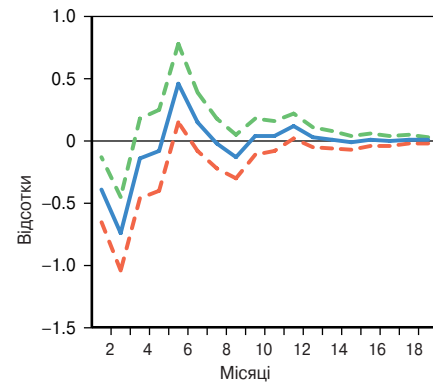
Графік 6. Відгук індексу споживчих цін на шоки вимог банків за кредитами, спрямованими в економіку

Графік 7. Відгук реального ВВП на шоки вимог банків за кредитами, спрямованими в економіку

Графік 8. Відгук процентних ставок за кредитами на шоки вимог банків за кредитами, спрямованими в економіку

Примітка. Суцільна лінія — відгук на одне стандартне відхилення, штрихові лінії — діапазон у межах ± 2 стандартні помилки.

ними до суб'єктів господарювання та фізичних осіб (див. графік 5).

Збільшення обсягів кредитування спричиняється до зростання обсягу реального випуску впродовж усього періоду спостережень і супроводжується зниженням інфляції (див. графіки 6 і 7), тобто зростання кредитної активності не викликає “перегріву” економіки.

Як свідчать результати проведеного дослідження, за умов зростання кредитної активності спостерігається і зниження ставок за кредитами (див. графік 8).

КАНАЛ ВАЛЮТНОГО КУРСУ

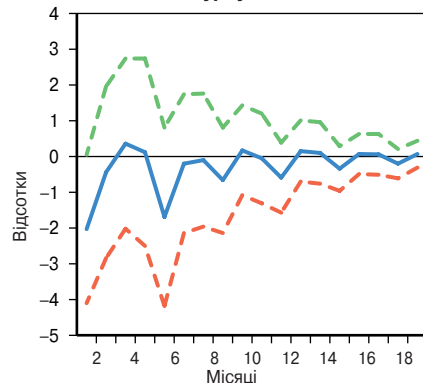
Згідно з отриманими функціями імпульсних відгуків підтверджується гіпотеза про існування взаємозв'язку між макроекономічними змінними та валютним курсом. Зрозуміло, що дія каналу валютного курсу відрізняється від теоретичної схеми, яка припускає вільне курсоутворення.

У цьому дослідженні представлено лише функції імпульсних відгуків

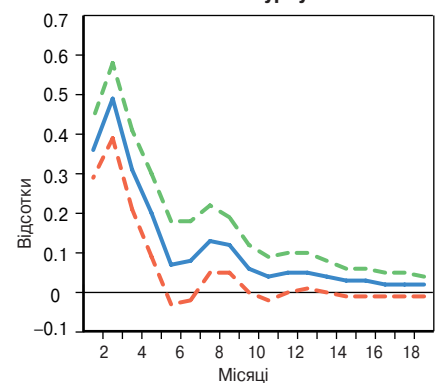
інфляції та реального випуску на шок середнього обмінного курсу. Функції імпульсних відгуків у моделі з використанням реального ефективного обмінного курсу суперечливі, тому наводити їх недоцільно.

Графіки 9–10. Функції імпульсних відгуків, що ілюструють дію каналу валютного курсу в економіці України

Графік 9. Відгук реального ВВП на шоки середньомісячного офіційного обмінного курсу

Графік 10. Відгук індексу споживчих цін на шоки середньомісячного офіційного обмінного курсу

Примітка. Розрахунки проведено на основі середньомісячного офіційного обмінного курсу; суцільна лінія — відгук на одне стандартне відхилення, штрихові лінії — діапазон у межах ± 2 стандартні помилки.

Вплив середнього офіційного обмінного курсу на реальний ВВП є неоднозначним, спостерігаються значні коливання реального випуску в межах широких довірчих інтервалів (див. графік 9).

Підтверджується вплив обмінного курсу на інфляцію. У відповідь на девальвацію офіційного курсу темпи інфляції прискорюються (див. графік 10).

Отримані результати збігаються з висновками, сформульованими у праці В.О.Шевчука (2002 р.): девальвація гривні не поживляє динаміку випуску, але відчутно прискорює інфляцію [3].

Отже, отримано підтвердження впливу обмінного курсу на інфляційну динаміку, однак не доведено його впливу на реальний випуск.

ВИСНОВКИ

Як підтверджують результати проведеного нами дослідження, природа трансмісійного механізму має нестійкий характер.

В економіці України виявлено дію каналу банківського кредитування: зростання грошової пропозиції спричиняється до збільшення обсягів кредитування, що, в свою чергу, сприяє зростанню реального випуску, причому воно відбувається за умови зниження темпів інфляції.

Отримано підтвердження на користь того, що збільшення обсягів кредитування економіки сприяє зниженню ставок за позиками. Є підстави вважати, що зниженню кредитних ставок сприяє також зростання монетарної бази.

Однак не отримано підтвердження наявності трансмісії від процент-

них ставок до ВВП та інфляції, що не є несподіванкою, адже вплив монетарної політики (через відсоткові ставки) на макроекономічні зміни за умови керованого курсоутворення доволі обмежений.

Зафіксовано вплив офіційного обмінного курсу на інфляцію, проте не доведено, що він впливає і на реальний випуск.

Насамкінець зауважимо: це дослідження є лише спробою застосувати в економічних умовах України найпоширенішу у світі методику дослідження трансмісійного механізму монетарної політики.

До отриманих результатів слід ставитися з певною обережністю: по-перше, можливі деякі викривлення через

застосування місячних даних; по-друге, спостереження провадились упродовж недостатньо тривалого періоду; по-третє, необхідно мати на увазі, що в сучасному науковому світі висловлюються деякі сумніви щодо правомірності застосування методу векторних авторегресій для аналізу грошово-кредитної політики взагалі.

Література

1. Дробышевский С., Козловская А. Внутренние аспекты денежно-кредитной политики России. Научные труды ИЭПП, № 45. — М.: ИЭПП, 2002.

2. Сніжко О.В. Механізм грошової трансмісії: уроки для України // Стратегія монетарної політики: проблеми вибору та застосування: Матеріали наук.

практ. конф. (25—26 квітня 2002 р.), 2002. — С. 166—174.

3. Шевчук В.О. Відмінний вплив “слабкої” грошової одиниці у трансформаційних економіках // Стратегія монетарної політики: проблеми вибору та застосування: Матеріали наук. — практ. конф. (25—26 квітня 2002 р.), 2002. — С. 207—212.

4. Mishkin F.S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets / F.S. Mishkin - 6th ed, 2000, 737 p.

5. Stock J.H., Watson M.W. Vector Autoregressions // Journal of Economic Perspectives, v.15, № 4, 2001. — P. 101—115.

6. Taylor, J.B. The monetary transmission mechanism: An empirical framework // Journal of Economic Perspectives, № 9, 1995. — P. 11—26.

Запитання — відповідь /

Практичні питання регулювання банківської діяльності

На запитання представників банків, бюджетних установ та організацій, органів влади, комерційних структур щодо питань, пов'язаних із регулюванням банківської діяльності, відповідають фахівці-правознавці Національного банку України.

Чи має право голова правління банку делегувати свої повноваження з підписання заявок на участь у Торговельній сесії?

Відповідно до пункту 2.1 “Правил проведення Торговельної сесії на здійснення окремих операцій, пов'язаних з купівлею-продажем іноземних валют та банківських металів”, затверджених постановою Правління НБУ від 10.08.2005 р. № 281 (надалі — Правила), заявка на участь у Торговельній сесії підписується керівником банку (або особою, яка його замінює) і головним бухгалтером (особою, яка його замінює).

Згідно зі статтею 42 Закону України “Про банки і банківську діяльність” керівниками банку є голова, його заступники та члени ради банку, голова, його заступники та члени правління (ради директорів), головний бухгалтер, його заступник, керівники відокремлених структурних підрозділів.

Статтею 16 цього закону передбачено, що статут банку має зокрема містити інформацію про структуру управління банком, органи управління, їх компетенцію та порядок прийняття

рішень. Якщо у статуті банку не зазначено, що підписання цього виду документів належить до виключної компетенції голови правління банку, то повноваження з підписання заявок на участь у Торговельній сесії він може надати іншим керівникам банку, оформивши повноваження певним розпорядчим документом відповідно до інструкції з діловодства (наказ, розпорядження тощо). За відсутності такого документа право підпису заявок на участь у Торговельній сесії належить, окрім голови правління банку, іншим його керівникам, які здійснюють функції валютного регулювання діяльності банку.

Зважаючи на це, керівник структурного підрозділу банку може підписувати заявки на участь у Торговельній сесії лише за умов, якщо він є: 1) керівником банку відповідно до статті 42 Закону України “Про банки і банківську діяльність” і здійснює функції валютного регулювання діяльності банку або 2) керівником банку (крім голови правління), якому надано ці повноваження відповідно до документа, виданого і підписаного головою правління банку.

Коли набуття юридичною особою статусу власника істотної участі в банку відбувається шляхом внесення акцій банку до її статутного фонду?

Відповідно до статті 86 Господарського кодексу України та статті 13 Закону України “Про господарські товариства” акції можуть виступати у вигляді вкладів у статутні фонди товариств. За цих обставин здійснення вкладів у вигляді акцій банку до статутного фонду товариства безпосередньо ґрунтується на вимогах законодавства України. Оскільки ж відповідно до статті 12 Закону України “Про господарські товариства” товариство є власником переданого йому засновниками й учасниками у власність майна (у тому числі акцій третіх осіб, переданих засновниками до статутного фонду), то мова йде про їх отримання товариством, а не про придбання.

Відповідно до пункту 5.3 Положення “Про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень”, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 31.08.2001 р. № 375 (надалі — Положення № 375), письмовий дозвіл на придбання чи збільшення істотної участі в банку надається юридичній або фізичній особі, яка має намір придбати акції (паї, частки) діючого банку як при первинному розміщенні, так і на вторинному ринку незалежно від того, яким чином — чи за угодами з банком, чи з торговцем цінними паперами, чи з попереднім власником акцій (паїв, часток) — вони будуть придбані.

Положенням № 375 не передбачено можливості набуття особою статусу

су власника істотної участі у банку шляхом внесення до його статутного фонду акцій банку. Відтак згідно з положеннями статті 34 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (надалі — Закон про банки) в частині заборони володіти істотною участю у банку без дозволу НБУ товариство, до статутного фонду якого внесено акції банку, зобов’язане отримати дозвіл у визначеному Положенням № 375 порядку.

При цьому, виходячи з норм статті 34 Закону про банки та підпункту “є” пункту 5.8 Положення № 375, для отримання дозволу така юридична особа повинна надати складений за вимогами, передбаченими підпунктом “і” пункту 3.1 Положення № 375, висновок аудиторської фірми (аудитора) щодо свого фінансового стану.

Як оформляються зміни до статуту банку?

Підпунктом “в” пункту 8.2 Положення “Про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень”, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 31.08.2001 р. № 375 (Положення № 375), передбачено, що зміни до статуту банку, засвідчені підписом голови правління (голови ради директорів) банку або уповноваженої особи та відбитком печатки банку, подаються до Національного банку України у чотирьох примірниках.

Разом з цим, згідно зі статтями 8 і 29 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців” (надалі — Закон про реєстрацію), дія якого поширюється на державну реєстрацію всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, та відповідно до роз’яснень Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва, наданими у листі від 21.09.2004 р. № 6447, зміни до статуту акціонерного товариства або нова редакція його статуту підписуються головою загальних зборів і посвідчуються нотаріально.

Відповідно до статті 29 Закону про реєстрацію невиконання зазначених вище вимог щодо оформлення змін до статуту юридичної особи або його нової редакції є підставою для залишення державним реєстратором без розгляду документів, поданих для проведення державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи.

Зважаючи на це, при поданні до державного реєстратора змін до статуту банку або статуту в новій редакції, оформлених відповідно до вимог підпункту “в” пункту 8.2 Положення № 375, він залишить їх без розгляду.

Виходячи із цього і враховуючи, що згідно з пунктом 3 Прикінцевих положень Закону про реєстрацію закони і нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності Законом про реєстрацію, діють у частині, яка йому не суперечить, вважаємо, що до приведення Положення № 375 у відповідність до вимог Закону про реєстрацію Національний банк України може прийняти зміни до статуту банку або статут у новій редакції, підписані головою загальних зборів та посвідчені нотаріально.

Який порядок укладення договору оренди приміщення для розташування в ньому новостворюваного банку?

Порядок реєстрації новостворюваного банку та перелік документів, які подаються до Національного банку України щодо цього, сьогодні визначаються Положенням “Про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень”, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 31.08.2001 р. № 375 (надалі — Положення № 375).

Відповідно до підпункту “ж” пункту 3.1 Положення № 375 для реєстрації банку уповноважена засновниками особа або голова спостережної ради подає до територіального управління Національного банку за місцем створення банку серед інших необхідних документів угоду про передавання приміщення у власність (шляхом дарування, продажу тощо) для розміщення банку за підписом уповноваженої за установчим договором особи або договір оренди приміщення на термін, не менший п’яти років у разі його укладення.

Будь-яких вимог стосовно процедури оформлення та укладення такого договору оренди Положення № 375 не містить.

При цьому зазначаємо, що згідно зі статтею 8 Закону України “Про господарські товариства” товариство може укладати договори та інші угоди тільки після його реєстрації. Угоди (договори), укладені від імені товариства до моменту реєстрації, визнаються такими, що укладені з товариством, тільки за умови їх подальшого схвалення товариством. Угоди, укладені засновниками до моменту реєстрації то-

вариства і надалі ним не схвалені, тягнуть за собою правові наслідки лише для засновників.

Виходячи із цього, укладення засновниками банку, створеного у формі акціонерного товариства, договору оренди приміщення від імені товариства до моменту його реєстрації, за умови подальшого його схвалення самим товариством породжує права та обов’язки безпосередньо для товариства і не суперечить вимогам законодавства України.

Чи належить до банківської таємниці інформація про клієнта, яку банк отримав під час його депозитарного обслуговування?

Відповідно до статей 5 і 30 Закону України “Про інформацію” одним із принципів інформаційних відносин є законність одержання та поширення інформації; інформація, яка становить банківську таємницю, має обмежений доступ.

За загальним правилом банки зобов’язані забезпечувати збереження банківської таємниці, в тому числі шляхом обмеження кола осіб, що мають до неї доступ. Реалізація цієї норми гарантується санкціями, передбаченими статтею 232 Кримінального кодексу України та частиною другою статті 1076 Цивільного кодексу України.

Згідно з частиною 1 статті 1076 Цивільного кодексу України банк гарантує таємницю банківського рахунка, операцій за рахунком і відомостей про клієнта. Відомості про операції та рахунки можуть бути надані органам державної влади виключно у випадках і в порядку, встановлених Законом “Про банки і банківську діяльність”.

Як зазначено в ухвалі Конституційного Суду України від 18.04.2002 р., отримання від банків інформації, що містить банківську таємницю, здійснюється у порядку та обсязі, встановленому Законом України “Про банки і банківську діяльність”. Частиною 1 статті 60 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (надалі — Закон) передбачено, що банківська таємниця — це інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку при обслуговуванні клієнта та взаємовідносинах із ним чи третіми особами при наданні послуг банку, розголошення котрої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту.

Закон не дає вичерпного переліку інформації, яку слід вважати банківською таємницею. Згідно із части-

ною 2 статті 60 зазначеного Закону до банківської таємниці зокрема належать відомості про стан рахунків клієнтів, операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнтів, здійснені ними угоди, фінансово-економічний стан клієнта, відомості щодо комерційної діяльності клієнтів.

З огляду на визначення, яке міститься в частині 1 статті 60 Закону, інформація, що вважається банківською таємницею, повинна відповідати таким ознакам:

1. Стосується діяльності та фінансового стану клієнта;

2. Власником такої інформації є банк, який отримав її у процесі обслуговування клієнта і взаємовідносин із ним, або інша особа, яка отримала її при наданні послуг банку;

3. Її розголошення може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту.

Таким чином, лише відповідність інформації про клієнта, отриманої банком під час його депозитарного обслуговування, всім зазначеним вище ознакам дозволяє відносити її до банківської таємниці.

Чи має право Національний банк України надавати інформацію, яка містить банківську таємницю, на запити судів Російської Федерації?

У випадку наявності у Національному банку України інформації, яка запитується судами Російської Федерації, вона, на думку юридичного департаменту НБУ, не може бути розкрита з ряду причин.

Статтею 9 Конституції встановлено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Відповідно до статті 4 Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 р. (надалі — Конвенція), яка була ратифікована Законом України від 10.11.1994 р. № 240/94-ВР, правова допомога у кримінальних справах надається установами юстиції Договірних сторін відповідно до положень цієї Конвенції. Статтею 5 Конвенції встановлено порядок зносин компетентних установ держав-учасниць через свої центральні органи.

Згідно зі статтею 2 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк України є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принци-

пи організації якого визначаються Конституцією України, цим законом та іншими законами України.

Національний банк України не є установою юстиції в контексті статті 4 Конвенції, а тому позбавлений підстав для розгляду судового запиту або виконання інших доручень іноземних юрисдикцій про надання правової допомоги. Крім того, встановлений статтею 6 Конвенції обсяг правової допомоги не передбачає обов'язку надання державними органами управління однієї держави відомостей на судові запити іншої сторони.

Таким чином, направлення судами Російської Федерації судових запитів щодо отримання інформації не відповідає порядку виконання доручень із надання правової допомоги, встановленому Конвенцією.

Відповідно до частини 3 статті 60 Закону України “Про банки і банківську діяльність” інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду, є банківською таємницею.

Порядок розкриття банківської таємниці регламентовано статтею 62 Закону України “Про банки і банківську діяльність”. Так, відповідно до вимог частини 1 вказаної статті інформація щодо юридичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками зокрема з письмового дозволу власника такої інформації або на письмову вимогу суду.

Відповідно до статті 2 Конституції України суверенітет України поширюється на всю її територію. З огляду на вказану конституційну норму запити судів Російської Федерації не можуть вважатися вимогами суду в розумінні пункту 2 частини 1 статті 62 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, оскільки юрисдикція іноземних судів щодо направлення судових запитів не поширюється на територію України.

Крім того, відповідно до частини 7 цієї статті Закону “Про банки і банківську діяльність” Національний банк України відповідно до міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності може надати інформацію про банк виключно органу банківського нагляду іншої країни й лише у випадку, якщо це не порушує банківської таємниці.

Відповідно до частини 2 статті 19 Конституції України органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Кон-

ституцією та законами України.

Оскільки чинне законодавство не дозволяє надавати за межі України інформацію, яка становить банківську таємницю, Національний банк України позбавлений правових підстав для надання відповіді на такі судові запити.

Відповідно до частини 2 пункту 2 Положення “Про Міністерство юстиції України”, затвердженого указом Президента України від 30.12.1997 р. № 1396/97, міністерство в межах своїх повноважень вирішує питання, що впливають із міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

До повноважень Мін'юсту підпунктами 34, 35 пункту 4 вказаного положення віднесено організацію правового співробітництва, взаємодію з відповідними органами іноземних держав та забезпечення виконання зобов'язань Україною, взятих за міжнародними договорами з правових питань. Оскільки центральною установою юстиції в розумінні статті 4 Конвенції є Міністерство юстиції України, порядок міждержавної взаємодії з приводу виконання доручень про правову допомогу має відбуватися через цей орган виконавчої влади.

Відповідно до частини 2 статті 8 Конвенції якщо установа, котра отримала запит, не уповноважена розглядати вказане доручення, вона перенаправляє його до компетентної установи та повідомляє про це установу-заявника.

Враховуючи наведені вище аргументи, юридичний департамент НБУ вважає за доцільне переадресовувати аналогічні судові запити до Міністерства юстиції України та повідомляти про це відповідні суди Російської Федерації.

Чи існують підстави для надання інформації, яка становить банківську таємницю, органам державної податкової служби згідно із судовими рішеннями?

Відповідно до пункту 2 частини 1 статті 62 Закону України “Про банки і банківську діяльність” інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками на письмову вимогу або за рішенням суду. Частиною 4 цієї статті банкам заборонено надавати інформацію про клієнтів іншого банку, навіть якщо їх імена зазначені у документах, угодах та операціях клієнта.

Разом із тим частиною 5 статті 124 Конституції України, частиною 1 статті 14 Цивільного процесуального кодексу України та частиною 2 статті 11 Закону України “Про судоустрій Ук-

раїни” встановлено обов’язковість виконання судових рішень на всій території України всіма органами державної влади, підприємствами тощо.

Відповідно до частини 2 статті 124 Основного Закону та частини 3 статті 1 Закону України “Про судову систему України” юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі.

Із 01.09.2005 р. набрав чинності Цивільний процесуальний кодекс України (надалі — ЦПК). Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, відбувається в порядку окремого провадження за правилами глави 12 розділу IV ЦПК.

Відповідно до частини 3 статті 290 ЦПК ухвалене судом рішення про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, підлягає негайному виконанню.

Враховуючи те, що чинним законодавством встановлено обов’язковість виконання судового рішення, а стаття 62 Закону України “Про банки і банківську діяльність” визначає рішення суду як підставу для розкриття банківської таємниці, то банк повинен виконувати рішення судів щодо розкриття банківської таємниці органами державної податкової служби.

Якщо банк вважає, що судові рішення, яке зобов’язує його розкрити банківську таємницю органам державної податкової служби, суперечить чинному законодавству та порушує його права, він, керуючись частиною 1 статті 292 ЦПК може оскаржити його в апеляційному порядку.

Зі статей 210, 215, 217 ЦПК випливає, що суд при винесенні рішення (ухвали) має мотивувати свій судовий акт, зазначивши у висновку дії, які повинні вчинити сторони спору чи інші особи, та може визначити порядок їх вчинення. Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 290 ЦПК у рішенні про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, зазначаються найменування одержувача інформації, його місцезнаходження та ім’я представника одержувача (коли інформація надається представникові).

Крім того, відповідно до частини 1 статті 221 ЦПК, якщо рішення суду є незрозумілим для осіб, які брали участь у справі, або для державного виконавця, — суд за їхньою заявою приймає ухвалу, в якій роз’яснює своє рішення, не змінюючи при цьому його змісту.

Відтак у випадку, якщо в судовому рішенні, яким зобов’язано банк розкрити банківську таємницю, не вказа-

но одержувача такої інформації або рішення є незрозумілим у цій частині вимог, то, на думку Національного банку України, банк може, керуючись статтями 10, 167, 221 ЦПК, звернутися до суду із відповідною заявою про роз’яснення рішення.

Чи повинна установа банку нести відповідальність за нездійснення контролю пропорційності страхових внесків сумі заробітної плати?

Національний банк України розглянув лист Пенсійного фонду України стосовно позиції Національного банку України щодо застосування органами Пенсійного фонду України фінансових санкцій до банків за нездійснення ними контролю пропорційності страхових внесків сумі заробітної плати.

Згідно із частиною 3 статті 1066 Цивільного кодексу України банк не має права визначати і контролювати напрями використання грошових коштів клієнта і встановлювати інші, не передбачені договором або законом, обмеження його права розпоряджатися грошовими коштами на власний розсуд.

Закони України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” та інші закони, які регулюють діяльність банків щодо здійснення переказу коштів, у тому числі і страхових внесків на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування, не містять норм, що передбачають обов’язок банків здійснювати контроль за правильністю нарахування їх клієнтами розміру зазначених у розрахункових документах страхових внесків, оскільки це означало б покладення на банки невласливих їм функцій.

Відповідно до частини 6 статті 51 Закону України “Про банки і банківську діяльність” при виконанні розрахункової операції банк зобов’язаний перевірити достовірність та формальну відповідність документа.

Пунктом 12 статті 20 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” чітко встановлено, що установи банків приймають від страхувальників платіжні доручення та інші платіжні документи на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати (доходу), на які відповідно до цього закону нараховуються страхові внески, та здійснюють видачу (перерахування) зазначених коштів лише за умови одночасного подання страхувальником платіжних документів про перерахування коштів для

сплати відповідних сум страхових внесків або документів, що підтверджують фактичну сплату цих сум.

Відповідну норму щодо видачі банками коштів на виплату заробітної плати й одночасного перерахування страхових внесків містять також стаття 17 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”, стаття 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, стаття 23 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням”.

Отже, у положеннях усіх зазначених законів наголошується на одночасності подання страхувальником платіжних документів на перерахування страхових внесків.

Стосовно контролю за пропорційністю сум страхових внесків сумі заробітної плати, то відповідно до підпункту 12.1 пункту 12 Інструкції “Про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України”, затвердженої постановою Правління Пенсійного фонду України від 19.12.2003 р. № 21-1, контроль за правильним нарахуванням, своєчасним і повним перерахуванням і надходженням страхових внесків, інших платежів здійснюється органами Пенсійного фонду України відповідно до законів України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” та “Про здійснення контролю за сплатою збору на обов’язкове державне пенсійне страхування та збору на обов’язкове соціальне страхування”.

Підпунктом 12.5 пункту 2 цієї інструкції встановлено, що контроль на підприємствах, в установах та організаціях проводиться шляхом перевірки бухгалтерських документів про нарахований заробіток та інші виплати, нарахування страхових внесків, платіжних доручень про перерахування сум страхових внесків на рахунок Пенсійного фонду України.

Частиною десятою статті 20 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” передбачено, що якщо страхувальники несвоєчасно або не в повному обсязі сплачують страхові внески, до них за-

стосовуються фінансові санкції, передбачені цим законом, а посадові особи, винні в порушенні законодавства про сплату страхових внесків, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законом.

Пунктом 33.2 статті 33 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” встановлено, що платник несе відповідальність за відповідність інформації, зазначеної ним у документі на переказ. Слід зазначити, що залежно від об’єкта оподаткування для платників податків встановлені різні розміри відрахувань страхових внесків. Зокрема, перелік встановлених ставок збору на обов’язкове державне пенсійне страхування, визначений статтею 4 Закону України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування”, складається з 10 пунктів, а тому саме платник, який здійснює розрахунок відрахувань страхових внесків, а не працівники банків мають знати їх розміри.

Згідно з абзацом 3 пункту 3.8 Інструкції “Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті”, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 (надалі — Інструкція) платник відповідає за дані, зазначені у реквізиті платіжного доручення “Призначення платежу”. Банк перевіряє заповнення цього реквізиту на відповідність вимогам, викладеним у главі 3 Інструкції, лише за зовнішніми ознаками.

Водночас слід зазначити, що постановою Правління Національного банку України від 15 квітня 2005 року № 132 (zareestrovana в Міністерстві юстиції України 5 травня 2005 року за № 469/10749), затверджено зміни до вказаної Інструкції і зокрема пункт 3.9, викладений у новій редакції. Абзацом 4 цього пункту чітко й однозначно передбачено, що банк не перевіряє правильність нарахування (обчислення) платежів, утриманих із заробітної плати/доходу і нарахованих на фонд оплати праці податків до бюджету та зборів/страхових внесків до державних цільових фондів. Відповідальність за правильність нарахування (обчислення) своїх внесків несе платник.

Таким чином, банки можуть нести відповідальність тільки за дотримання положення пункту 12 статті 20 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо забезпечення здійснення видачі (перерахування) коштів на виплату заробітної плати (доходу) за наявності факту одно-

часного подання страхувальником установі банку платіжних документів про перерахування страхових внесків або документів, що підтверджують фактичну сплату сум страхових внесків.

Який порядок ідентифікації банками господарських товариств, засновниками яких є виключно юридичні особи?

Загальні вимоги щодо ідентифікації банками своїх клієнтів — юридичних осіб визначені статтею 6 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”.

Крім того, відповідно до частини 6 статті 64 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (надалі — Закон про банки) під час ідентифікації клієнта — юридичної особи банк зобов’язаний ідентифікувати фізичних осіб, які:

- є власниками цієї юридичної особи;
- мають прямий або опосередкований вплив на неї;
- отримують економічну вигоду від її діяльності;
- мають істотну участь у цій юридичній особі (якщо юридична особа є господарським товариством).

При цьому звертаємо увагу, що наведеною вище нормою Закону про банки здійснення ідентифікації юридичних осіб — власників клієнта банку — юридичної особи не вимагається.

У зв’язку із цим банк зобов’язаний ідентифікувати фізичних осіб, які мають прямий (через володіння контрольним пакетом акцій (часток, паїв) чи прав голосу юридичної особи — клієнта банку) або опосередкований (через володіння контрольним пакетом акцій (часток, паїв) чи прав голосу юридичної особи (осіб) — власника (власників) клієнта банку або через незалежну від формального володіння можливість вирішального впливу на діяльність юридичних осіб, які в сукупності володіють

контрольним пакетом акцій (часток, паїв) або прав голосу юридичної особи — клієнта банку) вплив на юридичну особу — клієнта банку.

Крім того, банк повинен мати документальне підтвердження проведених ним заходів щодо встановлення факту наявності/відсутності таких фізичних осіб та їх ідентифікації. Подібним підтвердженням, на нашу думку, може бути як інформація, надана клієнтом банку письмово за підписом керівника або його заступника, скріплена печаткою юридичної особи, так і інформація, що міститься у статутних документах юридичної особи-клієнта і статутних документах інших юридичних осіб, які прямо або опосередковано володіють акціями (частками, паями) клієнта — юридичної особи.

У разі витребування банком копій статутних документів у клієнта — юридичної особи останній зобов’язаний подати їх, оскільки відповідно до частин 5 і 6 статті 64 Закону про банки банк має право витребувати, а клієнт зобов’язаний подати документи й відомості, необхідні банку для виконання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, з’ясування його особи, суті діяльності, фінансового стану. У разі неподання клієнтом необхідних документів чи відомостей або умисного подання неправдивих відомостей про себе банк відмовляє клієнту в його обслуговуванні.

Зважаючи на це, банк має право вимагати від клієнта подання документів і відомостей, необхідних для встановлення наявності/відсутності фізичних осіб, які мають опосередкований вплив на юридичну особу — клієнта банку, та проведення їх ідентифікації.

Матеріал підготовлено співробітниками юридичного департаменту Національного банку України.

Фото Леоніда Мілевського.

Перший український інвестиційний словник

Вітчизняна економічна література з інвестиційної діяльності поповнилася оригінальною, потрібною та своєчасною працею — “Інвестиційним словником”, укладеним відомими в Україні львівськими авторами А.Г. Загороднім, Г.Л. Вознюком, Г.О. Партином. Словник змістовно й професійно наповнений двома тисячами понять і термінів, що розкривають сутність реальних і фінансових інвестицій, створення, оцінювання, реалізації та супроводження інвестиційних проектів і програм, методів, засобів та інструментів, за допомогою яких формуються та реалізуються ці проекти і програми.

Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. Інвестиційний словник: Навч. посібник. — Львів: Бескид Біт, 2005. — 512 с.

У словнику серед інших важливих та актуальних інвестиційних понять подано тлумачення специфічних і рідковживаних у попередні періоди в українській економічній літературі термінів і процесів. Зокрема, це стосується відносин учасників фінансового, кредитного, фондового, інвестиційного ринків, лізингу й лізингових операцій та їх інструментів. Авторам вдалося органічно поєднати термінологію різних галузей, підгалузей і секторів української економіки, які безпосередньо чи опосередковано беруть участь у створенні інвестиційної продукції, а також виробничих потужностей і об'єктів. Зокрема, це стосується будівельно-виробничого комплексу, технічного, технологічного, організаційного проектування (у тому числі й на інноваційній основі), виробництва матеріалів, конструкцій, виробів, фінансування, кредитування, різноманітних фінансово-кредитних інститутів, фондів та інших частин надзвичайно складного (навіть найскладнішого), високоризикового, але настільки ж необхідного для української економіки загальнодержавного механізму, що має забезпечити і забезпечує створення та зростання національного багатства, заощадження, нагромадження. Саме цей механізм (міжгалузевий комплекс) є підґрунтям простого і розширеного відтворення як загалом у світовому господарстві, так і в національному масштабі.

Віддаючи належне професіоналізму авторів рецензованого видання, хочемо висловити побажання, аби вони не зупинилися на досягнутому, а вдосконалювали словник у подальших перевиданнях. Це зумовлено актуальною потребою такої праці для вітчизняної інвестиційної справи, суспільна значущість якої дедалі зростає. У майбутньому доцільно було б доповнити його деякими суто економічними, але дотичними до інвестиційної справи розділами чи напрямками словникових тлумачень. Сьогодні в українській науці, у вищій школі, у виробничій сфері, у практиці державних органів поки що в достатньому обсязі не використовують багато необхідних економічних понять, процесів, дій. Серед них — “концесійна діяльність”, “концесії”, “угоди концесій”, прямі та похідні даної діяльності, цих процесів. А вони у світовій практиці існують і дуже потрібні

для української економіки. Також актуальним є поняття “проектне фінансування” як метод створення інвестиційних проектів у реальному секторі економіки. В Україні, на жаль, він поки що ототожнюється зі звичайним банківським кредитуванням інвестиційних проектів. Цьому методу не дано визначення ні на законодавчому рівні, ні на рівні положень Національного банку. А у світовій економіці він

успішно впроваджений із 70-х років минулого століття і так же успішно застосовується для створення надвеликих, високоприбуткових і відповідно високоризикових інвестиційних проектів у добувних галузях, у виробничій і транспортній сферах, на деяких ділянках соціальної інфраструктури із залученням на концесійних засадах переважно приватного капіталу — як зовнішнього, так і внутрішнього.

Підсумовуючи, підкреслимо, що рецензований словник може стати своєрідним фаховим інструментом у руках зацікавленого й уважного читача. В умовах становлення ринкової економіки в Україні у цей дуже непростий перехідний період з'явився достойний тлумачник державною мовою, спроможний задовольнити своєю повнотою, вичерпністю і водночас дохідливістю викладу матеріалу, а також наявністю посилань, допоміжних схем і формул як вибагливих фахівців — науковців чи практиків, так і студентів, молодих дослідників, майбутніх працівників інвестиційної галузі.

“Інвестиційний словник” одночасно виконує декілька функцій. Це вдалий навчальний посібник для студентів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів економічного профілю, фаховий довідник і порадник для працівників-практиків реального сектору економіки, будівельно-виробничого комплексу, банківсько-фінансової справи, органів державного управління. Він матиме вдячного читача і долучиться до розбудови ефективної та соціально спрямованої української економіки, до впровадження відповідних механізмів її удосконалення, до збагачення української мови сучасними економічними термінами з інвестиційної діяльності.

Григорій Бардиш,

доцент Львівського банківського інституту
Національного банку України. Кандидат економічних наук.

Ювілей

100 років від дня народження Прокопа Німчинова

100 років тому народився видатний учений, організатор бухгалтерського обліку в Україні, наставник кількох поколінь учених-економістів вітчизняної бухгалтерської школи Прокіп Німчинов

У 2006 році Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана відзначає 100-річчя від дня свого заснування. Розвиток і становлення вищого навчального закладу завжди залежить від людей, які тут працюють. Серед визначних особистостей, котрі присвятили своє життя цьому вузу, вагоме місце належить ровеснику університету, доктору економічних наук, професору Прокопу Петровичу Німчинову (27.02.1906 р. – 19.06.1983 р.). Він автор більш як вісімдесяти наукових праць, трьох підручників для вузів, дев'яти монографій, семи навчально-методичних посібників. Прокіп Німчинов уперше опублікував українською мовою підручник «Загальна теорія бухгалтерського обліку».

М'я професора Прокопа Петровича Німчинова відоме не лише у наукових колах. Це визначний організатор бухгалтерського обліку в Україні, який доклав чимало зусиль для відкриття спеціальності бухгалтерського обліку у вузі, 28 років очолював тут кафедру бухгалтерського обліку, є фундатором створення вітчизняної наукової школи удосконалення бухгалтерського обліку, контролю та економічного аналізу в Україні. П.П.Німчинов був першим в Україні доктором економічних наук за спеціальністю бухгалтерський облік, аналіз і контроль господарської діяльності.

Прокіп Петрович – ровесник Київського національного економічного університету. Він народився 27 лютого 1906 року в селі Курлахівка Полтавського повіту Полтавської губернії в селянській родині. У 1922 році вступив, а в 1926-му успішно закінчив агрокооперативний факультет Полтавського сільськогосподарського інституту, після чого працював інструктором Запорізької кредитної спілки.

У 1928 році після успішного закінчення педагогічного відділення Київського кооперативного інституту працював викладачем бухгалтерського обліку в кооперативних технікумах Кривого Рогу та Кіровограда, завідувачим фінансовим відділом Харківської облспоживспілки, а з 1934 року – старшим викладачем, доцентом кафедри бухгалтерського обліку Харківського інституту радянської торгівлі.

У роки Великої Вітчизняної війни старший лейтенант П.П.Німчинов –

у лавах Радянської Армії (начальник артвідділу артилерійської бази Південно-Західного фронту). Був тяжко поранений у боях за Київ. За бойові заслуги П.П.Німчинова нагороджено двома орденами Червоної Зірки та багатьма медалями.

Із 1946 року П.П.Німчинов працював на кафедрі бухгалтерського обліку Київського фінансово-економічного інституту. 1947 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Источники капитальных издержек в государственной торговле (их создание и учет)».

Більше 10 років працював (за сумісництвом) завідувачим відділом Українського науково-дослідного інституту економіки та організації сільського господарства.

Немало зусиль доклав Прокіп Петрович до створення обліково-статистичного факультету економічного університету, який очолював декілька років. Усі викладачі, які працювали на кафедрі з моменту її створення, а також їхні наступники, були вихованцями професора П.П.Німчинова або навчалися за його підручниками. Тому всі вони вважають себе продовжувачами його справи і з гордістю зараховують себе до грона учених-економістів бухгалтерської школи професора П.П.Німчинова, яка почала формуватися ще у далекі 50-60-ті роки минулого століття.

Незважаючи на те, що в Україні вже тоді була низка аграрних вузів, генератором наукових нововведень з обліку в сільському господарстві виступила саме кафедра бухгалтерського обліку Київського фінансово-економічного інституту в особі тоді ще кандидата економічних наук, доцента П.П.Німчинова. Його пропозицію щодо упорядкування системи обліку в колгоспах було надруковано в журналі «Вісник сільськогосподарської науки» (№ 10, 1958 р.). На той час лише приступали до застосування принципів господарсь-

Прокіп Петрович Німчинов.

кого розрахунку, у запровадженні та здійсненні яких вирішальну роль відіграє облік.

Наукове спрямування основних праць П.П.Німчинова пов'язане з поглибленим розвитком теорії бухгалтерського обліку, уточненням предмету і методу обліку, визначенням суті і місця інвентаризації в системі обліку, розробкою та обґрунтуванням ролі і функцій субрахунків, основних принципів побудови плану рахунків, розробкою наукових підходів щодо класифікації рахунків бухгалтерського обліку та головних напрямів удосконалення обліку в сільськогосподарських підприємствах, побудовою обліку витрат і визначення собівартості й фінансових результатів аграрних підприємств.

Уся наукова діяльність професора Німчинова була присвячена удосконаленню обліку, аналізу та контролю в галузях народного господарства країни. Більше 20 років він був членом Методологічної ради Міністерства фінансів СРСР та Міністерства фінансів України.

Проте провідне місце в науковій роботі вченого посідали проблеми обліку і контролю в колгоспах, перебудови його стосовно визначення собівартості продукції та фінансових результатів. Цьому сприяла і його робота завідувачого відділом обліку і статистики науково-дослідного інституту.

Найвагомішою науковою працею Німчинова в цей період була книга "Нова система колгоспного обліку", видана 1960 року Львівським університетом. У даній праці, розрахованій на практичних працівників господарств і викладачів облікових дисциплін, йшлося про подальший розвиток та вдосконалення бухгалтерського обліку в колгоспах.

Узагальнюючи зміст проведених досліджень, у 1965 році П.П.Німчинов за сукупністю опублікованих наукових праць захистив докторську дисертацію "Вопросы теории и прогрессивных методов бухгалтерского учета в сельскохозяйственных предприятиях (колхозах)". Офіційними опонентами на захисті були професори А.Ш.Маргуліс (Москва), В.М.Дембінський (Мінськ), Й.С.Пасхавер (Київ).

П.П.Німчинов — автор більш як вісімдесяти наукових праць, трьох підручників для вузів, дев'яти монографій та семи навчально-методичних посібників. Він уперше опублікував українською мовою підручник "Загальна теорія бухгалтерського обліку" (К.: Вища школа, 1977. — 240 с.). Крім того,

у співавторстві ним було підготовлено і видано для вузів усієї держави такі два видання підручника з обліку: П.П.Німчинов, Н.М.Грабова, Ю.Я.Литвин "Бухгалтерский учет в сельском хозяйстве с основами учета в других отраслях народного хозяйства" (М.: Статистика, 1970. — 576 с.), П.П.Німчинов, Ю.Я.Литвин, В.Г.Линник "Бухгалтерский учет в сельском хозяйстве с основами учета в других отраслях народного хозяйства" (М.: Статистика, 1978. — 439 с.).

Працюючи в інституті, професор доклав багато зусиль для підвищення якості підготовки для народного господарства спеціалістів з бухгалтерського обліку, популяризації професії бухгалтера-економіста. Його лекції з курсу "Теорія бухгалтерського обліку" вирізнялися ясністю й образністю викладу, тісним зв'язком із практикою, змістовністю і глибиною узагальнення.

Багато сил та енергії П.П.Німчинов віддав вихованню молодих науковців. Під його керівництвом підготовлено 38 кандидатів наук, багато з яких працюють професорами і доцентами вузів України, а також за кордоном — головним чином у країнах СНД. На кафедрі, яку очолював П.П.Німчинов, працювало 26 кандидатів наук — усі вони були його учнями. Нині кафедра виросла до п'яти облікових кафедр, які очолюють його учні (кафедру обліку підприємницької діяльності — М.В.Кужельний, обліку, аналізу та аудиту в АПК — В.Г.Лінник, обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу — Л.М.Кіндрацька, аудиту — В.Я.Савченко, бухгалтерського обліку — Ю.А.Кузмінський).

Професор Німчинов брав активну участь у громадській роботі, неодноразово обирався головою місцевому та

інших громадських організацій. За багаторічну педагогічну діяльність Прокопа Петровича було нагороджено орденом "Знак Пошани" та орденом "Трудового Червоного Прапора".

Окремо слід сказати про неабияку людяність професора П.П.Німчинова. Весь колектив Київського національного економічного університету ставився до нього з великою повагою і довірою. У часи його роботи в КІНГУ (1946 — 1977 рр.) Прокопа Петровича вважали взірцем справедливості і завжди обирали до президії всіх зібрань, що їх проводили партійні, профспілкові органи й громадські інститути. Усі ці роки він був незмінним головою товариського суду, очолював або брав участь майже в усіх комісіях із розподілу квартир, профспілкових путівок, земельних ділянок, автомобілів та інших матеріальних благ саме тим членам колективу, котрі мали найбільші заслуги. І якщо в комісії був професор Німчинов, у колективі знали, що у вирішенні всіх питань панувала справедливість.

Таким був і назавжди залишиться в нашій пам'яті наш учитель, наставник, відомий учений і педагог, професор Прокіп Петрович Німчинов.

Василь Єфіменко,

кандидат економічних наук, професор, декан обліково-економічного факультету Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Михайло Коцупатрий,

кандидат економічних наук, професор, декан факультету економіки аграрно-промислового комплексу КНЖЕУ.

Володимир Лінник,

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Фото Віктора Хмари.

Довідкове бюро/

Європейський банк реконструкції та розвитку: членський склад і підписний капітал

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) створено у квітні 1991 року згідно з угодою, підписаною у травні 1990 року в Парижі групою країн (як європейських, так і неєвропейських), Європейським інвестиційним банком та Європейським співтовариством. Банк посідає важливе місце в сучасній системі міжнародних фінансових організацій.

Публікуємо оновлені дані про членський склад ЄБРР і підписний капітал держав — членів банку.

Основне завдання ЄБРР, зафіксоване в його установчих документах, полягає у сприянні переходу до ринкової економіки і розвитку приватницької та підприємницької ініціативи в країнах Центральної і Східної Європи та інших країнах, що входять до Співдружності незалежних держав. Ці країни іменуються “країнами операцій” (у таблиці їх виділено курсивом). Банк надає їм допомогу в проведенні структурних і галузевих економічних реформ з метою інтегрування їх економік у світове господарство “згідно з принципами багатосторонньої демократії, плюралізму і ринкової економіки”.

Сьогодні членами ЄБРР, крім Європейського інвестиційного банку та Європейського співтовариства, є 60 держав, із них 27 — “країни операцій”. Україна вступила до ЄБРР 13 серпня 1992 року.

Статутний капітал банку спочатку був визначений у сумі

10 млрд. ЕКЮ і розподілявся на 1 млн. акцій вартістю 10 тис. ЕКЮ кожна. У 1996 році капітал подвоєно — сьогодні він становить 20 млрд. євро і розподіляється на 2 млн. акцій вартістю 10 тис. євро кожна. Акції поділяються на “оплачувані” й “неоплачувані” (оплата на вимогу). На початок 2005 року підписка на акції становила 19 789.5 млн. євро, в тому числі оплачений капітал — 5 196.7 млн. євро, решта — 14 592.8 млн. — до сплати на вимогу. Найбільші акціонери банку — США, Великобританія, Італія, Німеччина, Франція, Японія (див. таблицю).

Місцезнаходження ЄБРР — Лондон (Великобританія). У “країнах операцій” є представництва банку, які узгоджують діяльність на місцях.

Олексій Єременко,

кандидат економічних наук, доцент.

Членський склад ЄБРР і підписний капітал

За станом на березень 2005 року

№ п/п	Акціонери ЄБРР	Усього акцій (кількість)	Розподіл голосів		Весь капітал, млн. євро	У тому числі оплачуваний капітал, млн. євро
			Кількість ¹	Процент від загальної кількості ²		
1	2	3	4	5	6	7
1	Австралія	20 000	20 000	1.02	200.0	52.5
2	Австрія	45 600	45 600	2.32	456.0	119.7
3	Азербайджан	2 000	1 216	0.06	20.0	5.2
4	Албанія	2 000	1 522	0.08	20.0	5.2
5	Бельгія	45 600	45 600	2.32	456.0	119.7
6	Білорусь	4 000	4 000	0.20	40.0	10.5
7	Болгарія	15 800	15 800	0.80	158.0	41.5
8	Боснія і Герцеговина	3 380	3 380	0.17	33.8	8.9
9	Великобританія	170 350	170 350	8.65	1 703.5	447.2
10	Вірменія	1 000	643	0.03	10.0	2.6
11	Греція	13 000	13 000	0.66	130.0	34.2
12	Грузія	2 000	492	0.02	20.0	5.2
13	Данія	24 000	24 000	1.22	240.0	63.0
14	Естонія	2 000	2 000	0.10	20.0	5.2
15	Європейський інвестиційний банк	60 000	60 000	3.05	600.0	157.5
16	Європейське співтовариство	60 000	60 000	3.05	600.0	157.5
17	Єгипет	2 000	1 750	0.09	20.0	5.2

¹ Кількість голосів обмежено через несплату певних сум акціонерами ЄБРР у рахунок оплати їх акцій. Кількість голосів без цього обмеження становить 1 978 950.

² Сумарний показник може не збігатися з підсумком у зв'язку з округленням даних за країнами.

1	2	3	4	5	6	7
18	Ізраїль	13 000	13 000	0.66	130.0	34.2
19	Ірландія	6 000	6 000	0.30	60.0	15.8
20	Ісландія	2 000	2 000	0.10	20.0	5.2
21	Іспанія	68 000	68 000	3.45	680.0	178.5
22	Італія	170 350	170 350	8.65	1 703.5	447.2
23	Казахстан	4 600	4 600	0.23	46.0	12.1
24	Канада	68 000	68 000	3.45	680.0	178.5
25	Киргизстан	2 000	792	0.04	20.0	5.2
26	Кіпр	2 000	2 000	0.10	20.0	5.2
27	Корея (Республіка)	20 000	20 000	1.02	200.0	52.5
28	Латвія	2 000	2 000	0.10	20.0	5.2
29	Литва	2 000	2 000	0.10	20.0	5.2
30	Ліхтенштейн	400	400	0.02	4.0	1.1
31	Люксембург	4 000	4 000	0.20	40.0	10.5
32	Македонія (колишня югославська республіка)	1 382	1 382	0.07	13.8	3.6
33	Мальта	200	200	0.01	2.0	0.5
34	Марокко	1 000	1 000	0.05	10.0	3.0
35	Мексика	3 000	3 000	0.15	30.0	9.0
36	Молдова	2 000	1 076	0.05	20.0	5.2
37	Монголія	200	200	0.01	2.0	0.5
38	Нідерланди	49 600	49 600	2.49	496.0	130.2
39	Німеччина	170 350	170 350	8.65	1 703.5	447.2
40	Нова Зеландія	1 000	1 000	0.05	10.0	3.0
41	Норвегія	25 000	25 000	1.27	250.0	65.6
42	Польща	25 600	25 600	1.30	256.0	67.2
43	Португалія	8 400	8 400	0.43	84.0	22.1
44	Росія	80 000	80 000	4.06	800.0	210.0
45	Румунія	9 600	9 312	0.47	96.0	25.2
46	Сербія і Чорногорія	9 350	9 350	0.48	93.5	24.6
47	Словаччина	8 534	8 534	0.43	85.3	22.4
48	Словенія	4 196	4 196	0.21	42.0	11.1
49	Сполучені Штати Америки	200 000	199 845	10.15	2 000.0	525.0
50	Таджикистан	2 000	386	0.02	20.0	5.2
51	Туреччина	23 000	23 000	1.17	230.0	60.4
52	Туркменистан	200	152	0.01	2.0	0.5
53	Угорщина	15 800	15 800	0.80	158.0	41.5
54	Узбекистан	4 200	4 200	0.21	42.0	11.1
55	Україна	16 000	14 000	0.71	160.0	42.0
56	Фінляндія	25 000	25 000	1.27	250.0	65.6
57	Франція	170 350	170 350	8.65	1 703.5	447.2
58	Хорватія	7 292	7 292	0.37	72.9	19.1
59	Чехія	17 066	17 066	0.87	170.7	44.9
60	Швейцарія	45 600	45 600	2.32	456.0	119.7
61	Швеція	45 600	45 600	2.32	456.0	119.7
62	Японія	170 350	170 350	8.65	1 703.5	447.2
Підписка акціонерів		1 978 950	1 969 336	100.00	19 789.5	5 196.7
Нерозподілені акції		6 050			60.5	
Випущені і розміщені акції		1 985 000			19 850.0	
Статутний капітал					20 000.0	

Джерело: Річні звіти ЄБРР.

Монети України

Про введення в обіг ювілейної монети “Всеволод Голубович”

Національний банк України, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, 20 грудня 2005 року ввів у обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену 120-річчю від дня народження українського політичного і державного діяча Всеволода Олександровича Голубовича, внесок якого в процес українського право- і державотворення досить значний. Із 18 січня 1918 року — перший голова Ради народних міністрів, міністр закордонних справ УНР. У грудні 1917 — січні 1918 років очолював делегацію УНР на мирних переговорах з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12.8 г, діаметр — 31.0 мм, тираж — 20 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі в центрі зображено малий Державний

герб України, під ним рік карбування монети — **2005**, по колу розміщено написи: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі), **ДВІ ГРИВНІ** (унизу) та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі монети зображено портрет В.О.Голубовича, по колу розміщено напис: **ВСЕВОЛОД ГОЛУБОВИЧ** (угорі), роки життя — **1885—1939** (унизу).

Художники і скульптори — Володимир Дем’яненко (аверс), Святослав Іваненко (реверс).

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Всеволод Голубович” є дійсним платіжним засобом України й обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети “500 років козацьким поселенням. Кальміуська паланка”

Національний банк України 23 грудня 2005 року ввів у обіг ювілейну монету номіналом 5 гривень “500 років козацьким поселенням. Кальміуська паланка”, присвячену 500-річчю виникнення українських козацьких поселень на території нинішніх Донецької і Луганської областей, які згодом утворили Кальміуську паланку Війська Запорозького Низового.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 16.54 г, діаметр — 35.0 мм, тираж — 30 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі зображено стилізований герб Війська Запорозького, ліворуч від якого — малий Державний герб України, рік карбування монети — **2005** (унизу) та кругові написи: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі), **П’ЯТЬ ГРИВЕНЬ** (унизу), а також

логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено козацьку громаду на чолі зі старшиною, ліворуч — половецьку кам’яну бабу, під композицією — герб Кальміуської паланки. По колу монети розміщено написи: **500 РОКІВ КОЗАЦЬКИМ ПОСЕЛЕННЯМ. КАЛЬМІУСЬКА ПАЛАНКА**.

Художник і скульптор — Святослав Іваненко.

Ювілейна монета номіналом 5 гривень “500 років козацьким поселенням. Кальміуська паланка” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів та для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви і для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети “Олексій Алчевський”

Національний банк України, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, 26 грудня 2005 року ввів у обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену 170-річчю від дня народження Олексія Кириловича Алчевського (1835—1901 рр.) — українського промисловця і банкіра, засновника кількох банків та промислових підприємств, зокрема, першого в місті Харкові і другого в Росії банку комерційного кредиту під назвою “Харківський торговельний банк”, першого в Росії Земельного банку, одного з фундаторів Сільськогосподарського товариства. За його ініціативою збудовано два найбільші металургійні заводи (нині це — ВАТ “Алчевський металургійний комбінат” та ВАТ “Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча”).

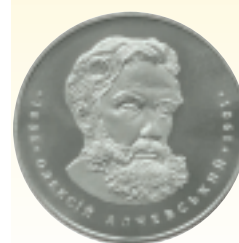
Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12,8 г, діаметр — 31,0 мм, тираж — 20 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі зображено паровоз (як символ прогресу наприкінці XIX ст.) на тлі стилізованих абрисів териконів, доменної печі та мартенівського цеху; розміщено: малий Державний герб України (ліворуч), круговий напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі), під ним — рік карбування монети: **2005**, унизу — **2 ГРИВНІ** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено портрет Олексія Алчевського, під ним півколом розміщено написи **• 1835 • ОЛЕКСІЙ АЛЧЕВСЬКИЙ • 1901 •**.

Художник і скульптор — Володимир Атанчук.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Олексій Алчевський” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети “Ілля Мечников”

Національний банк України, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, 29 грудня 2005 року ввів у обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену 160-річчю від дня народження Іллі Ілліча Мечникова (1845—1916 рр.) — видатного вченого, лауреата Нобелівської премії (1908). І.І. Мечников — один із основоположників еволюційної ембріології, імунології та мікробіології. Він відкрив явище фагоцитозу, розробив фагоцитарну теорію імунітету (1883). Ідеї вченого і нині сприяють розвитку різних галузей біології та медицини.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12,8 г, діаметр — 31,0 мм, тираж — 20 000 штук. Гурт монети — рифлений.

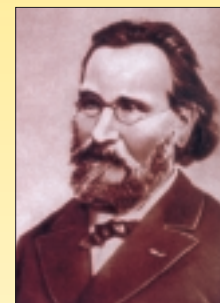
На аверсі праворуч зображено клітину під мікроскопом — стилізований процес фагоцитозу, ліворуч — рік карбування монети: **2005**

і малий Державний герб України. По колу розміщено написи: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (ліворуч), логотип Монетного двору Національного банку України та напис — **ДВІ ГРИВНІ** (унизу).

На реверсі зображено портрет Іллі Мечникова (зміщений вправо) та праворуч — роки життя **1845 / 1916**, ліворуч — напис півколом: **ІЛЛЯ МЕЧНИКОВ**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук. Скульптори — Роман Чайковський, Володимир Дем’яненко.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Ілля Мечников” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг пам'ятної монети "Рік Собаки"

Національний банк України, розпочинаючи серію "Східний календар", 4 січня 2006 року ввів у обіг пам'ятну монету номіналом 5 гривень, присвячену року Собаки — одному із символів східного календаря, який базується на дванадцятирічному циклі Юпітера — найбільшій планеті Сонячної системи.

Монету виготовлено зі срібла 925 проби. Категорія якості карбування — пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті — 15.55 г, діаметр — 33.0 мм, тираж — 12 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі в оточенні рослинного орнаменту, виконаного в так званому стилі примітивізму, розміщено написи: **Україна / 5 / ГРИВЕНЬ**; угорі — малий Державний герб України, над яким — напис: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК**, унизу — рік карбування монети: **2006**, зазначено метал, його пробу — **Ag 925**, масу дорогоцінного

металу в чистоті — **15.55**, розміщено логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі в лубочному стилі зображено собаку в оточенні стилізованого рослинного орнаменту. Над цією композицією і під нею розміщено абрисні фігурки всіх 12 символів східного календаря, унизу напис — **РІК / СОБАКИ**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптор — Володимир Дем'яненко.

Пам'ятна монета номіналом 5 гривень "Рік Собаки" є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Кредитпромбанк — перший в Україні банк, який отримав міжнародний сертифікат, що підтверджує відповідність системи менеджменту якості вимогам стандарту ISO 9001 : 2000.

Галузь сертифікації — "Надання банківських послуг", тобто система менеджменту якості поширюється на всі види діяльності Кредитпромбанку, підтверджуючи якість управлінських процесів, клієнтського сервісу, технологій, нормативних процедур.

До речі, серією стандартів ISO 9001 у редакції 2000 року висуваються найвищі вимоги стосовно задоволення очікувань споживачів. Серед головних принципів цих стандартів — орієнтація на споживача, лідерство, прийняття рішень на основі фактів, поліпшення діяльності як елемент корпоративної культури, що відповідає стратегії розвитку соціально активного, клієнтоорієнтованого банку.

Менеджер систем управління SGS Пітер Марріотт вручив голові правління Кредитпромбанку Людмилі Распутній міжнародний сертифікат.

У світовій практиці сертифікована система менеджменту якості є свідченням керованості і контрольованості процесів організації, здатності оперативно, стандартно реагувати на зміни в ринковому середовищі. Система об'єднує управління якістю й управління бізнесом, що дає змогу привести структуру організації до централізованої моделі, у якій наміри щодо якості та бізнесу — єдине ціле.

Хроніка

Найвища оцінка менеджменту

Кредитпромбанк провів прес-конференцію з нагоди отримання ним міжнародного сертифіката за систему менеджменту якості.

Незалежний сертифікаційний аудит у Кредитпромбанку було проведено міжнародною компанією із сертифікації "Societe Generale de Surveillance", акредитованою на роботу з оцінювання відповідності систем управління якістю Службою акредитації Великобританії UKAS.

Сертифікат відповідності системи менеджменту банку вимогам міжнародного стандарту зареєстровано в Реєстрі сертифікованих організацій Великобританії і визнається в усіх країнах світу — повноправних членах IFA (International Accreditation Forum), зокрема країнах великої сімки (Німеччина, Великобританія, Франція, Італія, США, Канада, Японія), а також у країнах — членах ЄС.

У світі на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 9001 : 2000 сертифіковано системи управління близько 670 000 підприємств і організацій, з них більш як 5000 працюють у сфері надання фінансових послуг.

План випуску пам'ятних і ювілейних монет України на 2006 рік

№ п/п	Тематика	Технічні характеристики				Тираж, шт.	Орієнтовний термін уведен- ня в обіг
		Номінал, грн.	Метал, маса дорожогоцінного металу в чистоті, г	Діаметр, мм	Категорія якості карбування		
Серія "Видатні діячі України"							
1	Микола Стражеско	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Січень
2	Олег Антонов	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Лютий
3	Георгій Нарбут	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Березень
4	В'ячеслав Прокопович	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Квітень
5	Володимир Чехівський	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Липень
6	Іван Франко	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	5 000	Серпень
7	Іван Франко	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Серпень
8	Михайло Грушевський	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	5 000	Вересень
9	Михайло Грушевський	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Вересень
10	Михайло Лисенко	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Жовтень
11	Дмитро Луценко	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Жовтень
Серія "Вищі навчальні заклади України"							
12	100 років Київському національному економічному університету	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	5 000	Березень
13	100 років Київському національному економічному університету	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	60 000	Березень
14	Харківський національний економічний університет	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	30 000	Листопад
Серія "Відродження української державності"							
15	Незалежність держави — революція у свідомості (до 15-ї річниці незалежності України)	20	Срібло 925 проби; 62.2	50	Пруф	7 000	Серпень
16	Незалежність держави — революція у свідомості (до 15-ї річниці незалежності України)	5	Нейзильбер	35	Спеціальний анциркулейтед	75 000	Серпень
17	10 років грошовій реформі в Україні	50	Золото 900 проби; 15.55	25	Пруф	5 000	Серпень
18	10 років грошовій реформі в Україні	50	Срібло 999.9 проби; 1000.0	100	Спеціальний анциркулейтед	До 500*	Серпень
19	10 років грошовій реформі в Україні	5	Нейзильбер	35	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Серпень
Серія "Гетьманські столиці"							
20	Чигирин	10	Срібло 925 проби; 31.1	38.61	Пруф	5 000	Травень
Серія "Духовні скарби України"							
21	Нестор-літописець	50	Золото 900 проби; 15.55	25	Пруф	5 000	Вересень
Серія "Знаки Зодіаку"							
22	Овен	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	10 000	Березень
23	Овен	2	Золото 999.9 проби; 1.24	13.92	Спеціальний анциркулейтед	10 000	Березень
24	Телець	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	10 000	Квітень
25	Телець	2	Золото 999.9 проби; 1.24	13.92	Спеціальний анциркулейтед	10 000	Квітень
26	Близнюки	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	10 000	Травень
27	Близнюки	2	Золото 999.9 проби; 1.24	13.92	Спеціальний анциркулейтед	10 000	Травень
Серія "Найменша золота монета"							
28	Їжак	2	Золото 999.9 проби; 1.24	13.92	Спеціальний анциркулейтед	10 000	Квітень
Серія "Народні музичні інструменти"							
29	Цимбали	5	Біметал	28	Спеціальний анциркулейтед	100 000	Грудень
Серія "Пам'ятки архітектури України"							
30	Кирилівська церква	10	Срібло 925 проби; 31.1	38.61	Пруф	До 8 000* (для України — 5 000)	Листопад
31	Кирилівська церква	5	Нейзильбер	35	Спеціальний анциркулейтед	45 000	Листопад
Серія "Спорт"							
32	XX Зимові Олімпійські Ігри	10	Срібло 925 проби; 31.1	38.61	Пруф	5 000	Лютий
Серія "Стародавні міста України"							
33	750 років м. Львів	5	Нейзильбер	35	Спеціальний анциркулейтед	60 000	Квітень
Серія "Східний календар"							
34	Рік Собаки	5	Срібло 925 проби; 15.55	33	Пруф	12 000	Січень
Серія "Флора і фауна України"							
35	Пилкохвіст український	10	Срібло 925 проби; 31.1	38.61	Пруф України	До 8 000* (для України — 5 000)	Червень
36	Пилкохвіст український	2	Нейзильбер	31	Спеціальний анциркулейтед	60 000	Червень
Монети, що не входять до тематичних серій							
37	10 років антарктичній станції "Академік Вернадський"	5	Нейзильбер	35	Спеціальний анциркулейтед	60 000	Січень
38	Рік чистої води	20	Золото 916 проби, 5.81; срібло 925 проби, 8.42	31	Пруф-лайк	3 000	Липень
39	Рік чистої води	5	Біметал	28	Спеціальний анциркулейтед	100 000	Липень

* За погодженням з департаментом готівково-грошового обігу НБУ (за умови укладення контрактів).

Індекси інфляції

Індекси споживчих цін та цін виробників

Публікуємо офіційні дані щодо індексів споживчих цін та цін виробників промислової продукції за період із 1991 року. Індекс споживчих цін (індекс інфляції) — показник, що характеризує зміни загального рівня цін і тарифів на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання. Розрахунок індексу споживчих цін провадить-

Індекси споживчих цін в Україні

Період	Індекси споживчих цін, % до попереднього місяця / % до грудня попереднього року						
	1991 р.	1992 р.	1993 р.	1994 р.	1995 р.	1996 р.	
Січень		385.2 / 385.2	173.2 / 173.2	119.2 / 119.2	121.2 / 121.2	109.4 / 109.4	
Лютий		115.3 / 444.1	128.8 / 223.1	112.6 / 134.2	118.1 / 143.1	107.4 / 117.5	
Березень		112.1 / 497.9	122.1 / 272.4	105.7 / 141.9	111.4 / 159.5	103.0 / 121.0	
Квітень		107.6 / 535.7	123.6 / 336.7	106.0 / 150.4	105.8 / 168.7	102.4 / 123.9	
Травень		114.4 / 612.9	127.6 / 429.6	105.2 / 158.2	104.6 / 176.5	100.7 / 124.8	
Червень		126.5 / 775.3	171.7 / 737.6	103.9 / 164.4	104.8 / 184.9	100.1 / 124.9	
Липень		122.1 / 946.6	137.6 / 1014.9	102.1 / 167.8	105.2 / 194.6	100.1 / 125.0	
Серпень	104.0	108.3 / 1025.2	121.7 / 1235.2	102.6 / 172.2	104.6 / 203.5	105.7 / 132.2	
Вересень	104.5	110.6 / 1133.8	180.3 / 2227.0	107.3 / 184.8	114.2 / 232.4	102.0 / 134.8	
Жовтень	105.9	112.4 / 1274.4	166.1 / 3699.1	122.6 / 226.5	109.1 / 253.5	101.5 / 136.8	
Листопад	116.5	122.0 / 1554.8	145.3 / 5374.8	172.3 / 390.3	106.2 / 269.3	101.2 / 138.5	
Грудень	124.6	135.1 / 2100.0	190.8 / 10256.0	128.4 / 501.0	104.6 / 281.7	100.9 / 139.7	
За рік у цілому*	390.0**	2100.0	10256.0	501.0	281.7	139.7	
Середньомісячний темп зростання	112.0	128.9	147.1	114.4	109.0	102.8	
Середньорічний темп зростання	—	1627.0	4835.0	991.2	477.0	180.3	

* Грудень до грудня попереднього року.

** Визначено експертним шляхом.

Індекси цін виробників промислової продукції в Україні

Період	Індекси цін виробників промислової продукції, % до попереднього місяця / % до попереднього року						
	1991 р.	1992 р.	1993 р.	1994 р.	1995 р.	1996 р.	
Січень	161.8 / 161.8	852.3 / 852.3	218.2 / 218.2	134.1 / 134.1	129.2 / 129.2	103.4 / 103.4	
Лютий	106.3 / 172.0	129.4 / 1102.9	120.8 / 263.6	121.3 / 162.7	111.4 / 143.9	102.9 / 106.4	
Березень	104.3 / 179.4	114.9 / 1267.2	111.6 / 294.2	108.3 / 176.2	109.3 / 157.3	102.9 / 109.5	
Квітень	107.6 / 193.0	119.3 / 1511.8	118.1 / 347.5	105.4 / 185.7	105.1 / 165.3	101.5 / 111.0	
Травень	103.8 / 200.4	108.4 / 1638.8	152.2 / 528.8	102.4 / 190.1	107.1 / 177.1	100.8 / 112.0	
Червень	101.8 / 204.0	117.4 / 1923.9	190.1 / 1005.2	103.0 / 195.8	108.6 / 192.3	100.4 / 112.5	
Липень	104.5 / 213.1	99.2 / 1908.5	131.0 / 1316.8	104.4 / 204.5	104.3 / 200.6	100.6 / 113.1	
Серпень	103.3 / 220.2	109.0 / 2080.3	133.0 / 1751.4	111.9 / 228.8	106.5 / 213.6	100.4 / 113.6	
Вересень	103.1 / 227.0	108.6 / 2259.2	176.5 / 3091.2	112.8 / 258.1	109.9 / 234.7	101.0 / 114.7	
Жовтень	104.5 / 237.2	125.1 / 2826.3	134.2 / 4148.4	120.4 / 310.7	108.4 / 254.4	100.1 / 114.8	
Листопад	109.1 / 258.8	117.8 / 3329.3	133.1 / 5521.5	209.3 / 650.3	104.2 / 265.1	101.2 / 116.2	
Грудень	101.6 / 263.4	127.2 / 4228.5	176.9 / 9767.5	134.4 / 874.0	102.6 / 272.1	100.9 / 117.3	
За рік у цілому*	263.4	4228.5	9767.5	874.0	272.1	117.3	
Середньомісячний темп зростання	108.4	136.6	146.5	119.8	108.7	101.3	
Середньорічний темп зростання	—	2591.7	4798.3	1234.5	588.9	152.0	

* Грудень до грудня попереднього року.

промислової продукції в Україні у 1991–2005 рр.

ся на базі двох інформаційних потоків: даних про зміни цін, одержаних шляхом щомісячної реєстрації цін і тарифів на споживчому ринку, за встановленим переліком товарів і послуг; даних про структуру фактичних споживчих витрат населення, отриманих у результаті вибіркового обстеження умов життя домогосподарств.

	1997 р.	1998 р.	1999 р.	2000 р.	2001 р.	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.
	102.2 / 102.2	101.3 / 101.3	101.5 / 101.5	104.6 / 104.6	101.5 / 101.5	101.0 / 101.0	101.5 / 101.5	101.4 / 101.4	101.7 / 101.7
	101.2 / 103.4	100.2 / 101.5	101.0 / 102.5	103.3 / 108.1	100.6 / 102.1	98.6 / 99.6	101.1 / 102.6	100.4 / 101.8	101.0 / 102.7
	100.1 / 103.5	100.2 / 101.7	101.0 / 103.5	102.0 / 110.2	100.6 / 102.7	99.3 / 98.9	101.1 / 103.7	100.4 / 102.2	101.6 / 104.4
	100.8 / 104.4	101.3 / 103.0	102.3 / 105.9	101.7 / 112.1	101.5 / 104.3	101.4 / 100.3	100.7 / 104.5	100.7 / 102.9	100.7 / 105.1
	100.8 / 105.2	100.0 / 103.0	102.4 / 108.5	102.1 / 114.4	100.4 / 104.7	99.7 / 100.0	100.0 / 104.5	100.7 / 103.6	100.6 / 105.7
	100.1 / 105.3	100.0 / 103.0	100.1 / 108.6	103.7 / 118.7	100.6 / 105.3	98.2 / 98.2	100.1 / 104.6	100.7 / 104.4	100.6 / 106.4
	100.1 / 105.4	99.1 / 102.1	99.0 / 107.5	99.9 / 118.6	98.3 / 103.5	98.5 / 96.7	99.9 / 104.5	100.0 / 104.4	100.3 / 106.7
	100.0 / 105.4	100.2 / 102.3	101.0 / 108.6	100.0 / 118.6	99.8 / 103.3	99.8 / 96.5	98.3 / 102.7	99.9 / 104.3	100.0 / 106.7
	101.2 / 106.7	103.8 / 106.2	101.4 / 110.1	102.6 / 121.6	100.4 / 103.7	100.2 / 96.7	100.6 / 103.3	101.3 / 105.6	100.4 / 107.1
	100.9 / 107.6	106.2 / 112.8	101.1 / 111.3	101.4 / 123.3	100.2 / 103.9	100.7 / 97.4	101.3 / 104.7	102.2 / 107.9	100.9 / 108.1
	100.9 / 108.6	103.0 / 116.2	102.9 / 114.5	100.4 / 123.8	100.5 / 104.5	100.7 / 98.1	101.9 / 106.6	101.6 / 109.7	101.2 / 109.4
	101.4 / 110.1	103.3 / 120.0	104.1 / 119.2	101.6 / 125.8	101.6 / 106.1	101.4 / 99.4	101.5 / 108.2	102.4 / 112.3	100.9 / 110.3
	110.1	120.0	119.2	125.8	106.1	99.4	108.2	112.3	110.3
	100.8	101.6	101.5	101.9	100.5	99.9	100.7	101.0	100.8
	115.9	110.6	122.7	128.2	112.0	100.8	105.2	109.0	113.5

	1997 р.	1998 р.	1999 р.	2000 р.	2001 р.	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.
	100.4 / 100.4	100.8 / 100.8	100.8 / 100.8	103.2 / 103.2	100.8 / 100.8	99.6 / 99.6	100.5 / 100.5	101.6 / 101.6	100.2 / 100.2
	100.4 / 100.8	100.9 / 101.7	101.1 / 101.9	101.8 / 105.1	100.6 / 101.4	100.7 / 100.3	100.7 / 101.2	102.9 / 104.5	102.7 / 102.9
	100.6 / 101.4	100.7 / 102.4	100.4 / 102.3	102.7 / 107.9	99.5 / 100.9	99.2 / 99.5	102.1 / 103.3	102.2 / 106.8	101.9 / 104.9
	100.9 / 102.3	100.5 / 102.9	101.7 / 104.0	102.0 / 110.1	100.2 / 101.1	101.2 / 100.7	100.3 / 103.6	103.3 / 110.3	102.5 / 107.5
	100.3 / 102.6	100.0 / 102.9	100.5 / 104.5	100.6 / 110.8	100.0 / 101.1	101.5 / 102.2	100.3 / 103.9	102.1 / 112.6	101.6 / 109.2
	100.4 / 103.0	100.2 / 103.1	100.8 / 105.4	100.9 / 111.8	100.2 / 101.3	102.2 / 104.4	100.0 / 103.9	101.5 / 114.3	99.2 / 108.3
	100.4 / 103.4	100.6 / 103.7	101.3 / 106.8	101.4 / 113.4	100.1 / 101.4	101.0 / 105.4	101.0 / 104.9	100.1 / 114.4	98.4 / 106.6
	100.0 / 103.4	101.2 / 104.9	103.5 / 110.5	100.7 / 114.2	99.9 / 101.3	99.6 / 105.0	101.0 / 105.9	101.6 / 116.2	100.7 / 107.3
	100.1 / 103.5	109.4 / 114.8	100.8 / 111.4	101.2 / 115.6	100.1 / 101.4	100.3 / 105.3	100.9 / 106.9	101.9 / 118.4	101.9 / 109.3
	101.1 / 104.6	110.7 / 127.1	100.7 / 112.2	101.3 / 117.1	99.3 / 100.7	100.2 / 105.5	100.7 / 107.6	101.6 / 120.3	100.0 / 109.3
	99.8 / 104.4	103.5 / 131.5	101.4 / 113.8	101.0 / 118.3	100.7 / 101.4	100.2 / 105.7	101.5 / 109.2	102.2 / 122.9	99.9 / 109.2
	100.5 / 105.0	102.9 / 135.3	101.7 / 115.7	102.1 / 120.8	99.5 / 100.9	100.0 / 105.7	101.7 / 111.1	101.0 / 124.1	100.3 / 109.5
	105.0	135.3	115.7	120.8	100.9	105.7	111.1	124.1	109.5
	100.4	102.6	101.2	101.6	100.1	100.5	100.9	101.8	100.8
	107.7	113.0	131.1	120.8	108.7	103.0	107.6	120.5	116.7

За даними Держкомстату України.

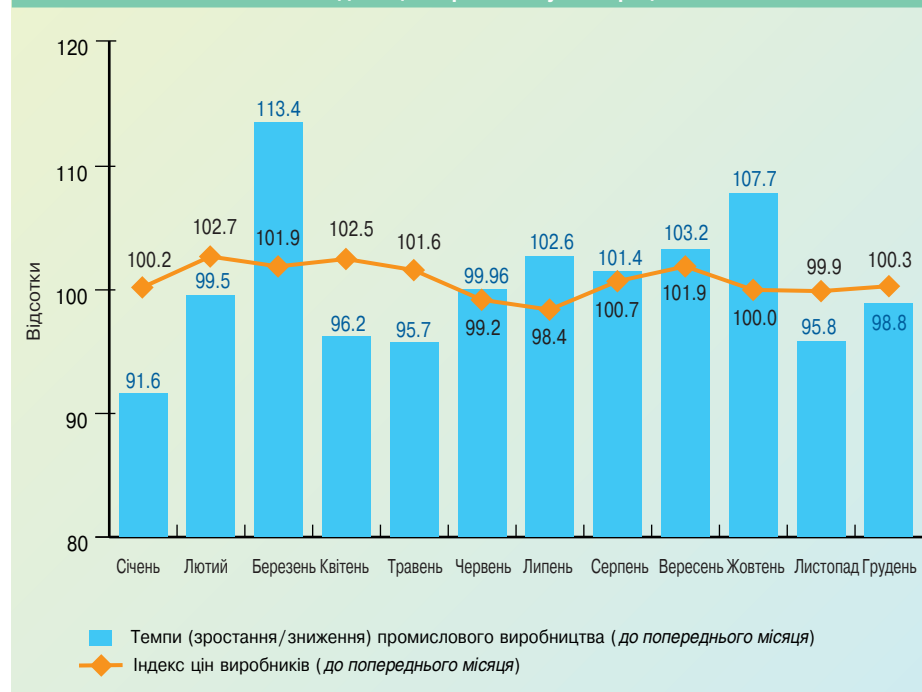
На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності
Національного банку України.

Основні макроекономічні показники розвитку України у грудні 2000–2005 років

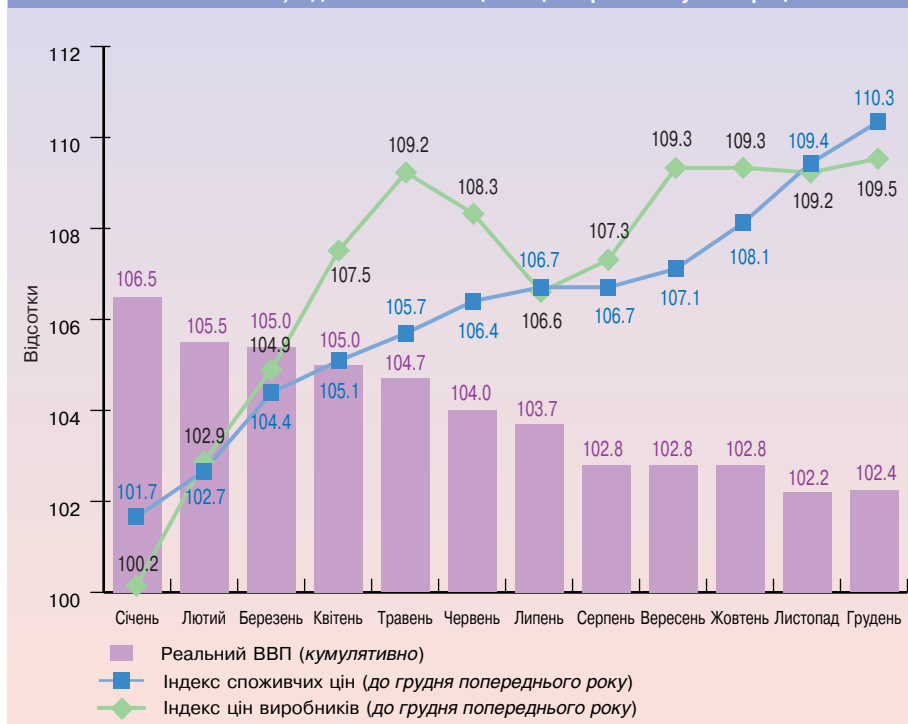
Показники	Грудень 2000 р.	Грудень 2001 р.	Грудень 2002 р.	Грудень 2003 р.	Грудень 2004 р.	Відсотки Грудень 2005 р.*
Реальний ВВП (до відповідного місяця попереднього року)	108.2	109.0	104.2	115.5	108.2	...
Реальний ВВП (кумулятивно)	105.9	109.2	105.2	109.6	112.1	102.4
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (до попереднього місяця)	99.5	93.6	97.8	101.5	95.7	98.8
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (кумулятивно)	113.2	114.2	107.0	115.8	112.5	103.1
Індекс споживчих цін (до попереднього місяця)	101.6	101.6	101.4	101.5	102.4	100.9
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року)	125.8	106.1	99.4	108.2	112.3	110.3
Індекс цін виробників (до попереднього місяця)	102.1	99.5	100.0	101.7	101.0	100.3
Індекс цін виробників (до грудня попереднього року)	120.8	100.9	105.7	111.1	124.1	109.5

* Дані щодо реального ВВП (до відповідного місяця попереднього року) за грудень 2005 р. будуть опубліковані в наступному числі журналу.

Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва та індекс цін виробників у 2005 році

Реальний ВВП, індекс споживчих цін та цін виробників у 2005 році

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності Національного банку України.

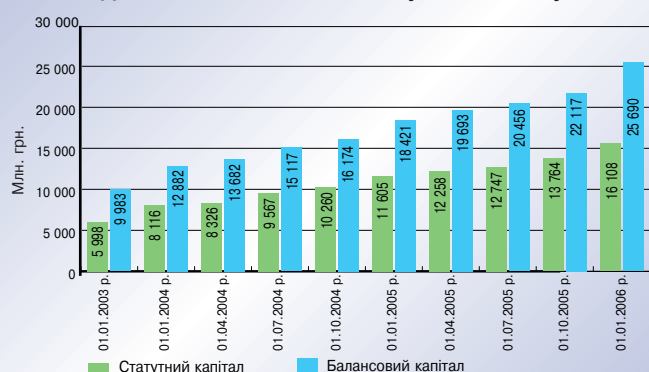
Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2006 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2001 р.	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	195	189	182	179	182	186
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	9	12	8	4	1
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	38	35	24	20	20	20
4	Кількість діючих банків	153	152	157	158	160	165
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	22	21	20	19	19	23
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	6	7	7	7	9
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	13.3	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5
Активи, млн. грн.							
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	39 866	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878
2	Високоліквідні активи	8 270	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482
3	Кредитний портфель	23 637	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385
3.1	У тому числі: кредити, надані суб'єктам господарювання;	18 216	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020
3.2	кредити, надані фізичним особам	941	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156
4	Довгострокові кредити	3 309	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	2 761	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	2 679	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379
6	Вкладення в цінні папери	2 175	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338
7	Резерви за активними операціями банків	2 737	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370
	Відсоток виконання формування резерву	61.5	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 336	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328
Пасиви, млн. грн.							
1	Пасиви, всього	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878
2	Балансовий капітал	6 507	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451
2.1	У тому числі: статутний капітал	3 671	4 573	5 998	8 116	11 605	16 111
2.2	частка капіталу в пасивах	17.5	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9
3	Зобов'язання банків	30 622	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання;	13 071	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	2 867	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807
3.2	Вклади фізичних осіб;	6 649	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542
3.2.1	із них строкові вклади фізичних осіб	4 569	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257
Довідково							
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	5 148	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	15.53	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95
3	Доходи, млн. грн.	7 446	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537
4	Витрати, млн. грн.	7 476	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367
5	Результат діяльності, млн. грн.	-30	532	685	827	1 263	2 170
6	Рентабельність активів, %	-0.09	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31
7	Рентабельність капіталу, %	-0.45	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39
8	Чиста процентна маржа, %	6.31	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90
9	Чистий спред, %	7.10	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78

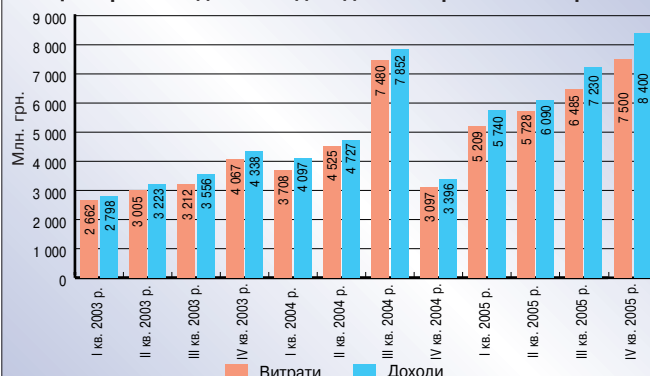
На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2006 року*

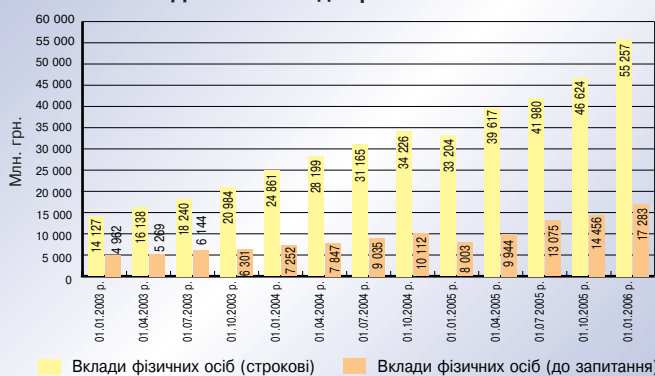
Динаміка балансового та статутного капіталу

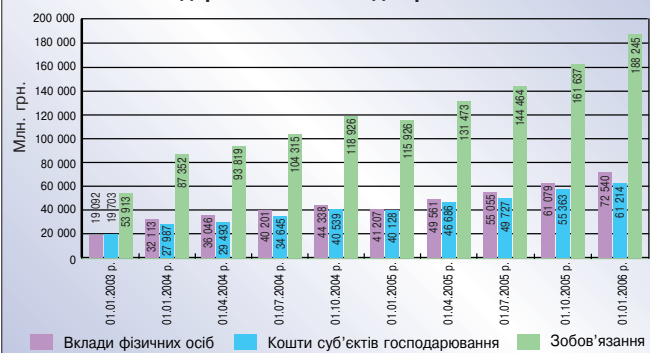
Щоквартальна динаміка доходів та витрат банків України

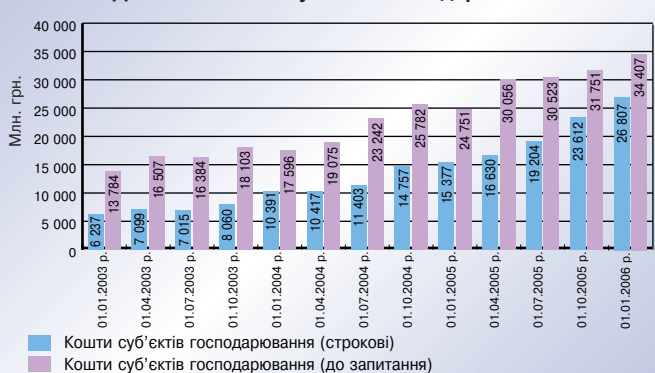
Динаміка вкладів фізичних осіб

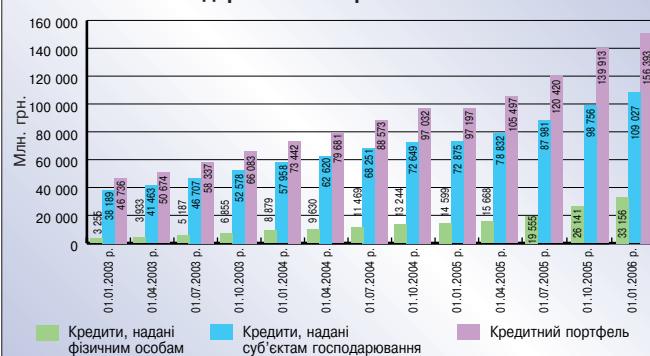
Динаміка зобов'язань, коштів суб'єктів господарювання та вкладів фізичних осіб

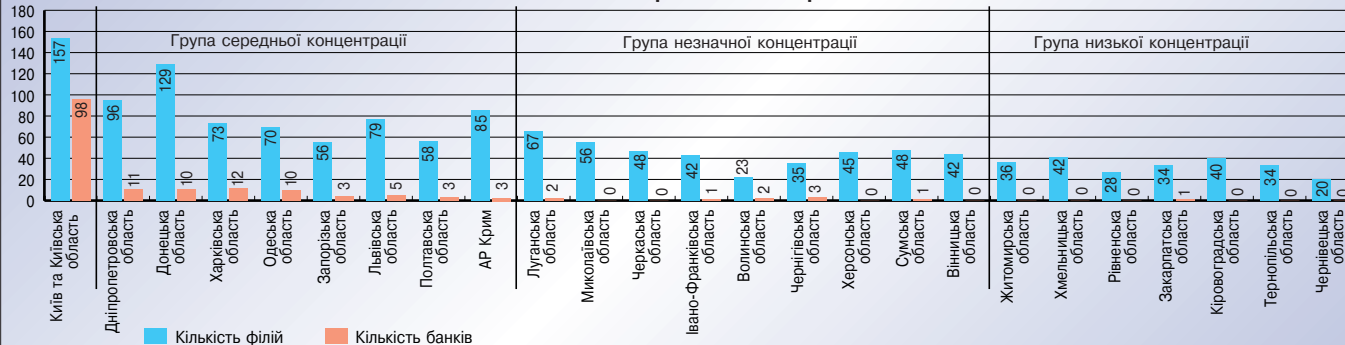
Динаміка коштів суб'єктів господарювання

Динаміка кредитного портфеля, кредитів, наданих суб'єктам господарювання та фізичним особам

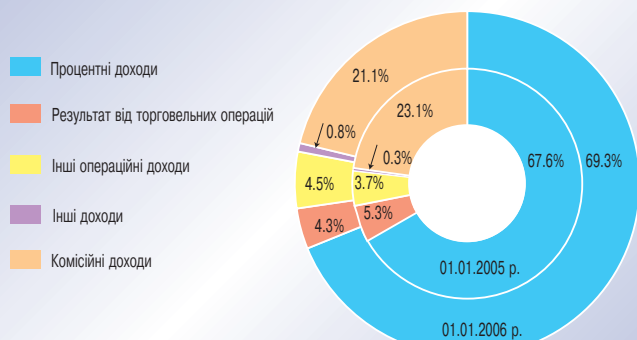
Кількість банків та філій банків за регіонами

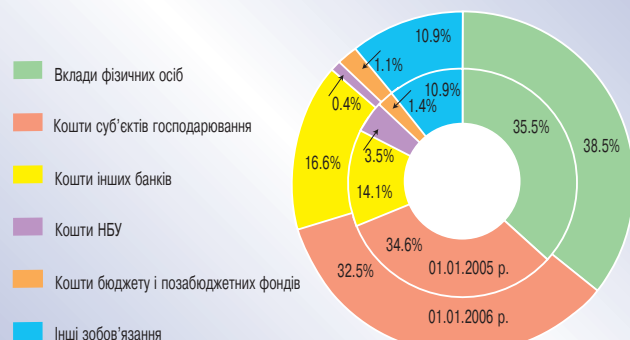
За станом на 01.01.2006 р.

* За оперативними даними.

Структура доходів

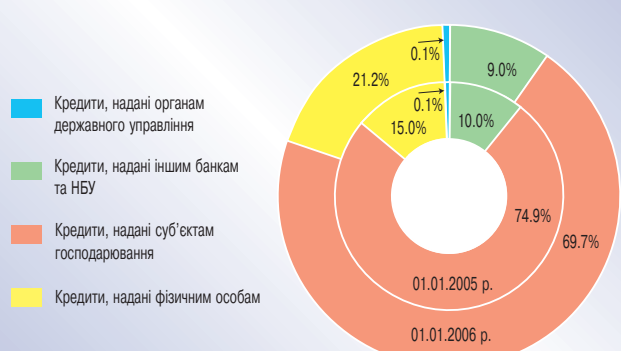
Структура зобов'язань

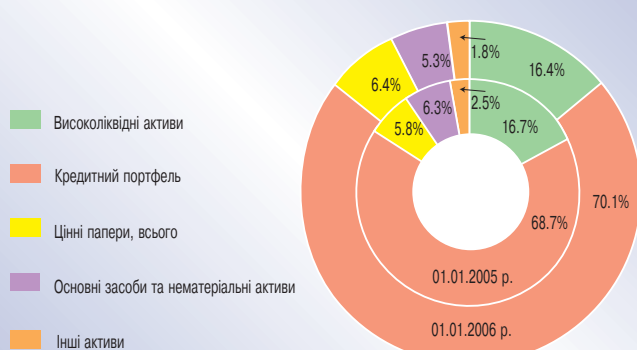
Структура витрат

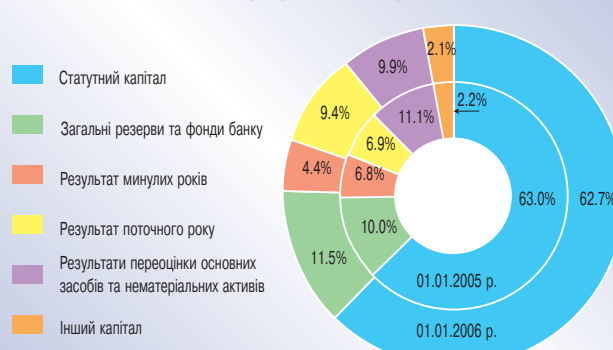
Структура кредитного портфеля

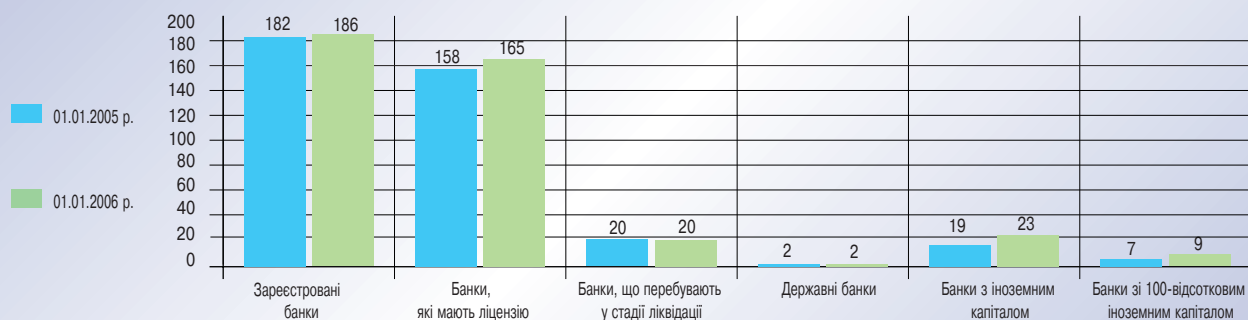
Структура активів

Структура капіталу

Кількість банків в Україні

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Удосє банкiра/

Офіційний курс гривні щодо євро, долара США та російського рубля
у 2005 році, встановлений Національним банком України

ЄВРО

За 100 EUR

Число	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
01	721.7466	691.3373	702.4884	684.5770	651.7025	622.7155	611.2506	610.6965	615.9990	609.1815	607.1615	594.3345
02	721.7466	690.8739	700.2894	684.5770	651.7025	618.1254	611.2506	617.0595	625.5940	609.1815	606.4040	593.1225
03	721.7466	692.4681	694.1696	684.5770	651.7025	619.8947	611.2506	616.9585	625.5940	608.1210	605.5960	593.1225
04	721.7466	689.2220	696.4480	684.3130	654.3285	619.8947	610.9979	621.5540	625.5940	602.6165	608.0705	593.1225
05	721.7466	689.2220	694.8327	680.2095	654.1265	619.8947	601.2417	622.1095	633.3205	602.8690	608.0705	590.6985
06	701.5596	689.2220	694.8327	676.3552	654.1770	621.2090	600.6857	622.1095	633.1690	603.3235	608.0705	594.2335
07	701.5596	686.9036	694.8327	678.3650	654.1770	620.3496	602.2022	622.1095	630.3915	609.0805	602.6165	595.0415
08	701.5596	680.7962	694.8327	681.6495	654.1770	621.0067	604.4264	625.4930	628.7755	609.0805	597.1120	591.3550
09	701.5596	676.5048	694.8327	681.6495	654.1770	622.9782	604.4264	624.6850	627.1090	609.0805	592.9205	594.0820
10	699.3581	676.3605	707.0044	681.6495	653.8235	618.6814	604.4264	624.5335	627.1090	613.2720	592.7690	594.0820
11	695.0879	677.1427	710.2881	675.5613	649.1270	618.6814	601.7472	625.0385	627.1090	610.4440	593.9810	594.0820
12	697.2099	677.1427	710.2881	683.4420	650.5410	618.6814	606.9033	626.4525	626.9575	607.1110	593.9810	595.1425
13	696.9977	677.1427	710.2881	683.8550	644.9355	618.1760	614.9913	626.4525	621.8065	606.4040	593.9810	602.2125
14	701.9179	681.2379	710.5114	679.7618	644.9355	609.7341	615.9012	626.4525	619.9380	604.9900	590.6985	602.2125
15	701.9179	687.1732	708.0340	673.8192	644.9355	612.1605	609.9869	629.0785	621.8570	604.9900	591.5065	607.0100
16	701.9179	689.7699	708.4960	673.8192	638.0675	610.0880	609.9869	624.8870	617.2615	604.9900	589.1835	605.9495
17	694.4121	691.0026	707.9265	673.8192	637.1080	612.4132	609.9869	621.8065	617.2615	605.9495	589.6885	605.9495
18	694.0938	691.0556	708.0975	673.6398	638.1180	612.4132	610.2901	620.9480	617.2615	607.1110	590.4460	605.9495
19	692.7546	691.0556	708.0975	676.8774	637.3605	612.4132	609.3297	616.7565	618.2715	602.8185	590.4460	605.1415
20	693.9616	691.0556	708.0975	674.4924	638.4210	612.4132	604.8307	616.7565	613.0195	603.4750	590.4460	604.8385
21	686.1513	690.9496	702.6583	658.9745	638.4210	615.5473	609.1815	616.7565	613.7770	603.6265	589.7895	603.7275
22	686.1513	691.7975	698.3591	659.4290	638.4210	611.2506	615.4435	615.2415	617.3625	603.6265	596.4555	599.5360
23	686.1513	699.1103	697.0629	659.4290	636.6535	612.2111	615.4435	617.6655	617.3120	603.6265	590.9005	597.0110
24	687.5834	699.6402	689.1444	659.4290	633.6740	609.9363	615.4435	617.6655	617.3120	606.6060	594.6880	597.0110
25	692.9937	702.6474	685.5924	660.3885	637.1585	610.7451	613.2215	617.7665	617.3120	603.1720	595.0415	597.0110
26	690.8590	702.6474	685.5924	654.7830	634.4820	610.7451	609.2825	619.7360	611.9590	606.8585	595.0415	598.8795
27	689.7982	702.6474	685.5924	655.5405	632.4115	610.7451	605.3435	619.7360	607.5655	608.9795	595.0415	598.8795
28	690.8990	697.6134	685.5924	652.4600	632.4115	610.7451	605.4950	619.7360	606.2525	612.5650	594.0315	598.5260
29	690.8990		685.5924	651.7025	632.4115	610.7451	611.0500	621.5035	607.8685	612.5650	592.1630	601.7580
30	690.8990		682.6091	651.7025	633.8255	609.3297	611.0500	620.5945	609.1815	612.5650	595.5465	597.1625
31	691.3634		683.4939		629.8360		611.0500	615.1405		612.9690		597.1625

ДОЛАР США

За 100 USD

Число	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
01	530.5400	530.3700	529.9000	528.0600	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
02	530.5400	530.3400	529.8800	528.0600	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
03	530.5400	530.1800	529.8600	528.0600	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
04	530.5400	530.1300	529.8600	528.0600	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
05	530.5400	530.1300	529.8000	527.9900	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
06	530.5200	530.1300	529.8000	527.9900	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
07	530.5200	530.1000	529.8000	527.5000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
08	530.5200	530.0500	529.8000	527.4700	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
09	530.5200	530.0100	529.8000	527.4700	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
10	530.5000	529.9800	529.7500	527.4700	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
11	530.4800	529.9700	529.7100	527.0000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
12	530.4800	529.9700	529.7100	526.9000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
13	530.4800	529.9700	529.7100	526.6500	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
14	530.4700	529.9400	529.6000	526.0500	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
15	530.4700	529.9400	529.4900	525.6000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
16	530.4700	529.9400	529.4000	525.6000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
17	530.4500	529.9100	529.3700	525.6000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
18	530.4500	529.9100	529.3000	523.5000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
19	530.4400	529.9100	529.3000	522.0000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
20	530.4300	529.9100	529.3000	519.0000	505.0000	505.5000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
21	530.4200	529.9100	529.1500	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
22	530.4200	529.9100	529.1000	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
23	530.4200	529.9100	529.0800	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000

Число	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
24	530.4200	529.9100	528.0800	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
25	530.4200	529.9000	528.1100	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
26	530.4100	529.9000	528.1100	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
27	530.4100	529.9000	528.1100	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
28	530.4000	529.9000	528.1100	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
29	530.4000		528.1100	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
30	530.4000		528.0900	505.0000	505.0000	505.5000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
31	530.3900		528.0800		505.0000		505.0000	505.0000		505.0000		505.0000

РОСІЙСЬКИЙ РУБЛЬ

За 10 RUR

Число	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
01	1.9119	1.8865	1.9129	1.8958	1.8169	1.7911	1.7657	1.7636	1.7684	1.7720	1.7717	1.7547
02	1.9119	1.8964	1.9123	1.8958	1.8169	1.7869	1.7657	1.7660	1.7742	1.7720	1.7669	1.7525
03	1.9119	1.8958	1.9129	1.8958	1.8169	1.7815	1.7657	1.7668	1.7742	1.7698	1.7669	1.7525
04	1.9119	1.8926	1.9112	1.8938	1.8183	1.7815	1.7626	1.7655	1.7742	1.7649	1.7686	1.7525
05	1.9119	1.8926	1.9091	1.8929	1.8172	1.7815	1.7552	1.7728	1.7842	1.7631	1.7686	1.7435
06	1.9119	1.8926	1.9091	1.8898	1.8176	1.7814	1.7532	1.7728	1.7909	1.7648	1.7686	1.7415
07	1.9119	1.8943	1.9091	1.8925	1.8176	1.7781	1.7541	1.7728	1.7901	1.7706	1.7686	1.7467
08	1.9119	1.8847	1.9091	1.8968	1.8176	1.7791	1.7533	1.7771	1.7907	1.7706	1.7560	1.7458
09	1.9119	1.8803	1.9147	1.8968	1.8176	1.7814	1.7533	1.7759	1.7872	1.7706	1.7511	1.7426
10	1.9118	1.8838	1.9224	1.8968	1.8175	1.7771	1.7533	1.7795	1.7872	1.7746	1.7518	1.7426
11	1.9117	1.8870	1.9288	1.8903	1.8175	1.7771	1.7529	1.7786	1.7872	1.7737	1.7527	1.7426
12	1.8976	1.8870	1.9288	1.8958	1.8155	1.7771	1.7604	1.7795	1.7875	1.7684	1.7527	1.7458
13	1.9027	1.8870	1.9288	1.8968	1.8121	1.7757	1.7679	1.7795	1.7809	1.7642	1.7527	1.7500
14	1.9035	1.8880	1.9284	1.8929	1.8121	1.7757	1.7695	1.7795	1.7791	1.7658	1.7487	1.7588
15	1.9035	1.8906	1.9270	1.8887	1.8121	1.7696	1.7633	1.7837	1.7834	1.7658	1.7520	1.7620
16	1.9035	1.8912	1.9258	1.8887	1.8085	1.7660	1.7633	1.7793	1.7801	1.7658	1.7504	1.7602
17	1.8981	1.8924	1.9258	1.8887	1.8021	1.7673	1.7633	1.7772	1.7801	1.7666	1.7512	1.7602
18	1.8967	1.8925	1.9275	1.8761	1.8040	1.7673	1.7658	1.7736	1.7801	1.7701	1.7489	1.7602
19	1.8868	1.8925	1.9275	1.8762	1.8032	1.7673	1.7630	1.7723	1.7843	1.7649	1.7489	1.7625
20	1.8838	1.8925	1.9275	1.8700	1.8061	1.7673	1.7598	1.7723	1.7745	1.7613	1.7489	1.7633
21	1.8836	1.8969	1.9254	1.8215	1.8061	1.7685	1.7612	1.7723	1.7778	1.7644	1.7508	1.7617
22	1.8836	1.8968	1.9209	1.8226	1.8061	1.7706	1.7657	1.7657	1.7793	1.7644	1.7550	1.7557
23	1.8836	1.9040	1.9186	1.8226	1.8054	1.7704	1.7657	1.7666	1.7807	1.7644	1.7528	1.7510
24	1.8838	1.9040	1.9107	1.8226	1.7996	1.7663	1.7657	1.7666	1.7807	1.7678	1.7579	1.7510
25	1.8933	1.9099	1.9067	1.8211	1.8015	1.7626	1.7670	1.7689	1.7807	1.7642	1.7571	1.7510
26	1.8956	1.9099	1.9067	1.8201	1.8012	1.7626	1.7602	1.7746	1.7762	1.7652	1.7571	1.7547
27	1.8875	1.9099	1.9067	1.8193	1.7995	1.7626	1.7603	1.7746	1.7691	1.7742	1.7571	1.7531
28	1.8941	1.9079	1.9058	1.8162	1.7995	1.7626	1.7577	1.7746	1.7677	1.7732	1.7541	1.7524
29	1.8941		1.8983	1.8169	1.7995	1.7626	1.7607	1.7750	1.7697	1.7732	1.7492	1.7567
30	1.8941		1.8975	1.8169	1.7983	1.7630	1.7607	1.7759	1.7720	1.7732	1.7577	1.7541
31	1.8886		1.8978		1.7977		1.7607	1.7691		1.7766		1.7541

**ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ,
ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ
(за грудень 2005 року)***

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	304.5495	18	470 MTL	100 мальтійських лір	1387.2502
2	986 BRL	100 бразильських реалів	226.3052	19	484 MXN	100 мексиканських нових песо	47.5809
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	110.7991	20	496 MNT	10000 монгольських тугриків	41.1573
4	410 KRW	10000 вонів Республіки Корея	4.8726	21	554 NZD	100 новозеландських доларів	354.7031
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.1749	22	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.4483
6	981 GEL	100 грузинських ларі	282.1229	23	604 PEN	100 перуанських нових сол	148.6606
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	65.1290	24	642 ROL	100 румунських леїв	163.2708
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	87.6538	25	705 SIT	100 словенських толарів	2.4866
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	107.5429	26	682 SAR	100 саудівських ріялів	134.6559
10	356 INR	1000 індійських рупій	110.2861	27	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.6725
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5567	28	901 TWD	100 нових тайваньських доларів	15.0513
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.3436	29	972 TJS	100 таджицьких сомоні	158.0347
13	196 CYP	100 кіпрських фунтів	1038.4420	30	952 XOF	1000 франків КФА	9.0324
14	417 KGS	100 киргизьких сомів	12.2605	31	152 CLP	1000 чилійських песо	9.6402
15	414 KWD	100 кувейтських динарів	1729.4521	32	191 HRK	100 хорватських кун	80.0685
16	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.3599	33	255	100 доларів США за розр. із Індією	404.0000
17	434 LYD	100 лівійських динарів	371.1052				

* Курс встановлено з 01.12.2005 року.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти						
			01.12.2005 р.	02.12.2005 р.	03.12.2005 р.	04.12.2005 р.	05.12.2005 р.	
1	036 AUD	100 австралійських доларів	373.2085	374.1626	374.1626	374.1626	375.7624	
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	871.2666	872.4956	872.4956	872.4956	871.9441	
3	031 AZM	10000 азербайджанських манатів	10.9926	10.9974	10.9974	10.9974	10.9974	
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	
5	208 DKK	100 датських крон	79.7368	79.5753	79.5753	79.5753	79.2629	
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	
7	233 EEK	100 естонських крон	37.9849	37.9074	37.9074	37.9074	37.7525	
8	352 ISK	100 ісландських крон	7.9894	7.9721	7.9721	7.9721	7.9044	
9	124 CAD	100 канадських доларів	432.5264	432.2105	432.2105	432.2105	433.9542	
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	3.7636	3.7658	3.7658	3.7658	3.7718	
11	428 LVL	100 латвійських латів	847.3154	847.3154	847.3154	847.3154	843.0718	
12	440 LTL	100 литовських літів	172.4727	172.2785	172.2785	172.2785	171.3607	
13	498 MDL	100 молдовських лейв	39.3882	39.3636	39.3636	39.3636	39.3462	
14	578 NOK	100 норвезьких крон	74.5574	74.4007	74.4007	74.4007	74.6114	
15	985 PLN	100 польських злотих	152.0620	151.6937	151.6937	151.6937	152.2890	
16	643 RUB	10 російських рублів	1.7547	1.7525	1.7525	1.7525	1.7435	
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	298.2858	298.8625	298.8625	298.8625	298.5286	
18	703 SKK	100 словацьких крон	15.6845	15.6521	15.6521	15.6521	15.6055	
19	792 TRL	100 турецьких лір	371.7844	371.0262	371.0262	371.0262	371.1350	
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	23.5222	23.4214	23.4214	23.4214	23.4125	
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4324	0.4324	0.4324	0.4324	0.4324	
23	203 CZK	100 чеських крон	20.5418	20.4822	20.4822	20.4822	20.4224	
24	752 SEK	100 шведських крон	62.3829	62.3270	62.3270	62.3270	62.6669	
25	756 CHF	100 швейцарських франків	383.8130	383.4761	383.4761	383.4761	382.6511	
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	62.4969	62.5015	62.5015	62.5015	62.4954	
27	392 JPY	1000 японських єн	42.2113	42.0118	42.0118	42.0118	41.7868	
28	978 EUR	100 євро	594.3345	593.1225	593.1225	593.1225	590.6985	
29	960 XDR	100 СПЗ	719.1888	718.6781	718.6781	718.6781	716.6363	
			16.12.2005 р.	17.12.2005 р.	18.12.2005 р.	19.12.2005 р.	20.12.2005 р.	21.12.2005 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	378.1040	378.1040	378.1040	375.3514	375.4429	373.1089
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	895.4478	895.4478	895.4478	893.2637	901.4524	890.1909
3	031 AZM	10000 азербайджанських манатів	10.9998	10.9998	10.9998	10.9998	10.9974	10.9950
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
5	208 DKK	100 датських крон	81.3169	81.3169	81.3169	81.2042	81.1319	80.9590
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	38.7272	38.7272	38.7272	38.6756	38.6562	38.5852
8	352 ISK	100 ісландських крон	8.0998	8.0998	8.0998	8.1042	8.0122	7.9848
9	124 CAD	100 канадських доларів	436.3116	436.3116	436.3116	436.6100	434.1362	430.6188
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	3.7751	3.7751	3.7751	3.7751	3.7751	3.7782
11	428 LVL	100 латвійських латів	861.7747	861.7747	861.7747	860.3066	863.2479	861.7747
12	440 LTL	100 литовських літів	175.7011	175.7011	175.7011	175.2681	175.7439	175.2438
13	498 MDL	100 молдовських лейв	39.3268	39.3268	39.3268	39.3305	39.3330	39.3311
14	578 NOK	100 норвезьких крон	76.1291	76.1291	76.1291	75.9417	75.5010	75.1559
15	985 PLN	100 польських злотих	157.6146	157.6146	157.6146	156.2865	156.8646	157.3887
16	643 RUB	10 російських рублів	1.7602	1.7602	1.7602	1.7625	1.7633	1.7617
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	302.9293	302.9293	302.9293	302.5556	303.4205	303.6095
18	703 SKK	100 словацьких крон	15.9805	15.9805	15.9805	15.9353	15.9135	15.9274
19	792 TRL	100 турецьких лір	374.5053	374.5053	374.5053	373.8903	374.2812	373.8019
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	23.9819	23.9819	23.9819	23.9064	23.9398	24.0290
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4301	0.4301	0.4301	0.4301	0.4290	0.4290
23	203 CZK	100 чеських крон	20.9295	20.9295	20.9295	20.8490	20.9055	20.8577
24	752 SEK	100 шведських крон	64.3395	64.3395	64.3395	63.8402	64.1432	64.3036
25	756 CHF	100 швейцарських франків	392.9634	392.9634	392.9634	391.4240	390.0926	388.9746
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	62.5464	62.5464	62.5464	62.5503	62.5542	62.5464
27	392 JPY	1000 японських єн	43.5059	43.5059	43.5059	43.4478	43.4386	43.3214
28	978 EUR	100 євро	605.9495	605.9495	605.9495	605.1415	604.8385	603.7275
29	960 XDR	100 СПЗ	729.3272	729.3272	729.3272	728.4025	728.9524	727.7024

щодо іноземних валют, України щоденно (за грудень 2005 року)

Офіційний курс

06.12.2005 р.	07.12.2005 р.	08.12.2005 р.	09.12.2005 р.	10.12.2005 р.	11.12.2005 р.	12.12.2005 р.	13.12.2005 р.	14.12.2005 р.	15.12.2005 р.
378.5409	380.3640	376.9954	376.9078	376.9078	376.9078	378.8545	380.4008	380.6172	381.9595
877.3564	876.2853	873.6224	880.1867	880.1867	880.1867	884.0501	893.0928	893.1591	894.8990
10.9950	10.9950	10.9950	10.9998	10.9998	10.9998	11.0022	11.0022	10.9974	10.9974
0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
79.7404	79.8671	79.3840	79.7522	79.7522	79.7522	79.8903	80.8480	80.8371	81.4757
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
37.9784	38.0301	37.7945	37.9688	37.9688	37.9688	38.0365	38.4884	38.4884	38.7950
7.8582	7.8028	7.7769	7.8086	7.8086	7.8086	7.8837	7.9954	8.0050	8.1129
436.9685	437.3054	433.9902	434.3657	434.3657	434.3657	435.5232	438.0683	438.3234	440.6286
3.7684	3.7636	3.7667	3.7661	3.7661	3.7661	3.7658	3.7681	3.7687	3.7723
840.2662	847.3154	845.8961	841.6667	841.6667	841.6667	848.7395	850.1684	858.8435	861.7747
171.0473	172.3549	171.9032	171.7570	171.7570	171.7570	172.4432	173.0460	174.8736	175.7072
39.3511	39.3437	39.3498	39.3458	39.3458	39.3458	39.3403	39.3382	39.3345	39.3287
75.2766	75.5608	74.6095	74.9630	74.9630	74.9630	75.0779	75.4889	75.7309	76.3439
153.8070	155.3106	154.0629	153.9352	153.9352	153.9352	154.3059	156.8793	157.2397	158.0385
1.7415	1.7467	1.7458	1.7426	1.7426	1.7426	1.7458	1.7500	1.7588	1.7620
299.4223	299.3769	299.3142	299.5422	299.5422	299.5422	300.0315	300.3104	301.6039	302.0702
15.7101	15.7439	15.6360	15.6255	15.6255	15.6255	15.6509	15.8394	15.9080	16.0563
372.0004	372.8097	371.9682	371.3941	371.3941	371.3941	372.2432	373.6273	374.5103	375.8576
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
23.6013	23.5390	23.3322	23.2381	23.2381	23.2381	23.2414	23.6672	23.8198	24.0657
0.4312	0.4312	0.4312	0.4312	0.4312	0.4312	0.4312	0.4301	0.4301	0.4301
20.5234	20.5605	20.4014	20.4166	20.4166	20.4166	20.4953	20.7017	20.7609	20.9415
63.0533	63.3954	62.9443	63.0547	63.0547	63.0547	63.1625	63.7903	63.7836	64.3019
384.8164	386.1398	383.9718	386.0935	386.0935	386.0935	386.5064	390.7173	390.2109	393.6256
62.4938	62.5155	62.5224	62.5155	62.5155	62.5155	62.5271	62.5232	62.5379	62.5418
41.7915	41.7163	41.7388	41.8899	41.8899	41.8899	41.9085	41.9777	41.9748	42.6781
594.2335	595.0415	591.3550	594.0820	594.0820	594.0820	595.1425	602.2125	602.2125	607.0100
717.8618	718.3295	717.0291	719.5167	719.5167	719.5167	720.3552	722.5630	723.6336	727.3817

22.12.2005 р.	23.12.2005 р.	24.12.2005 р.	25.12.2005 р.	26.12.2005 р.	27.12.2005 р.	28.12.2005 р.	29.12.2005 р.	30.12.2005 р.	31.12.2005 р.
370.4498	369.1862	369.1862	369.1862	368.0882	368.0882	368.0745	368.7243	368.6871	368.6871
883.0341	876.6681	876.6681	876.6681	876.3235	876.3235	876.3833	876.8148	867.5904	867.5904
10.9926	10.9974	10.9974	10.9974	10.9974	11.0022	10.9998	10.9974	10.9974	10.9974
0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
80.3937	80.0401	80.0401	80.0401	80.2917	80.2917	80.2260	80.6538	80.0625	80.0625
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
38.3173	38.1560	38.1560	38.1560	38.2754	38.2754	38.2528	38.4593	38.1656	38.1656
7.9493	7.8845	7.8845	7.8845	7.9238	7.9238	7.9328	7.9356	7.9262	7.9262
430.7630	432.6480	432.6480	432.6480	432.6539	432.6539	432.7111	431.4296	432.8519	432.8519
3.7805	3.7839	3.7839	3.7839	3.7825	3.7782	3.7771	3.7749	3.7692	3.7692
853.0405	850.1684	850.1684	850.1684	850.1684	853.0405	850.1684	851.6020	851.6020	851.6020
173.9460	173.0578	173.0578	173.0578	173.0578	173.0578	173.7126	174.3845	173.5276	173.5276
39.3345	39.3403	39.3403	39.3403	39.3443	39.3511	39.3526	39.3544	39.3569	39.3569
74.4811	74.3244	74.3244	74.3244	74.5896	74.5896	74.6478	74.9481	74.4917	74.4917
156.6063	155.6134	155.6134	155.6134	155.8770	155.8770	156.4447	156.5325	154.6973	154.6973
1.7557	1.7510	1.7510	1.7510	1.7547	1.7531	1.7524	1.7567	1.7541	1.7541
302.9796	302.0546	302.0546	302.0546	303.1073	303.1073	303.0205	303.0153	303.3592	303.3592
15.8394	15.8107	15.8107	15.8107	15.8728	15.8728	15.8739	15.9204	15.7687	15.7687
373.7057	372.5265	372.5265	372.5265	374.0659	374.0659	373.7517	374.3440	374.0916	374.0916
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
23.8678	23.7995	23.7995	23.7995	23.8123	23.8123	23.8115	23.9192	23.6491	23.6491
0.4290	0.4290	0.4290	0.4290	0.4290	0.4290	0.4280	0.4280	0.4280	0.4280
20.7065	20.6886	20.6886	20.6886	20.7031	20.7031	20.6995	20.8077	20.5847	20.5847
63.5775	63.2916	63.2916	63.2916	63.3065	63.3065	63.1670	63.7678	63.4577	63.4577
386.0751	383.9052	383.9052	383.9052	384.7356	384.7356	384.3357	386.2127	383.1649	383.1649
62.5271	62.5193	62.5193	62.5193	62.5294	62.5348	62.5464	62.5581	62.5705	62.5705
43.0763	42.9999	42.9999	42.9999	43.2904	43.2904	43.1806	43.1028	42.8288	42.8288
599.5360	597.0110	597.0110	597.0110	598.8795	598.8795	598.5260	601.7580	597.1625	597.1625
724.2864	722.5744	722.5744	722.5744	723.3268	723.3268	723.3268	724.5327	721.7791	721.7791

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Офіційний список банків реєстру банків, та перелік операцій, на ліцензію та письмовий дозвіл Національного

Повний перелік зареєстрованих банків України та основні відомості про них за станом на 1 січня 2006 року. Зауважуємо, що назви банків подано за орфографією їхніх статутів, примітки у колонці "Перелік операцій, на

№ п/п	Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Банки, що перебувають у стадії ліквідації (реорганізації)	Дата реєстрації банку
1	2	3	4	5	6
м. Київ і Київська область					
1	Акціонерний комерційний агропромисловий банк "Україна"	ВАТ	70 338 850	Банк перебуває у стадії ліквідації	27.09.1991 р.
2	Акціонерно-комерційний банк соціального розвитку "Укрсоцбанк"	ВАТ	70 000 000		27.09.1991 р.
3	Відкрите акціонерне товариство "Державний ощадний банк України"	ВАТ	301 000 000		31.12.1991 р.
4	Відкрите акціонерне товариство "Державний експортно-імпорتنний банк України"	ВАТ	744 000 000		23.01.1992 р.
5	Акціонерне товариство "Український інноваційний банк"	ВАТ	50 276 840		02.10.1991 р.
6	Акціонерний банк "АЖІО"	ВАТ	12 577 300		02.10.1991 р.
7	Відкрите акціонерне товариство "РОДОВІД БАНК"	ВАТ	100 000 000		07.10.1991 р.
8	Акціонерний комерційний банк "Легбанк"	ВАТ	39 000 000		08.10.1991 р.
9	Акціонерний банк "БРОКБІЗНЕСБАНК"	ВАТ	350 000 000		07.10.1991 р.
10	Відкрите акціонерне товариство "ФІНЕКСБАНК"	ВАТ	39 974 000		08.10.1991 р.
11	Акціонерний банк "Інко"	ВАТ	1 000 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	08.10.1991 р.
12	Акціонерний комерційний Український банк "Відродження"	ВАТ	682 537	Банк перебуває у стадії ліквідації	09.10.1991 р.
13	Акціонерний комерційний банк "Трансбанк"	ВАТ	40 042 000		09.10.1991 р.
14	Акціонерне товариство "Градобанк"	ВАТ	96 000 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	09.10.1991 р.
15	Акціонерний банк "Банк регіонального розвитку"	ВАТ	34 682 758		14.10.1991 р.
16	Акціонерний банк "АвтоАЗЗбанк"	ВАТ	36 000 000		21.10.1991 р.
17	Акціонерний банк "Таврика"	ВАТ	51 351 500		24.10.1991 р.
18	Банк "Фінанси та Кредит", товариство з обмеженою відповідальністю	ТОВ	419 000 000		30.10.1991 р.
19	Акціонерний банк "Енергобанк"	ВАТ	34 450 840		31.10.1991 р.
20	Акціонерний комерційний банк "ТАС-Комерцбанк"	ВАТ	232 600 000		31.10.1991 р.
21	"Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк "Експобанк"	ТОВ	55 500 000		26.12.1991 р.
22	Акціонерний банк "Старокиївський банк"	ЗАТ	20 900 000		31.12.1991 р.

¹ Перелік операцій, які підлягають ліцензуванню НБУ, опубліковано на сторінці 68.

України, включених до Державного здійснення яких банки отримали банківську банку України¹ на здійснення операцій

здійснення яких банки отримали письмовий дозвіл НБУ на здійснення операцій. Заходи впливу, які вжито до банків" викладено за орфографією відповідних рішень комісій із питань нагляду та регулювання діяльності банків.

За станом на 1 січня 2006 р.

Номер реєстрації	Юридична адреса	Банківська ліцензія		Письмовий дозвіл на здійснення операцій		Перелік операцій, на здійснення яких банки отримали письмовий дозвіл НБУ на здійснення операцій ² . Заходи впливу, які вжито до банків
		Номер	Дата надання	Номер	Дата надання	
7	8	9	10	11	12	13
2	м. Київ, пров. Рильський, 10	—	—	—	—	—
3	м. Київ, вул. Ковпака, 29	5	29.12.2001 р.	5-2	29.07.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19, 20,21,22,23
4	м. Київ, вул. Госпітальна, 12-г	148	16.01.2002 р.	148-2	29.04.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,16,17,18,19,20,21,22; управління грошовими коштами та цінними паперами за дорученням клієнтів — фізичних осіб; видача поручительств, гарантій та інших зобов'язань за третіх осіб, що передбачають їх виконання у грошовій формі (для фізичних осіб)
5	м. Київ, вул. Горького, 127	2	25.12.2001 р.	2-3	15.02.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
9	м. Київ, вул. Інститутська, 12-а (керівництво — вул. Смирнова-Ласточкина, 10-а)	23	10.01.2002 р.	23-1	10.01.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
11	м. Київ, вул. Червоноармійська, 10	4	02.10.2001 р.	4-1	02.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
16	м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 17	27	11.10.2004 р.	27-3	04.03.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17, 18,19,20,21,22
17	м. Київ, вул. Жиланська, 27	45	04.12.2001 р.	45-3	25.07.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
18	м. Київ, просп. Перемоги, 41	138	03.12.2001 р.	138-3	01.09.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
19	м. Київ, просп. Повітрофлотський, 54	180	03.10.2005 р.	180-2	03.10.2005 р.	1,2,5,7,12,13,14,15,18,19,20,21
20	м. Київ, вул. Мечникова, 10/2	—	—	—	—	—
21	м. Київ, вул. Коцюбинського, 7-а	—	—	—	—	—
22	м. Київ, вул. Фізкультури, 9	33	04.12.2001 р.	33-2	17.03.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
23	м. Київ, вул. Анрі Барбюса, 9-а	—	—	—	—	—
29	м. Київ, вул. Дегтярівська, 8-а	107	24.12.2001 р.	107-2	21.10.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21,22
43	м. Київ, вул. Урицького, 45	106	29.12.2001 р.	106-1	29.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
53	м. Київ, вул. Тургенєвська, 26	167	04.12.2001 р.	167-2	26.09.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
63	м. Київ, вул. Артема, 60	28	20.01.2003 р.	28-2	14.09.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
68	м. Київ, вул. Лютеранська, 9/9	46	17.12.2001 р.	46-1	17.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11*,12,13,14,15,18,19,20,21,22; операцію 11 зупинено до встановлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних вимог — еквівалента 10 млн. євро
69	м. Київ, вул. Комінтерну, 30	38	11.10.2001 р.	38-2	25.07.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,23
75	м. Київ, вул. Золотоустівська, 2/4	15	03.03.2003 р.	15-2	03.10.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
79	м. Київ, вул. Микільсько-Ботанічна, 6/8	130	14.01.2002 р.	130-1	14.01.2002 р.	1,2,3,4*,5,6,7,13,14,15,18,19,20,21; операцію 4 зупинено до встановлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних вимог — еквівалента 5 млн. євро

² Цифра зі знаком "+" означає номер операції, на здійснення якої банк одержав право; зі знаком "—" втратив право, цифра із символом "*" означає номер операції, здійснення якої для даного банку певною мірою обмежене.

1	2	3	4	5	6
23	Відкрите акціонерне товариство Банк "Олімпійська Україна"	BAT	56 650 000		09.01.1992 р.
24	Відкрите акціонерне товариство "ТММ-Банк"	BAT	26 000 000		20.01.1992 р.
25	Відкрите акціонерне товариство "Український Професійний Банк"	BAT	70 000 000		30.01.1992 р.
26	Акціонерний комерційний банк "Альянс"	BAT	35 420 940		10.03.1992 р.
27	Акціонерний комерційний банк "Інтербанк"	BAT	30 000 000		23.03.1992 р.
28	Акціонерний поштово-пенсійний банк "Аваль"	BAT	1 500 000 000		27.03.1992 р.
29	Відкрите акціонерне товариство "Комерційний банк "Славутич"	BAT	42 160 467		16.05.1992 р.
30	Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський універсальний банк"	ТОВ	29 700 000		21.05.1992 р.
31	Відкрите акціонерне товариство Всеукраїнський Акціонерний Банк	BAT	52 500 000		02.07.1992 р.
32	Акціонерний комерційний банк "Інтерконтинентбанк"	BAT	75 698 000		16.07.1992 р.
33	Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк (закрите акціонерне товариство)	ЗАТ	200 175 000		26.08.1992 р.
34	Закрите акціонерне товариство "Український кредитний банк"	ЗАТ	125 560 000		30.10.1992 р.
35	Акціонерний комерційний банк "Мрія"	BAT	133 959 405		11.11.1992 р.
36	Відкрите акціонерне товариство "Український кредитно-торговий банк"	BAT	48 095 700		10.12.1992 р.
37	Відкрите акціонерне товариство "Банк "Український капітал"	BAT	40 000 000		25.12.1992 р.
38	Акціонерний комерційний банк "ПРАВЕКС-БАНК"	BAT	108 960 000		29.12.1992 р.
39	Товариство з обмеженою відповідальністю "Європейський банк розвитку та заощаджень"	ТОВ	26 240 000		13.01.1993 р.
40	Акціонерний банк "Аллонж"	BAT	50 000 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	29.01.1993 р.
41	Акціонерне товариство "ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК"	BAT	150 000 000		10.02.1993 р.
42	Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "ГАРАНТ"	BAT	41 421 000		24.03.1993 р.
43	Закрите акціонерне товариство "Альфа-Банк"	ЗАТ	127 000 000		24.03.1993 р.
44	Товариство з обмеженою відповідальністю "Український промисловий банк"	ТОВ	590 000 000		21.04.1993 р.
45	Акціонерний комерційний банк харчової промисловості України "Укрхарчпромбанк" АК	BAT	2 960 155	Банк перебуває у стадії ліквідації	28.04.1993 р.
46	Акціонерний банк "ДАМІАНА-БАНК"	ЗАТ	200 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	05.05.1993 р.
47	Комерційний акціонерний банк "ДЕНДІ"	BAT	6 874 871	Банк перебуває у стадії ліквідації	14.05.1993 р.
48	Відкрите акціонерне товариство Торговельно-фінансовий банк "Контракт"	BAT	36 225 645		18.05.1993 р.
49	Акціонерне товариство "Каліон Банк Україна"	ЗАТ	31 239 000		19.05.1993 р.
50	Акціонерний комерційний банк "Київ"	BAT	70 000 000		19.05.1993 р.
51	Відкрите акціонерне товариство Комерційний банк "Хрещатик"	BAT	172 000 000		19.05.1993 р.
52	Державно-акціонерний спеціалізований імпортно-експортний банк України "УКРСПЕЦІМPEКСБАНК"	BAT	25 000 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	11.06.1993 р.
53	Акціонерний комерційний банк "Аркада"	BAT	76 445 042		23.06.1993 р.
54	Відкрите акціонерне товариство акціонерний банк "Укргазбанк"	BAT	170 000 000		21.07.1993 р.
55	Акціонерний комерційний банк "Східно-Європейський банк"	BAT	45 000 000		27.08.1993 р.

Примітка 1. Зупинено до 01.04.2006 р.: операції 5,6,7,8,9,13,14,15,18,19,20; операцію 2 — у частині ведення рахунків фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) в іноземній валюті та фізичних осіб-нерезидентів у грошовій одиниці України; операцію 12 — у частині випуску цінних паперів власного боргу (крім субординованого боргу); операцію 21 — за договорами з фізичними особами; 1Л — у частині приймання вкладів (депозитів) від фізичних осіб, залучення міжбанківських вкладів (депозитів) і кредитів; 2Л — у частині відкриття та ведення поточних рахунків фізичних осіб, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них; обмежено здійснення банком кредитування обсягами, що досягнуті на визначену в рішенні дату; зупинено до становлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних та нормативних вимог: операції 3Л,3,4; операцію 1 — у частині розширення мережі пунктів обміну іноземної валюти.

Примітка 2. Зупинено до 25.01.2006 р.: операції 2Л,6Н,2,3,4,5,6,11,13,14,15; операцію 7 — у частині залучення іноземної валюти на валютному ринку України; 3Л — у частині надання кредитів, не забезпечених ліквідною заставою майна або майнових прав за коштами, розміщеними на депозитних рахунках банку, та в частині надання кредитів за врахованими векселями; 5Н,12 — у частині випуску цінних паперів власного боргу; операцію 8 — у частині залучення іноземної валюти на міжнародних ринках, крім субординованого боргу; 1Л — крім приймання вкладів (депозитів) від акціонерів та інших юридичних та фізичних осіб, що будуть спрямовані на покращення фінансового стану банку (за умови попереднього погодження операцій з ТУ); обмежено до 25.01.2006 р.: 3Л у частині надання кредитів суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам, обсягами, що фактично склалися за станом на визначену дату; загальний обсяг міжбанківських кредитів і депозитів розміром статутного капіталу банку, встановивши ліміт максимального розміру кредитів на одного позичальника

	7	8	9	10	11	12	13
	81	м. Київ, вул. Стельмаха, 10-а	207	27.11.2003 р.	207-2	19.11.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	82	м. Київ, вул. Панельна, 5	187	24.12.2001 р.	187-1	24.12.2001 р.	1,2,5,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	83	м. Київ, вул. Марини Раскової, 15	132	04.10.2001 р.	132-3	14.09.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
	89	м. Київ, просп. Відрадий, 73 (пошта — просп. Оболонський, 26)	97	17.12.2001 р.	97-2	30.05.2002 р.	1,2,5,7,12,13,14,15,18,19,20,21
	93	м. Київ, вул. Корольова, 5-а (пошта — Індустріальна, 27)	102	03.12.2001 р.	102-3	24.05.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	94	м. Київ, вул. Лескова, 9	10	03.12.2001 р.	10-4	30.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	110	м. Київ, вул. Фрунзе, 47	60	23.01.2003 р.	60-2	22.04.2003 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	114	м. Київ, просп. Павла Тичини, 8	175	17.02.2004 р.	175-3	18.10.2005 р.	1,2,5,7,13,14,18,19,20,21,22
	120	м. Київ, вул. Зоологічна, 5	35	03.12.2001 р.	35-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	124	м. Київ, вул. Воровського, 22	100	02.07.2003 р.	100-2	03.02.2004 р.	1*,2*,3*,4*,5*,6*,7*,8*,9*,12*,13*,14*,15*,18*,19*,20*,21*, 22,23; див. примітку 1
	125	м. Київ, пров. Шевченка, 12	1	31.10.2001 р.	1-2	29.07.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
	127	м. Київ, просп. Перемоги, 37	16	26.10.2001 р.	16-1	26.10.2001 р.	1,2*,3*,4*,5*,6*,7*,8*,11*,12*,13*,14*,15*,18,19,20,21,22; див. примітку 2
	128	м. Київ, вул. Гоголівська, 22-24	79	03.12.2001 р.	79-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	133	м. Київ, вул. Щербаківа, 35	25	14.03.2003 р.	25-3	30.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	138	м. Київ, просп. Перемоги, 67	26	21.03.2002 р.	26-1	21.03.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	139	м. Київ, вул. Кловський узвіз, 9/2	7	03.12.2001 р.	7-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	142	м. Київ, вул. В.Чорновола, 12-а (пошта — Жиланська, 29)	72	05.08.2003 р.	72-1	05.08.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	148	м. Київ, вул. Шота Руставелі, 5	—	—	—	—	—
	149	м. Київ, вул. Гончара, 41	99	16.01.2003 р.	99-3	16.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	157	м. Київ, Русанівська Набережна, 18	154	21.03.2003 р.	154-1	21.03.2003 р.	1,2*,3*,4*,5*,6*,7*,8*,12*,13*,14*,15*,18*,19*,20*,21*; див. примітку 3
	158	м. Київ, вул. Десятинна, 4/6	61	03.12.2001 р.	61-3	31.05.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	164	м. Київ, бульвар Лесі Українки, 26	67	13.12.2001 р.	67-3	26.01.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	165	м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 1	—	—	—	—	—
	166	м. Київ, вул. Воровського, 6	—	—	—	—	—
	167	м. Київ, вул. Щорса, 15, корпус 1	—	—	—	—	—
	168	м. Київ, вул. Воздвиженська, 58	161	27.05.2005 р.	161-2	27.05.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	169	м. Київ, вул. Володимирська, 23-а	111	12.07.2004 р.	111-2	12.07.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	171	м. Київ, вул. Б.Хмельницького, 16-22	14	06.12.2001 р.	14-1	05.04.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	172	м. Київ, вул. Хрещатик, 8-а	158	29.12.2001 р.	158-4	25.07.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	175	м. Київ, вул. Ярославів Вал, 36-а	—	—	—	—	—
	177	м. Київ, вул. Суворова, 4/6	80	11.01.2002 р.	80-2	09.08.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	183	м. Київ, вул. Єреванська, 1 (пошта — вул. Пушкінська, 42/4)	123	19.11.2001 р.	123-2	03.02.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	195	м. Київ, бул. Дружби народів, 17/5	51	03.12.2001 р.	51-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21

не більше 10% статутного капіталу банку-контрагента та не більше 10% розміру регулятивного капіталу банку; ІН — обсягами, що фактично склалися на визначену дату.

Примітка 3. Зупинено до 01.10.2006 р.: операції ІН,2Н,3,4,5,6,13,14,15,18,19,20,21; операцію 7 — у частині залучення від фізичних осіб іноземної валюти на валютному ринку України; операцію 8 — у частині залучення від фізичних осіб іноземної валюти на міжнародних ринках; операцію 2 — у частині ведення рахунків фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) в іноземній валюті та фізичних осіб-нерезидентів у грошовій одиниці України; операцію 12 — у частині проведення операцій з фізичними особами; ЗЛ — у частині надання кредитних коштів пов'язаним особам; приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб у частині приймання вкладів (депозитів) від фізичних осіб як у грошовій одиниці України, так і в іноземній валюті; відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у частині відкриття та ведення поточних рахунків фізичних осіб, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у грошовій одиниці України та в іноземній валюті; відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у частині відкриття та ведення поточних рахунків банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у грошовій одиниці України та в іноземній валюті; приймання вкладів (депозитів) від юридичних та фізичних осіб у частині залучення міжбанківських вкладів (депозитів) та міжбанківських кредитів в іноземній валюті та грошовій одиниці України.

1	2	3	4	5	6
56	БАТ "Фермерський земельний акціонерний банк"	БАТ	24 855 590		21.09.1993 р.
57	Відкрите акціонерне товариство Банк "БІГ Енергія"	БАТ	100 000 000		29.09.1993 р.
58	Акціонерний Банк "СТОЛИЧНИЙ"	БАТ	23 635 000		22.10.1993 р.
59	Акціонерний банк "Укоопспілка"	БАТ	32 243 530		25.10.1993 р.
60	Відкрите акціонерне товариство комерційний банк "Надра"	БАТ	80 941 500		26.10.1993 р.
61	Акціонерний банк "Національні інвестиції"	ЗАТ	21 000 000		09.11.1993 р.
62	Акціонерний банк "Діамант"	ЗАТ	100 000 000		17.11.1993 р.
63	Закрите акціонерне товариство "Європейський банк раціонального фінансування"	ЗАТ	150 000 000		24.11.1993 р.
64	Акціонерний комерційний банк "Юнекс"	БАТ	50 000 000		03.12.1993 р.
65	Акціонерний банк "МЕТА-БАНК"	ЗАТ	2 000 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	03.12.1993 р.
66	Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний Індустріальний Банк"	ТОВ	25 082 166		03.12.1993 р.
67	Акціонерний Банк "Синтез"	БАТ	63 800 000		24.12.1993 р.
68	Відкрите акціонерне товариство "Аграрний комерційний банк"	БАТ	26 000 000		24.12.1993 р.
69	Акціонерний комерційний банк "ОЛБанк"	ЗАТ	7 783 600	Банк перебуває у стадії ліквідації	26.01.1994 р.
70	Відкрите акціонерне товариство "Універсальний Банк Розвитку та Партнерства"	БАТ	80 000 000		26.01.1994 р.
71	Акціонерний комерційний банк "Форум"	БАТ	270 000 000		31.01.1994 р.
72	Відкрите акціонерне товариство "Міжнародний комерційний банк"	БАТ	35 041 000		31.01.1994 р.
73	Акціонерне товариство "Банк Велес"	БАТ	28 000 000		18.03.1994 р.
74	Акціонерний комерційний банк "Росток Банк"	ЗАТ	18 042 270	Банк перебуває у стадії ліквідації	25.03.1994 р.
75	Акціонерний банк "Експрес-Банк"	БАТ	49 613 300		12.04.1994 р.
76	Акціонерний комерційний банк "ТК КРЕДИТ"	БАТ	31 828 750		28.04.1994 р.
77	Акціонерний комерційний банк "Інтеграл"	БАТ	39 500 000		30.09.1994 р.
78	Акціонерний комерційний банк "Національний кредит"	ЗАТ	23 085 000		31.01.1996 р.
79	Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк "Укргазпромбанк"	БАТ	18 200 000		27.03.1996 р.
80	Акціонерний банк "Київська Русь"	ЗАТ	35 330 000		30.05.1996 р.
81	Закрите акціонерне товариство "ТАС-ІНВЕСТБАНК"	ЗАТ	127 232 530		07.06.1996 р.
82	Закрите Акціонерне Товариство "Банк Петрокоммерц-Україна"	ЗАТ	22 965 000		26.09.1996 р.
83	Акціонерний банк "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	БАТ	54 680 000		30.12.1996 р.
84	Відкрите акціонерне товариство "Кредитпромбанк"	БАТ	249 000 000		20.05.1997 р.
85	Відкрите акціонерне товариство "Перший Інвестиційний Банк"	БАТ	68 613 150		20.06.1997 р.
86	"Акціонерний Банк Креді Свісс Фьорст Бостон (Україна)"	ЗАТ	28 275 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	05.08.1997 р.
87	Акціонерний комерційний банк "ХФБ Банк Україна"	ЗАТ	109 834 200		02.09.1997 р.
88	Акціонерний банк "ІНГ Банк Україна"	ЗАТ	111 522 675		15.12.1997 р.
89	Акціонерний комерційний "Промислово-фінансовий банк"	БАТ	35 000 000		29.12.1997 р.
90	Акціонерний комерційний банк "Райффайзенбанк Україна"	ЗАТ	519 798 394		02.03.1998 р.
91	Акціонерний комерційний банк "Сітібанк (Україна)"	ЗАТ	50 000 000		11.05.1998 р.
92	Закрите акціонерне товариство "ПроКредит Банк"	ЗАТ	75 000 020		28.12.2000 р.
93	ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК НРБ"	ЗАТ	75 573 200		15.06.2001 р.
94	Закрите акціонерне товариство "ПРАЙМ-БАНК"	ЗАТ	25 600 000		30.07.2001 р.

Примітка 4. Зупинено на строк до прийняття та виконання програми фінансового оздоровлення: операції ІН,13,14,21; ІЛ — у частині приймання вкладів (депозитів) від юридичних та фізичних осіб, залучення міжбанківських вкладів (депозитів) та міжбанківських кредитів, крім приймання вкладів (депозитів) від акціонерів; відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у частині відкриття та ведення поточних рахунків фізичних осіб, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них, у грошовій одиниці України та в іноземній валюті.

	7	8	9	10	11	12	13
	198	м. Київ, вул. Предславинська, 28	109	08.05.2003 р.	109-2	09.01.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,13,14,18,19,20,21
	199	м. Київ, вул. Комінтерну, 15	41	04.10.2001 р.	41-1	04.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	202	м. Київ, просп. Возз'єднання, 15	114	11.01.2002 р.	114-1	11.01.2002 р.	13*,14* ,18,19,20, 21* ; див. примітку 4
	204	м. Київ, вул. Хрещатик, 7/11	17	05.01.2002 р.	17-1	05.01.2002 р.	1,2,5,7,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	205	м. Київ, вул. Артема, 15	21	23.08.2002 р.	21-2	04.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	210	м. Київ, вул. Володимирська, 54	78	14.12.2001 р.	78-1	14.12.2001 р.	1*,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21; операцію 1 обмежено до 23.05.2006 р. у частині здійснення валютно-обмінних операцій пунктами обміну іноземної валюти, які працюють на підставі агентських договорів
	212	м. Київ, Контрактова площа, 10-а	125	03.12.2001 р.	125-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	214	м. Київ, вул. Володимирська / пров. Рильський, 18/2	155	21.11.2005 р.	155-2	21.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,16,18,19,20,21
	216	м. Київ, вул. Почайнинська, 38/44	56	25.02.2002 р.	56-1	25.02.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8, 11* ,13,14,18,19,20,21; див. примітку 5
	217	м. Київ (вул. Мечникова, 18)	—	—	—	—	—
	219	м. Київ, вул. Воровського, 6	186	14.12.2001 р.	186-1	14.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9, 11* ,12,13,14,15,18,19,20,21; операцію 11 зупинено до встановлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних вимог — еквівалента 10 млн. євро
	221	м. Київ, вул. Івана Кудрі, 5 (пошта — Хрещатик, 32-а)	30	03.12.2001 р.	30-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	222	м. Київ, вул. Димитрова, 9-а	53	19.06.2002 р.	53-2	20.01.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	228	м. Київ, вул. Марини Раскової, 19	—	—	—	—	—
	229	м. Київ, вул. Дегтярівська, 48	140	04.10.2001 р.	140-3	29.07.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	231	м. Київ, бул. Верховної Ради, 7	62	03.12.2001 р.	62-3	10.06.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,23
	234	м. Київ, Контрактова площа, 4	91	29.12.2001 р.	91-2	29.10.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	239	м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 48	117	09.01.2002 р.	117-2	09.06.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,18,19,20,21,22,23
	240	м. Київ, бул. І.Лепсе, 4	—	—	—	—	—
	243	м. Київ, Повітрофлотський просп., 25	89	03.12.2001 р.	89-4	16.03.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22
	245	м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24	82	11.01.2002 р.	82-1	11.01.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	250	м. Київ, просп. Перемоги, 52/2	81	10.12.2001 р.	81-1	10.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8, 11* ,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23; операцію 11 зупинено до встановлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних вимог — еквівалента 10 млн. євро
	255	м. Київ, вул. Тургенєвська, 52/58	103	03.12.2001 р.	103-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	256	м. Київ, Дніпровська Набережна, 13	24	04.12.2001 р.	24-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,18,19,20,21
	258	м. Київ, вул. Хорива, 11-а	19	14.01.2002 р.	19-1	14.01.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	260	м. Київ, вул. Пушкінська, 42/4	40	26.10.2001 р.	40-2	01.07.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,18,19,20,21
	262	м. Київ, вул. Велика Житомирська, 20	108	09.04.2002 р.	108-1	09.04.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	264	м. Київ, просп. Червонозоряний, 132	171	29.12.2001 р.	171-2	05.04.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	266	м. Київ, бул. Дружби Народів, 38	174	24.09.2001 р.	174-2	11.09.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	267	м. Київ, Московський проспект, 6	178	03.09.2003 р.	178-1	03.09.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	268	м. Київ, вул. Велика Васильківська, 34	—	—	—	—	—
	269	м. Київ, вул. Ярославів Вал, 14-а	185	21.03.2002 р.	185-1	21.03.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,10,11,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	271	м. Київ, вул. Спаська, 30-а	190	04.12.2001 р.	190-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	272	м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24	189	04.12.2001 р.	189-2	22.07.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18, 19,20,21,22
	273	м. Київ, вул. Жиланська, 43	191	03.12.2001 р.	191-1	03.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	274	м. Київ, вул. Димитрова, 16-г	193	04.12.2001 р.	193-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,18,19,20,21
	276	м. Київ, вул. Боженка, 86	195	13.10.2003 р.	195-1	13.10.2003 р.	1,2,5,6,7,8,12,15,18,19,20
	277	м. Київ, вул. Володимирська, 46	198	03.11.2005 р.	198-1	03.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,22,23
	278	м. Київ, вул. Богданівська, 24	197	19.09.2001 р.	197-1	19.09.2001 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20

Примітка 5. Операцію 11 зупинено до встановлення стабільного (щоденно протягом місяця) розміру регулятивного капіталу банку відповідно до спеціальних ліцензійних вимог — еквівалента 10 млн. євро; зупинено строком до розгляду матеріалів наступного комплексного інспектування: приймання вкладів (депозитів) від фізичних осіб як у національній, так і в іноземній валюті; відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них у частині відкриття та ведення поточних рахунків фізичних осіб як у національній, так і в іноземній валюті.

1	2	3	4	5	6
95	Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕМ-БАНК"	ТОВ	36 000 000		06.08.2002 р.
96	Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний банк "Актив-банк"	ТОВ	37 000 000		06.08.2002 р.
97	Товариство з обмеженою відповідальністю "Фортуна-банк"	ТОВ	43 594 608		17.10.2002 р.
98	Товариство з обмеженою відповідальністю "Універсальний комерційний банк "Лідер"	ТОВ	23 000 000		29.01.2003 р.
99	Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк "АРМА"	ТОВ	35 000 000		14.10.2003 р.
100	Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний банк "Даніель"	ТОВ	34 250 000		27.11.2003 р.
101	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Столиця"	ТОВ	41 800 000		10.03.2004 р.
102	Закрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "Траст-капітал"	ЗАТ	33 250 000		10.03.2004 р.
103	Закрите акціонерне товариство "Український банк реконструкції та розвитку"	ЗАТ	32 000 000		19.03.2004 р.
104	Закрите акціонерне товариство "Український будівельно-інвестиційний банк"	ЗАТ	33 320 000		20.04.2004 р.
105	Комерційний банк "Українська фінансова група" — товариство з обмеженою відповідальністю	ТОВ	36 111 000		23.06.2004 р.
106	Товариство з обмеженою відповідальністю "Універсальний комерційний банк "Камбіо"	ТОВ	39 000 000		30.06.2004 р.
107	Закрите акціонерне товариство "Міжнародний Іпотечний Банк"	ЗАТ	37 167 201		13.01.2005 р.
108	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "ЄВРОБАНК"	ТОВ	22 500 000		18.01.2005 р.
109	Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	ТОВ	300 000 000		19.01.2005 р.
110	Закрите акціонерне товариство "Внешторгбанк (Україна)"	ЗАТ	80 000 000		21.01.2005 р.
111	Товариство з обмеженою відповідальністю "Банк інвестицій та заощаджень"	ТОВ	35 000 000		09.08.2005 р.
112	Товариство з обмеженою відповідальністю "БМ Банк"	ТОВ	62 907 850		08.12.2005 р.
Вінницька область					
—	—	—	—	—	—
Волинська область					
113(1)	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Західкомбанк"	ТОВ	27 500 000		11.03.1993 р.
114(2)	Банк Пекао (Україна) Товариство з обмеженою відповідальністю	ТОВ	41 247 156		28.02.1997 р.
Дніпропетровська область					
115(1)	Товариство з обмеженою відповідальністю "Діалогбанк"	ТОВ	50 450 000		04.01.1992 р.
116(2)	Закрите акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк"	ЗАТ	1 130 000 000		19.03.1992 р.
117(3)	Акціонерний комерційний банк "Новий"	ЗАТ	55 000 000		06.04.1992 р.
118(4)	Відкрите акціонерне товариство "Комерційний банк "Причорномор'я"	ВАТ	52 500 000		21.04.1993 р.
119(5)	Закрите акціонерне товариство комерційний банк "Кредит-Дніпро"	ЗАТ	73 705 792		07.07.1993 р.
120(6)	Закрите акціонерне товариство акціонерний банк "Радабанк"	ЗАТ	32 314 000		03.12.1993 р.
121(7)	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Земельний Капітал"	ТОВ	20 307 708		31.01.1994 р.
122(8)	Акціонерний комерційний банк "Прем'єрбанк"	ЗАТ	45 000 300	Банк перебуває у стадії ліквідації	22.06.1994 р.
123(9)	Закрите акціонерне товариство "Фінансовий Союз Банк"	ЗАТ	147 526 310		23.06.1994 р.
124(10)	Товариство з обмеженою відповідальністю "КласикБанк"	ТОВ	34 135 445		06.10.1995 р.
125(11)	ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК"	ЗАТ	37 141 000		18.10.1996 р.
126(12)	Закрите акціонерне товариство "Агробанк"	ЗАТ	50 000 000		17.10.2002 р.
Донецька область					
127(1)	Акціонерний банк "ІКАР-БАНК"	ВАТ	35 000 000		01.10.1991 р.
128(2)	Відкрите акціонерне товариство Комерційний банк "Південкомбанк"	ВАТ	41 280 000		03.10.1991 р.

	7	8	9	10	11	12	13
	280	м. Київ, вул. Артема, 103	203	17.02.2003 р.	203-4	25.02.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	281	м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 93	200	01.10.2002 р.	200-2	17.02.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,22
	282	м. Київ, вул. Боричів Тік, 35-В	201	27.11.2002 р.	201-4	18.10.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22
	285	м. Київ, просп. Перемоги, 65	222	30.12.2005 р.	—	—	—
	287	м. Київ, вул. Жилинська, 41-а	206	14.11.2003 р.	206-2	10.06.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,22
	289	м. Київ, вул. Саксаганського, 3, літера А	210	26.12.2003 р.	210-2	10.12.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,17,18,19,20,23
	290	м. Київ, просп. Героїв Сталінграда, 12-Г	212	23.04.2004 р.	212-1	23.04.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14
	291	м. Київ, вул. Підвисоцького, 7	211	15.04.2004 р.	211-1	15.04.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19, 20
	292	м. Київ, вул. Горького, 180 (пошта — просп. Перемоги, 39, під'їзд 1)	216	14.10.2004 р.	—	—	—
	293	м. Київ, бул. Лесі Українки, 30-в	213	20.09.2004 р.	213-1	20.09.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	294	м. Київ, вул. Михайлівська, 18-В	214	04.08.2004 р.	214-2	25.07.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	295	м. Київ, вул. Заньковецької / Станіславського, 3/1	215	13.08.2004 р.	215-1	13.08.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,22,23
	296	м. Київ, вул. Пимоненка, 13, корпус 4	217	31.01.2005 р.	217-1	31.01.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8
	297	м. Київ, вул. Фрунзе, 109/2	220	25.07.2005 р.	220-1	25.07.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	298	м. Київ, просп. Героїв Сталінграда, 21/38, літера А	219	08.04.2005 р.	219-2	14.12.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,22
	299	м. Київ, вул. Жилинська, 35	218	18.03.2005 р.	218-1	18.03.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	300	м. Київ, вул. Глибочицька, 17	221	04.11.2005 р.	221-1	04.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	301	м. Київ, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 94	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—
	153	м. Луцьк, просп. Перемоги, 15	71	19.10.2001 р.	71-1	19.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	265	м. Луцьк, вул. Данила Галицького, 14	176	31.10.2001 р.	176-2	16.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	80	м. Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 26, позиція 5	196	24.09.2001 р.	196-1	24.09.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	92	м. Дніпропетровськ, Набережна Перемоги, 50	22	04.12.2001 р.	22-2	29.07.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
	101	м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 93	112	14.12.2001 р.	112-3	16.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21; обмежено до 01.05.2006 р.: обсяг вкладень в цінні папери, які обліковуються за зазначеними в рішенні балансовими рахунками, на рівні визначеної рішенням суми; обсяг незабезпечених заставою кредитів (крім міжбанківських позик) на рівні не більше 20% регулятивного капіталу
	163	м. Дніпропетровськ, просп. Гагаріна, 33	88	31.05.2002 р.	88-2	16.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	180	м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 17	70	24.12.2002 р.	70-1	24.12.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
	220	м. Дніпропетровськ, просп. Кірова, 46	166	24.12.2001 р.	166-2	16.01.2003 р.	1,2,3,5,6,7,12,13,14,15,18,19,20,21
	236	м. Дніпропетровськ, просп. Пушкіна, 15	113	29.12.2001 р.	113-3	16.01.2003 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	247	м. Дніпропетровськ, вул. Мечникова, 18	—	—	—	—	—
	248	м. Дніпропетровськ, вул. Артема, 94	208	15.04.2004 р.	208-1	15.04.2004 р.	1,2,3,5,6,7,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	254	м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 39-а	110	31.10.2001 р.	110-3	23.04.2004 р.	1,2,3,5,6,7,12,13,14,18,19,20,21
	263	Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Нарвська, 11-а	177	27.12.2005 р.	177-3	27.12.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
	283	м. Дніпропетровськ, вул. Курсантська, 24	204	24.12.2002 р.	204-2	22.04.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,17,18,19,20,21,22
	6	м. Донецьк, просп. Ілліча, 100-а	55	03.01.2002 р.	55-2	23.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	12	м. Донецьк, просп. Ватутіна, 33-а	44	17.02.2003 р.	44-2	17.02.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23

1	2	3	4	5	6
129(3)	Донецький акціонерний банк "Донвуглекомбанк"	ВАТ	2 300 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	01.10.1991 р.
130(4)	Відкрите акціонерне товариство "Акціонерно-комерційний банк "Капітал"	ВАТ	37 000 000		31.10.1991 р.
131(5)	Закрите акціонерне товариство з іноземними інвестиціями та участю українського капіталу "Перший Український Міжнародний банк"	ЗАТ	23 000 000		23.12.1991 р.
132(6)	Товариство з обмеженою відповідальністю "Банк Фамільний"	ТОВ	32 070 476		27.12.1991 р.
133(7)	Закрите акціонерне товариство "Донгорбанк"	ЗАТ	194 400 000		06.04.1992 р.
134(8)	Акціонерний банк "Український Бізнес Банк"	ВАТ	27 160 000		19.05.1993 р.
135(9)	Відкрите акціонерне товариство комерційний банк з іноземним капіталом "Промекономбанк"	ВАТ	43 200 019		25.08.1993 р.
136(10)	Товариство з обмеженою відповідальністю "Банк Перспектива"	ТОВ	35 295 024		28.10.2002 р.
137(11)	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Український фінансовий світ"	ТОВ	68 262 796		12.11.2003 р.
Житомирська область					
—	—	—	—	—	—
Закарпатська область					
138(1)	Закарпатський акціонерний комерційний банк "Лісбанк"	ВАТ	762 823	Банк перебуває у стадії ліквідації	04.10.1991 р.
139(2)	Товариство з Обмеженою Відповідальністю Комерційний банк "Коопінвестбанк"	ТОВ	53 080 000		16.12.1992 р.
Запорізька область					
140(1)	Акціонерний комерційний банк "Індустріалбанк"	ВАТ	100 584 450		16.10.1991 р.
141(2)	КОМЕРЦІЙНИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК "СЛОВ'ЯНСЬКИЙ"	ВАТ	24 012 787	Банк перебуває у стадії ліквідації	21.10.1991 р.
142(3)	Акціонерний банк "ТАС-Бізнесбанк"	ВАТ	35 000 000		21.10.1991 р.
143(4)	Акціонерний банк "Металург"	ЗАТ	13 250 580		12.07.1993 р.
144(5)	Акціонерне товариство "Наш банк"	ВАТ	22 542 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	17.11.1993 р.
Івано-Франківська область					
145(1)	Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "Прикарпаття"	ВАТ	20 000 000		22.10.1991 р.
Кіровоградська область					
—	—	—	—	—	—
АР Крим і м. Севастополь					
146(1)	Відкрите акціонерне товариство "Об'єднаний комерційний банк"	ВАТ	30 065 640		23.12.1991 р.
147(2)	АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ"	ВАТ	36 007 000		22.06.1992 р.
148(3)	Акціонерний Банк "Морський"	ВАТ	34 461 275		17.05.1994 р.
Луганська область					
149(1)	Акціонерний банк "Український комунальний банк"	ВАТ	28 700 000		10.08.1993 р.
150(2)	Товариство з обмеженою відповідальністю "Східно-промисловий комерційний банк"	ТОВ	33 200 000		13.09.1995 р.
Львівська область					
151(1)	Відкрите акціонерне товариство "Електрон Банк"	ВАТ	40 000 000		10.10.1991 р.
152(2)	Відкрите акціонерне товариство "Селянський комерційний банк "Дністер"	ВАТ	41 500 000		14.10.1991 р.
153(3)	Закрите акціонерне товариство Акціонерно-комерційний банк "Львів"	ЗАТ	17 305 338		14.10.1991 р.
154(4)	Комерційний банк "ГАЛС"	ТОВ	604 422	Банк перебуває у стадії ліквідації	14.10.1991 р.
155(5)	Акціонерне товариство "Кредит Банк (Україна)"	ВАТ	143 549 469		31.03.1992 р.
156(6)	Відкрите акціонерне товариство "Банк Універсальний"	ВАТ	55 000 000		20.01.1994 р.
Миколаївська область					
—	—	—	—	—	—

Примітка 6. Обмежено до 20.01.2006 р. на рівні, визначеному в рішенні: загальний обсяг коштів фізичних осіб (включаючи кошти на вимогу, строкові кошти та нараховані витрати за цими коштами) як у національній, так і в іноземній валюті; дебіторську заборгованість; надання гарантій та поручительств; встановлено обмеження до 20.01.2006 р. щодо виконання кредитних договорів; зупинено до 20.01.2006 р.: продаж активів з відстрочкою платежу, в тому

	7	8	9	10	11	12	13
	7	м. Донецьк, вул. Артема, 63	—	—	—	—	—
	65	м. Донецьк, вул. Артема, 63	122	29.12.2001 р.	122-3	14.09.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	73	м. Донецьк, вул. Університетська, 2-а	8	04.12.2001 р.	8-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	78	м. Донецьк, просп. Миру, 59	145	27.12.2004 р.	145-3	27.12.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	99	м. Донецьк, вул. Артема, 38	85	15.03.2002 р.	85-2	08.08.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	170	м. Донецьк, вул. Артема, 125	104	10.02.2004 р.	104-1	10.02.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	194	м. Донецьк, просп. Ленінський, 4	182	11.02.2003 р.	182-1	11.02.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20,21
	284	м. Донецьк, вул. Челюскінців, 202-а	202	06.12.2002 р.	202-2	28.03.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,12,13,14,15,16,18,19,20,21
	288	м. Донецьк, просп. Миру, 5	209	23.12.2003 р.	209-2	04.11.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,18,19,20
	—	—	—	—	—	—	—
	14	м. Ужгород, вул. Волошина, 52	—	—	—	—	—
	135	м. Ужгород, вул. Гойди, 10	105	04.10.2001 р.	105-1	04.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,12,13,15,18,19,20,21
	36	м. Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 39-д	126	04.12.2001 р.	126-3	30.07.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	44	м. Запоріжжя, вул. Кремлівська, 8	—	—	—	—	—
	45	м. Запоріжжя, вул. Південноукраїнська, 2-а	84	18.10.2005 р.	84-2	18.10.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12*,13,14,15*,18,19,20,21; зупинено до 01.01.2007 р.: операцію 15; операцію 12 — крім акцій банку; здійснення операцій на ринку цінних паперів, крім їх продажу; заборонено до 01.01.2007 р. надання бланкових (незабезпечених) кредитів
	182	м. Запоріжжя, просп. Металургів, 30	69	14.12.2001 р.	69-1	14.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	211	м. Запоріжжя, вул. Добролюбова, 22	—	—	—	—	—
	46	м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 7	96	25.12.2001 р.	96-2	15.02.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
	—	—	—	—	—	—	—
	74	м. Сімферополь, вул. К.Лібкнехта, 5	120	26.10.2001 р.	120-1	26.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12*,13,14,15,17,18,19,20,21; див. примітку 6
	118	м. Сімферополь, вул. Більшовицька, 24	164	11.01.2002 р.	164-1	11.01.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	246	м. Севастополь, вул. Брестська, 18-а	168	14.12.2001 р.	168-2	23.01.2003 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
	187	м. Луганськ, вул. В.В.Шевченка, 18-а	149	03.01.2002 р.	149-3	13.02.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
	253	м. Луганськ, вул. 26 Бакинських Комісарів, 155	77	29.12.2001 р.	77-4	15.10.2004 р.	1,2,5,6,7,8,12,13,14,17,18,19,20,22,23
	25	м. Львів, вул. Грабовського, 11	31	13.12.2001 р.	31-2	06.12.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	27	м. Львів, вул. Переяславська, 6-а	94	04.12.2001 р.	94-3	26.12.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	28	м. Львів, вул. Сербська, 1	54	02.04.2002 р.	54-1	02.04.2002 р.	1,2,5,7,12,13,14,15,18,19,20,21
	30	м. Львів, вул. Зелена, 149-а	—	—	—	—	—
	96	м. Львів, вул. Сахарова, 78	43	17.04.2002 р.	43-1	17.04.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
	226	м. Львів, просп. Шевченка, 27	92	04.12.2001 р.	92-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
	—	—	—	—	—	—	—

числі за операціями з цінними паперами; операції з цінними паперами в частині придбання цінних паперів; операцію 12 — у частині випуску ощадних (депозитних) сертифікатів на користь фізичних осіб.

1	2	3	4	5	6	
Одеська область						
157(1)	Закрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "Одеса-Банк"	ЗАТ	29 355 000		17.10.1991 р.	
158(2)	Акціонерний комерційний банк "ПОРТО-ФРАНКО"	ВАТ	20 653 560		17.10.1991 р.	
159(3)	Акціонерний комерційний банк "Інвестбанк"	ЗАТ	23 180 000		31.03.1992 р.	
160(4)	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФІНРОСТБАНК"	ТОВ	35 999 604		29.01.1993 р.	
161(5)	Комерційний банк товариство з обмеженою відповідальністю "Місто Банк"	ТОВ	55 916 000		23.07.1993 р.	
162(6)	Відкрите акціонерне товариство "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК"	ВАТ	50 000 000		05.11.1993 р.	
163(7)	Акціонерний банк "Південний"	ЗАТ	200 000 000		03.12.1993 р.	
164(8)	Акціонерний комерційний банк "Фінбанк"	ВАТ	48 050 000		24.12.1993 р.	
165(9)	Акціонерний комерційний банк "ІМЕКСБАНК"	ВАТ	135 000 000		29.03.1994 р.	
166(10)	Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "СоцКом Банк"	ТОВ	53 350 000		05.03.2003 р.	
Полтавська область						
167(1)	Полтавський акціонерний банк "Полтава-банк"	ВАТ	20 000 000		16.10.1991 р.	
168(2)	Акціонерний комерційний банк "МТ-Банк"	ВАТ	54 354 020		27.12.1991 р.	
169(3)	Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "АВТОКРАЗБАНК"	ВАТ	45 000 000		07.07.1993 р.	
Рівненська область						
170(1)	Комерційний банк "Княжий"	ТОВ	6 300 000	Банк перебуває у стадії ліквідації	08.04.1994 р.	
Сумська область						
171(1)	Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк "Володимирський"	ТОВ	35 860 000		13.12.2001 р.	
Тернопільська область						
—	—	—	—	—	—	
Харківська область						
172(1)	Акціонерний комерційний інноваційний банк "УкрСиббанк"	ВАТ	750 000 000		28.10.1991 р.	
173(2)	Відкрите акціонерне товариство "Мегабанк"	ВАТ	50 103 767		28.10.1991 р.	
174(3)	Акціонерний комерційний регіональний банк "Регіон-банк"	ЗАТ	24 670 280		28.10.1991 р.	
175(4)	Відкрите акціонерне товариство РЕАЛ БАНК	ВАТ	57 000 000		29.10.1991 р.	
176(5)	Харківський акціонерний комерційний Земельний банк	ВАТ	50 000 000		29.10.1991 р.	
177(6)	Акціонерний Східно-Український Банк "Грант"	ЗАТ	35 000 000		29.10.1991 р.	
178(7)	Акціонерний комерційний банк "Базис"	ВАТ	30 091 000		15.04.1992 р.	
179(8)	Акціонерний комерційний банк "Меркурій"	ВАТ	44 520 000		18.11.1992 р.	
180(9)	Акціонерний банк "Факторіал-Банк"	ВАТ	57 111 519		01.12.1992 р.	
181(10)	Акціонерний комерційний банк "Європейський"	ВАТ	27 000 000		03.03.1993 р.	
182(11)	Відкрите акціонерне товариство "Інноваційно-промисловий банк"	ВАТ	43 648 000		23.03.1993 р.	
183(12)	Акціонерно-комерційний банк "Золоті ворота"	ВАТ	50 000 000		18.08.1993 р.	
Херсонська область						
—	—	—	—	—	—	
Хмельницька область						
—	—	—	—	—	—	
Черкаська область						
—	—	—	—	—	—	
Чернігівська область						
184(1)	Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк "Приватінвест"	ВАТ	38 000 000		30.10.1991 р.	
185(2)	Відкрите акціонерне товариство "Банк "Демарк"	ВАТ	51 900 000		10.07.1992 р.	
186(3)	Закрите акціонерне товариство "Полікомбанк"	ЗАТ	24 000 000		18.08.1994 р.	
Чернівецька область						
—	—	—	—	—	—	

7	8	9	10	11	12	13
38	м. Одеса, вул. Княжеська, 32	159	29.12.2001 р.	159-3	28.09.2004 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
39	м. Одеса, вул. Пушкінська, 10	129	03.01.2002 р.	129-3	14.12.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,13,14,15,17,18,19,20,21,22
95	м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 2-б	98	14.12.2001 р.	98-2	16.01.2003 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
147	м. Одеса, просп. Академіка Глушка, 13	143	24.05.2005 р.	143-2	24.05.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,13,14,18,19,20,21
184	м. Одеса, вул. Фонтанська Дорога, 11	194	17.04.2002 р.	194-3	09.01.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,18,19,20,21,22,23
207	Одеська обл., м. Іллічівськ, вул. Леніна, 28	66	08.05.2003 р.	66-2	15.09.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
218	м. Одеса, провулок Сабанський, 2	65	04.11.2002 р.	65-2	03.08.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
223	м. Одеса, вул. Белінського, 16	121	03.01.2002 р.	121-5	03.11.2005 р.	1,2,3,5,6,7,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23
241	м. Одеса, просп. Гагаріна, 12-а	157	10.12.2001 р.	157-2	03.10.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
286	м. Одеса, вул. Заньковецька, 7	205	20.05.2003 р.	205-4	04.11.2005 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
37	м. Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а	73	04.12.2001 р.	73-1	04.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
77	Полтавська обл., м. Кременчук, вул. Леніна, 18/14	142	24.12.2001 р.	142-2	29.12.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21
179	Полтавська обл., м. Кременчук, вул. Київська, 8	147	04.10.2001 р.	147-1	04.10.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
242	м. Рівне, вул. Кавказька, 9	—	—	—	—	—
279	м. Суми, пл. Незалежності, 10	199	29.01.2002 р.	199-3	07.06.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,18,19,20,22
—	—	—	—	—	—	—
57	м. Харків, просп. Московський, 60 (м. Київ, вул. Андріївська, 2/12)	75	24.12.2001 р.	75-2	19.11.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
58	м. Харків, вул. Артема, 30	163	29.12.2001 р.	163-3	04.07.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
59	м. Харків, вул. Дарвіна, 4	32	05.01.2002 р.	32-2	30.12.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
60	м. Харків, просп. Леніна, 60-а	20	10.07.2002 р.	20-2	06.12.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
61	м. Харків, вул. Чернишевська, 4	49	14.12.2001 р.	49-3	09.11.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21
62	м. Харків, вул. Данилевського, 19	6	04.12.2001 р.	6-3	07.11.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21
103	м. Харків, вул. Сумська, 88 (пошта — Мар'яненка, 4)	34	14.12.2001 р.	34-4	26.12.2005 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
129	м. Харків, вул. Полтавський Шлях, 123	165	14.12.2001 р.	165-2	24.12.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21,22
131	м. Харків, вул. Римарська, 32	37	04.12.2001 р.	37-2	23.08.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
152	м. Харків, Червоношкільна Набережна, 24	90	25.12.2001 р.	90-1	25.12.2001 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,18,19,20,21
156	м. Харків, вул. Клочківська, 3	68	04.08.2003 р.	68-2	29.09.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22
193	м. Харків, просп. Леніна, 36	83	24.12.2001 р.	83-2	15.03.2002 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
64	м. Чернігів, вул. Преображенська, 2	133	05.06.2002 р.	133-3	21.03.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23
122	м. Чернігів, вул. Комсомольська, 28	47	28.12.2002 р.	47-2	11.04.2003 р.	1,2,3,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,23
249	м. Чернігів, вул. Київська, 3	152	24.05.2002 р.	152-2	23.01.2003 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,20,21
—	—	—	—	—	—	—

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації та ліцензування банків Національного банку України Олена Сілецька.

Нумерація операцій, на які Національний банк України надає банкам банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій

Для зручності користування списком банків та переліком операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл НБУ на здійснення операцій, пропонуємо таку їх нумерацію:

Банківські операції, які банки мають право здійснювати на підставі банківської ліцензії:

1Л — приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб;

2Л — відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів із цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них;

3Л — розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик.

Операції та угоди, які банки мають право здійснювати за наявності банківської ліцензії без отримання письмового дозволу:

1Н — надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі;

2Н — придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, беручи на себе ризик виконання таких вимог та приймання платежів (факторинг);

3Н — лізинг;

4Н — послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей і документів;

5Н — випуск, купівля, продаж і обслуговування чеків, векселів та інших оборотних платіжних інструментів;

6Н — випуск банківських платіжних карток і здійснення операцій з використанням цих карток;

7Н — надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських операцій.

Операції, які банки мають право здійснювати за умови отримання письмового дозволу Національного банку України:

Операції з валютними цінностями:

1. Неторговельні операції з валютними цінностями.
2. Ведення рахунків клієнтів (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті та клієнтів-нерезидентів у грошовій одиниці України.

3. Ведення кореспондентських рахунків банків (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті.

4. Ведення кореспондентських рахунків банків (нере-

зидентів) у грошовій одиниці України.

5. Відкриття кореспондентських рахунків в уповноважених банках України в іноземній валюті та здійснення операцій за ними.

6. Відкриття кореспондентських рахунків у банках (нерезидентах) в іноземній валюті та здійснення операцій за ними.

7. Залучення та розміщення іноземної валюти на валютному ринку України.

8. Залучення та розміщення іноземної валюти на міжнародних ринках.

9. Операції з банківськими металами на валютному ринку України.

10. Операції з банківськими металами на міжнародних ринках.

11. Інші операції з валютними цінностями на міжнародних ринках.

12. Емісія власних цінних паперів.

13. Організація купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів.

14. Здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені (включаючи андерайтинг).

15. Здійснення інвестицій у статутні фонди та акції інших юридичних осіб.

16. Здійснення випуску, обігу, погашення (розповсюдження) державної та іншої грошової лотереї.

17. Перевезення валютних цінностей та інкасація коштів.

Операції за дорученням клієнтів або від свого імені:

18. З інструментами грошового ринку.

19. З інструментами, що базуються на обмінних курсах та відсотках.

20. З фінансовими ф'ючерсами та опціонами.

21. Довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами.

Депозитарна діяльність і діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів:

22. Депозитарна діяльність зберігача цінних паперів.

23. Діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. — 01.01.2006 р.)

За станом на 1 січня 2006 р.

№ п/п	Назва банку ¹	№ реєстрації банку	Дата закриття банку	Підстава для закриття банку
1	"ПІВДЕННА УКРАЇНА"	102	24.06.1992 р.	Реєстрацію анульовано
2	"ДИСКОНТ"	116	27.11.1992 р.	Перетворено на філію банку "ІНКО"
3	"ЕКОНОМІКА"	119	21.12.1992 р.	Перетворено на філію банку "УКРАЇНА"
4	"ЯНТАР"	106	05.03.1993 р.	Перетворено на філію банку "УКРАЇНА"
5	"САМАРА-АГРО"	72	14.07.1993 р.	Перетворено на філію банку "УКРАЇНА"
6	"ЗАХІДКООПБАНК"	48	27.09.1993 р.	Постанова Правління НБУ від 27.09.1993 р. № 80
7	"АГРОПОСТАЧБАНК"	109	27.09.1993 р.	Постанова Правління НБУ від 27.09.1993 р. № 80
8	"АГРОПРОГРЕС"	121	27.09.1993 р.	Постанова Правління НБУ від 27.09.1993 р. № 80
9	"ПАРТНЕР"	90	29.12.1993 р.	Перетворено на філію банку "ІНКО"
10	"СУМИ-БАНК"	143	05.01.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 05.01.1994 р. № 3
11	"ПРИКАРПАТТОРГБАНК"	117	21.01.1994 р.	Перетворено на філію банку "УКООПСПІЛКА"
12	"ЕКОМЕДБАНК"	130	02.02.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 02.02.1994 р. № 19
13	"БЛАГОБАНК"	196	08.02.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 08.02.1994 р. № 26
14	"НИВА"	137	08.02.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 08.02.1994 р. № 27
15	"УНІВЕРСАЛБАНК"	136	08.02.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 08.02.1994 р. № 28
16	"ДОНБАС"	66	09.06.1994 р.	Постанова Правління НБУ від 09.06.1994 р. № 111
17	"КОЛОС"	111	30.06.1994 р.	Перетворено на філію банку "АВАЛЬ"
18	"ПЕРСПЕКТИВА"	35	11.07.1994 р.	Перетворено на філію банку "УКРІНБАНК"
19	"РІВНЕСПОЖИВСПІЛКА"	200	11.07.1994 р.	Перетворено на філію банку "УКООПСПІЛКА"
20	"АВУАР"	150	09.08.1994 р.	Перетворено на філію банку "УКРІНБАНК"
21	"ЕЛБІМБАНК"	230	26.01.1995 р.	Перетворено на філію банку "АВАЛЬ"
22	КБ "ХЕРСОНІНВЕСТБАНК"	173	27.05.1996 р.	Перетворено на філію банку "УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК"
23	КБ "ВОРСКЛА"	224	27.05.1996 р.	Перетворено на філію банку "УКРСОЦБАНК"
24	"ДНІПРОБАНК"	49	09.07.1996 р.	Перетворено на філію банку "АВАЛЬ"
25	"ЛЬВІВ-ВЕСТ"	76	09.07.1996 р.	Перетворено на філію банку "ЕЛЕКТРОН"
26	"ОЛЕВСЬКИЙ"	112	09.07.1996 р.	Перетворено на філію банку "АВАЛЬ"
27	"БУККООПБАНК"	185	09.07.1996 р.	Перетворено на філію банку "УКООПСПІЛКА"
28	"ЄДНІСТЬ"	191	09.07.1996 р.	Постанова Правління НБУ від 09.07.1996 р. № 82
29	"ЕВІС"	237	09.07.1996 р.	Постанова Правління НБУ від 09.07.1996 р. № 82
30	АКБ "ПРУТ І К"	100	12.12.1996 р.	Перетворено на філію банку "ЗУКБ"
31	АКБ "КОНГРЕС"	176	26.12.1996 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 26.12.1996 р. №187
32	КБ "ПРОМІНЬ"	56	26.12.1996 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 26.12.1996 р. №188
33	КБ "ХЕРСОН"	98	30.01.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.01.1997 р. №20
34	АБ "ВУГЛЕПРОГРЕСБАНК"	50	27.02.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.02.1997 р. №28
35	КБ "КООПЕРАТОР"	174	27.03.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.1997 р. №54
36	КБ "ЕНЕРГІЯ"	107	27.03.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.1997 р. №55
37	АБ "ХАРКІВЛЕГБАНК"	55	27.03.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.1997 р. №56
38	КБ "ВІННИЦЯ"	42	27.03.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.1997 р. №57
39	АКБ "ЛЕГПРОДБАНК"	141	27.03.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.1997 р. №58
40	АКБ "ХАРКІВ"	126	24.04.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 24.04.1997 р. №95
41	АКБ "ДНІПРОСЕРВІСБАНК"	113	03.07.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 03.07.1997 р. №135
42	АКБ "ЄВРОЦЕНТР"	178	30.10.1997 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.10.1997 р. №261
43	АКБ "ДНІПРО"	13	06.03.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 06.03.1998 р. №306
44	АКБ "РОСЬ"	85	13.03.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13.03.1998 р. №325
45	КБ "ПАРИТЕТ"	146	13.03.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13.03.1998 р. №326
46	КБ "ФДС"	244	26.03.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 26.03.1998 р. №345
47	КБ "ГЕОБАНК"	140	26.03.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 26.03.1998 р. №347
48	АБ "МОНОЛІТБАНК"	233	16.04.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 16.04.1998 р. №365
49	АБ "ЕКОНОМБАНК"	34	25.06.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 25.06.1998 р. №393
50	АБ "ЄВРОМЕТАЛБАНК"	208	25.06.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 25.06.1998 р. №394
51	АКБ "ФІАТБАНК"	97	30.07.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.07.1998 р. №400
52	КБ "ДНІСТЕР-БАНК"	32	30.07.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.07.1998 р. №401
53	АБ "ТЕРНОПІЛЬ-КРЕДИТ"	41	05.08.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 05.08.1998 р. №402
54	КБ "КОНТИНЕНТ"	88	25.09.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 25.09.1998 р. №417
55	АБ "ЮНІВЕРС"	162	27.11.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.11.1998 р. №437
56	АБ "ІНТРАСТБАНК"	154	27.11.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.11.1998 р. №438
57	АКБ "СТРИЖЕНЬ"	209	18.12.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 18.12.1998 р. №449
58	АКБ "СЕРВІС"	186	31.12.1998 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 31.12.1998 р. №450
59	КБ "САНА"	91	29.01.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 29.01.1999 р. №455

¹ Назви банків подано за орфографією реєстраційних записів.

60	КБ "УКРУНІВЕРСАЛБАНК"	213	01.04.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.04.1999 р. №474
61	КБ "АЛЕКС"	123	01.04.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.04.1999 р. №481
62	АБ "ВІКТОРІЯ"	40	17.05.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 17.05.1999 р. №489
63	АБ "АРМАНД"	206	14.06.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 14.06.1999 р. №509
64	АБ "РЕЗИДЕНТ"	70	30.06.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.06.1999 р. №512
65	АКБ "ГАЛИЦЬКИЙ"	31	30.07.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.07.1999 р. №528
66	АБ "ТРАСТ"	159	30.08.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.08.1999 р. №559
67	АБ "ТЕРНАВА"	235	30.09.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 30.09.1999 р. №576
68	АБ "АНТЕК"	104	22.10.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 22.10.1999 р. №579
69	АБ "ЦЕНТРАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	232	22.10.1999 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 22.10.1999 р. №580
70	АКБ "БУДМБАНК"	10	08.02.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 08.02.2000 р. №39
71	АБ "ПОДІЛЛЯ"	151	08.02.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 08.02.2000 р. №40
72	АКБ "АРКАДІЯ"	192	22.03.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 22.03.2000 р. №70
73	АКБ "УКРНАФТОГАЗБАНК"	26	22.03.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 22.03.2000 р. №71
74	АБ "ЛІКО"	201	04.05.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 04.05.2000 р. №130
75	АКБ "НЕЗАЛЕЖНІСТЬ"	181	04.05.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 04.05.2000 р. №131
76	КБ "ЧЕРКАСИ"	188	16.05.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 16.05.2000 р. №133
77	АКБ "БНП-ДРЕЗДНЕР БАНК (УКРАЇНА)"	275	04.08.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 04.08.2000 р. №228
78	АБ "ІНВЕСТ-БАНК УКРАЇНА"	190	08.12.2000 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 08.12.2000 р. №347
79	АБ "ЛІГА"	134	27.03.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 27.03.2001 р. №65
80	КІБВО-ПЕЧЕРСЬКИЙ АКБ	33	07.06.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 07.06.2001 р. №120
81	АКБ "СЛОБОЖАНЩИНА"	84	07.06.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 07.06.2001 р. №121
82	АКБ "ТАВРІЯ"	51	07.06.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 07.06.2001 р. №122
83	КБ "ПОЛІС"	203	29.08.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 29.08.2001 р. №204
84	АК "ГЕНЕРАЛЬНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	87	29.08.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 29.08.2001 р. №205
85	АКЦІОНЕРНО-КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК ІНВЕСТИВАННЯ ПРОГРАМ РЕКОНСТРУКЦІЇ І РОЗВИТКУ "ЗАВОДБАНК"	251	31.10.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 31.10.2001 р. №308
86	ІКАБ "ЕРА"	144	19.11.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 19.11.2001 р. №339
87	"КІЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	257	19.11.2001 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 19.11.2001 р. №340
88	АБ "ЛАНБАНК"	197	11.02.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 11.02.2002 р. №30
89	КБ "ЗОРЯ"	115	13.02.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13.02.2002 р. №41
90	МАКІЇВСЬКИЙ АКБ "ШАХТЕКОНОМБАНК"	8	21.03.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 21.03.2002 р. №68
91	АКБ "АЗОВ-БАНК"	67	22.04.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 22.04.2002 р. №101
92	АБ "ОБОЛОНЬ"	227	01.08.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.08.2002 р. №194
93	АК "ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИЙ БАНК"	155	01.08.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.08.2002 р. №195
94	МІЖНАРОДНИЙ АКБ "ХРИСТИАНСЬКИЙ БАНК"	160	01.08.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.08.2002 р. №196
95	КБ "КРИМ ЮРТ"	225	24.09.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 24.09.2002 р. №244
96	АКБ "НАРОДНИЙ БАНК"	15	24.09.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 24.09.2002 р. №245
97	АБ "ЕТАЛОН"	252	28.11.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 28.11.2002 р. №283
98	ІПОТЕЧНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК	189	04.12.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 04.12.2002 р. №290
99	АБ "КРИМКРЕДИТ"	86	10.12.2002 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 10.12.2002 р. №306
100	КБ "АМАСКО"	161	25.02.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 25.02.2003 р. №56
101	АБ "АБСОЛЮТ"	215	15.04.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 15.04.2003 р. №84
102	АКЦІОНЕРНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ БАНК "АГРОІНВЕСТ"	132	18.04.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 18.04.2003 р. №90
103	КРИМСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ ЦЕРКОВНИЙ БАНК "ККЦБ"	108	26.05.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 26.05.2003 р. №105
104	АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКИЙ КБ "АЗЧЕРКОМБАНК"	52	12.06.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 12.06.2003 р. №123
105	ЗАТ "ІННОВАЦІЙНО-ПРОМИСЛОВИЙ БАНК"	270	17.07.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 17.07.2003 р. №150
106	АКЦІОНЕРНО-КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ЯЛТАБАНК"	261	23.07.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 23.07.2003 р. №155
107	КБ "КОНТАКТ БАНК"	238	31.07.2003 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 31.07.2003 р. №191
108	МИКОЛАЇВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ І СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ (МИККОМБАНК)	105	19.02.2004 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 19.02.2004 р. №37
109	АКБ "ІНТЕРКОНТБАНК"	71	23.04.2004 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 23.04.2004 р. №83
110	АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ "ЄВРОБАНК"	145	01.10.2004 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.10.2004 р. №186
111	ВАТ "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ЗАХІДБУДГАЗБАНК"	47	24.12.2004 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 24.12.2004 р. №295
112	КОМЕРЦІЙНИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК "КРИМ-БАНК"	54	01.07.2005 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 01.07.2005 р. №148

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту державної реєстрації та ліцензування НБУ Олена Сілецька.

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у грудні 2005 року

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у грудні 2005 р. (в розрізі інструментів)

Відсотки		
Показники	2005 р.	У тому числі за грудень
Обсяги рефінансування банків, усього	100.0	100.0
У тому числі через:		
— кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	92.94	58.3
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	1.93	41.7
— операції прямого РЕПО	5.11	—
— стабілізаційний кредит	0.02	—

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у грудні 2005 р.

Відсотки		
Показники	2005 р.	У тому числі за грудень
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	14.73	14.10
У тому числі за:		
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	14.92	15.00
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	12.91	12.84
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	12.04	—
— стабілізаційним кредитом	15.00	—

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у грудні 2005 р.*

Показники		Відсотки річні
		Грудень 2005 р.
На міжбанківському ринку:		
	за кредитами, наданими іншим банкам	4.3
	за кредитами, отриманими від інших банків	4.3
	за депозитами, розміщеними в інших банках	7.3
	за депозитами, залученими від інших банків	6.9
На небанківському ринку:		
	за кредитами**	16.4
	за депозитами	8.1

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у січні — грудні 2005 р.

Агрегати грошової маси	01.01. 2005 р.	01.02. 2005 р.	01.03. 2005 р.	01.04. 2005 р.	01.05. 2005 р.	01.06. 2005 р.	01.07. 2005 р.	01.08. 2005 р.	01.09. 2005 р.	01.10. 2005 р.	01.11. 2005 р.	01.12. 2005 р.	01.01. 2006 р.
Готівка. Гроші поза банками													
M0, % до початку року	100.0	96.0	98.7	101.7	112.5	113.2	121.2	127.0	127.1	131.0	129.7	130.1	142.2
M0 + переказані кошти в національній валюті													
M1, % до початку року	100.0	96.8	100.0	109.5	113.6	115.7	124.9	126.3	127.4	134.3	132.2	138.2	146.9
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти													
M2, % до початку року	100.0	100.0	104.1	111.3	116.5	117.7	124.4	126.6	131.1	136.0	138.6	143.1	153.9
M2 + цінні папери власного боргу банків													
M3, % до початку року	100.0	99.9	104.1	111.4	116.5	117.6	124.3	126.5	131.0	135.9	139.0	143.1	154.3

Примітки. Облікова ставка Національного банку України у грудні 2005 р. не змінювалася і починаючи з 10 серпня 2005 р. становить 9.5% річних.

Норми формування банками обов'язкових резервів за станом на 1 січня 2006 року становили: строкові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті — 6; кошти вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті на вимогу та кошти на поточних рахунках — 8. Із 1 жовтня 2005 р. встановлено обсяг обов'язкових резервів, який має зберігатися щоденно на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України, у розмірі не менше 90% від суми визначеного та сформованого обсягу обов'язкових резервів за попередній звітний період резервування.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

АННОТАЦИИ

О выпуске в обращение банкноты номиналом 100 гривень образца 2005 года.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Всеволод Голубович”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной 120-летию со дня рождения украинского политического и государственного деятеля Всеволода Александровича Голубовича — первого председателя Совета народных министров Украинской Народной Республики (1918). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “500 років козацьким поселенням. Кальміуська паланка”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 5 гривень, посвященной 500-летию возникновения украинских казацких поселений на территории нынешних Донецкой и Луганской областей, которые впоследствии образовали Кальмиусскую паланку Войска Запорожского Низового. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Олексій Алчевський”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной 170-летию со дня рождения украинского промышленника и банкира Алексея Кирилловича Алчевского (1835—1901 гг.). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Ілля Мечников”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной 160-летию со дня рождения выдающегося ученого, лауреата Нобелевской премии (1908) Ильи Ильича Мечникова (1845—1916 гг.). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Рік Собаки”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты новой серии — “Восточный календарь”, посвященной году Собаки. Номинал монеты — 5 гривень. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

План выпуска памятных и юбилейных монет Украины на 2006 год.

Виктор Берников. *Национальная система массовых электронных платежей: обзор развития в 2005 году.*

Обзор развития НСМЭП в 2005 г. в сравнении с 2004 годом, в частности динамика и объемы роста количества смарт-карт, терминального оборудования и финансовых оборотов по карточным операциям.

Валентина Погребная. *СЭМП НБУ: межбанковские расчеты в 2005 году.* Анализ структуры и основных результатов работы Системы электронных межбанковских переводов в 2005 году.

Андрей Гриценко, Татьяна Кричевская. *Монетарная стратегия: путь к эффективной денежно-кредитной политике. Статья вторая. Архитектоника монетарных стратегий и зарубежный опыт их формирования и применения.*

Обобщаются теоретические основы и мировой опыт разработки и внедрения монетарных стратегий.

Владимир Лепушинский. *Действие каналов монетарной трансмиссии в экономике Украины.*

Исследуется действие монетарного трансмиссионного механизма в экономике Украины. В частности с помощью инструментария векторных авторегрессий проанализирована краткосрочная взаимосвязь между денежным предложением, ценами и реальным выпуском.

Индексы потребительских цен и цен производителей промышленной продукции в Украине в 1991—2005 гг.

Основные макроэкономические показатели развития Украины в декабре 2000—2005 годов.

Елена Береславская. *Ревальвация гривни: влияние на инфляционные про-*

цессы в Украине и уровень долларизации экономики.

Обзор валютного рынка Украины за 2005 год.

Официальный курс гривни к евро, доллару США и российскому рублю в 2005 г., установленный Национальным банком Украины.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за декабрь 2005 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за декабрь 2005 года).

Рынок государственных ценных бумаг Украины в декабре 2005 года.

Динамика учетной ставки НБУ в 1992—2005 гг.

Таблица, отражающая динамику учетной ставки НБУ в период с конца 1992 г. по 2005 год включительно.

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в декабре 2005 года.

Объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы, нормы формирования банками обязательных резервов по состоянию на 01.01.2006 г.

Практические вопросы регулирования банковской деятельности.

На вопросы читателей относительно регулирования банковской деятельности отвечают специалисты юридического департамента НБУ.

Григорий Бардыш. *Первый украинский инвестиционный словарь.*

Рецензия на “Инвестиційний словник” А.Г.Загороднего, Г.Л.Вознюка, Г.А.Партин.

Василий Ефименко, Михаил Коцупатрый, Владимир Линник. *100 лет со дня рождения Прокопия Немчинова.*

Рассказывается о фундаторе отечественной научной школы бухгалтерского учета — известном ученом П.Немчинове, со дня рождения которого исполнилось 100 лет.

Алексей Еременко. *Европейский банк реконструкции и развития: членский состав и подписной капитал.*

Приведены данные о членском составе, уставном и подписном капитале, распределении голосов и другая информация о ЕБРР.

Наивысшая оценка менеджмента.

Информация о получении Кредитпромбанком международного сертификата за систему менеджмента качества.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 января 2006 года.

Динамика финансового состояния банков Украины на 1 января 2006 года.

Официальный список банков Украины, включенных в Государственный реестр банков, и перечень операций, на осуществление которых банки получили банковскую лицензию и письменное разрешение Национального банка Украины на осуществление операций.

Список содержит основные данные о банках — официальное название, вид собственности, уставной капитал, юридический адрес, даты регистрации и получения лицензии НБУ, перечень операций, на осуществление которых банки получили письменное разрешение НБУ, указаны также предпринятые по состоянию на 01.01.2006 г. меры воздействия по отношению к отдельным банкам.

Нумерация операций, на которые Национальный банк Украины предоставляет банкам банковскую лицензию и письменное разрешение на осуществление операций.

Банки, исключенные из Государственного реестра банков Украины (24.06.1992 г. — 01.01.2006 г.).

ANNOTATIONS

Putting into circulation the 100 hryvnia banknote of 2005 issue.

Putting into circulation the commemorative coin “Vsevolod Holubovych”.

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the 120th birth anniversary of Ukrainian politician and statesman Vsevolod Holubovych who was the first Chairman of the Council of People's Ministers of the Ukrainian People's Republic (1918). Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin “500 Years of Cossack Settlements. The Kalmius Encampment”.

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin dedicated to the 500th anniversary of the settlements of Ukrainian Cossacks on the territory of present-day Donetsk and Luhansk regions that later became the Kalmius Encampment of the Zaporozhian Army. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin “Oleksii Alchevskyi”.

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the 170th birth anniversary of Ukrainian industrialist and banker Oleksii Alchevskyi (1835 – 1901). Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin “Illia Mechnykov”.

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the 160th birth anniversary of the prominent scientist, Nobel Prize laureate (1908) Illia Mechnykov (1845 – 1916). Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin “The Year of the Dog”.

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin from the new “Eastern Calendar” series dedicated to the Year of the Dog. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Issue of the commemorative coins of Ukraine planned for 2006.

Viktor Bernikov. *The National System of Mass Electronic Payments (NSMEP): the survey of its development in 2005.*

Surveyed is the development of the NSMEP in 2005 compared with 2004, particularly the dynamics and growth of the number of smart-cards, terminal equipment and financial turnovers on card transactions.

Valentyna Pohribna. *The NBU System of Electronic Interbank Transfers (SEIT): interbank settlements in 2005.*

Given is the analysis of the SEIT structure and operation in 2005.

Andrii Hrytsenko, Tetiana Krychevska. *The monetary strategy: the way to the efficient monetary policy. Second article. Architectonics of monetary strategies and foreign experience of their development and application.*

Summarized are the theory and world experience of monetary strategy development and application.

Volodymyr Lepushynskyi. *Monetary transmission channels in the economy of Ukraine.*

Considered is the monetary transmission mechanism in the economy of Ukraine. Particularly, the author discusses the short-term relationship between money supply, prices and real output using the vector autoregression instruments.

Consumer price and industrial producer price indices in Ukraine in 1991 – 2005.

Major macroeconomic indicators of the development of Ukraine in December 2000 – 2005.

Olena Bereslavska. *Hryvnia revaluation: its impact on the inflationary de-*

velopments in Ukraine and the level of economy monetization.

Surveyed is the foreign exchange market of Ukraine in 2005.

Official exchange rate of hryvnia against Euro, US dollar and Russian ruble established by the National Bank of Ukraine in 2005.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in December 2005).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in December 2005).

Government securities market in Ukraine in December 2005.

Dynamics of NBU discount rate in 1992 – 2005.

Dynamics of NBU discount rate in 1992 – 2005 inclusive in tables.

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in December 2005.

Volumes of NBU credits for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU credits for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency credits and deposits, dynamics of money supply growth, obligatory provisions formed by banks as of 1 January 2006.

Practical questions of the banking activities regulation.

The officials of NBU Legal Department answer the readers' questions about the banking activities regulation.

Hryhorii Bardysh. *The first Ukrainian investment dictionary.*

The review of the “Investment Dictionary” by Anatolii Zahorodnii, Hennadii Vozniuk, and Halyna Partyn.

Vasyl Yefimenko, Mykhailo Kotsupatryi, Volodymyr Linnyk. *The birth centenary of Prokop Nemchynov.*

The authors tell about Prokop Nemchynov, the founder of the national school of accounting, well-known scientist, whose birth centenary was recently celebrated.

Oleksii Yeremenko. *The European Bank for Reconstruction and Development: staff and subscribed capital.*

Given are the data on the staff, authorized and subscribed capital, vote distribution and other information about the EBRD.

The highest appraisal of management.

Information about the international certificate received by the Kreditprombank for the management system.

Major indicators of the activities of Ukrainian banks as of 1 January 2006.

Dynamics of financial performance of Ukrainian banks as of 1 January 2006.

Official list of Ukrainian banks included in the State Register of Banks and the list of transactions for whose performance banks were granted a banking license and permission in writing to perform transactions.

The list contains the basic data about banks i.e. official name, pattern of ownership, authorized capital, legal address, dates of registration and licensing, list of transactions for whose performance banks were granted NBU permission in writing. Given are the enforcement measures taken with respect to some banks as of 1 January 2006.

List of transactions for whose performance banks were granted a banking license and NBU permission in writing to perform transactions.

Banks excluded from the State Register of Banks of Ukraine (from 24 June 1992 to 1 January 2006).